

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: MATEMATIKA

1. Záhlavie

Názov predmetu	MATEMATIKA
Časový rozsah výučby	3+2 hodiny týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Matematické vzdelávanie je založené na realistickom prístupe k získavaniu nových vedomostí a na využívaní nových manuálnych a intelektových činností pre rozvíjanie širokej škály žiackych schopností. Na rovnakom princípe sa pristupuje k aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách.

Takýmto spôsobom nadobudnuté základné matematické vedomosti umožňujú žiakom získať matematickú gramotnosť novej kvality, ktorá sa prelína celým základným matematickým vzdelaním a vytvára podmienky pre ďalšie úspešné štúdium matematik. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov..

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecný cieľ:

Cieľom vyučovania matematiky v druhom ročníku je uspokojenie tých matematických potrieb žiakov, ktoré im naspôsobuje každodenný život. Žiaci si osvoja poznatky, ktoré v priebehu svojho ďalšieho vzdelávania a v každodennom živote budú potrebovať a rozvíjať ich schopnosti, pomocou

ktorých sa pripravia na samostatné získavanie ďalších poznatkov. Žiaci získajú také skúsenosti, ktoré vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich ich veku.

Špecifické ciele:

a) vzdelávacie

a. presne používať materinský jazyk a odborný jazyk / primerane veku / a správne aplikovať matematickú symboliku b.

vhodne využívať tabuľky, grafy a diagramy

c. využívať pochopené a osvojené pojmy, postupy a algoritmy pri riešení úloh

d. rozvíjať numerické zručnosti žiakov

e. na základe skúseností a činností žiakov rozvíjať orientáciu v rovine i priestore b) výchovno – vzdelávacie

- riešením úloh a problémov postupne budovať poznatky žiakov o vzťahu medzi matematikou a realitou
- viesť žiakov k získavaniu nových vedomostí, zručností a postojov - rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie
- približovať žiakom dennú prax, systematicky viesť žiakov k získavaniu skúseností s významom matematizácie reálnej situácie, tvorby matematických modelov a tým k poznaniu, že realita je zložitejšia ako jeho matematický model
- primerane rozvíjať schopnosti žiakov využívať prostriedky IKT/ kalkulátory, počítače / k vyhľadávaniu a spracovaniu informácií - viesť žiakov k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa, k zabezpečeniu relevantných zdrojov informácií a vytvoreniu si optimálnych podmienok na učenie sa
- systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov, podporovať a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti / samostatnosť, vytrvalosť, rozhodnosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá výchova a seba výchova, seba vzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom aj verejnom kontexte
- vytvárať a rozvíjať u žiakov kladný vzťah k spoločným európskym hodnotám, k poznávaniu kultúrnych a iných hodnôt vytvorených európskymi štátmi a Slovenskom
- chrániť a zveľaďovať okolitú prírodu, starať sa o svoje zdravie, budovať kladný vzťah ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Spôsobilosť učiť sa:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli využívať matematické znalosti v praxi rozvíjať logické a abstraktné myslenie rozvíjať pamäť pomocou numerických výpočtov využívať svoje stratégie učenia sa, pričom si uvedomujú svoje silné a slabé stránky uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných životných situáciách prestáva mať „strach“ z čísel

Spôsobilosť riešiť problémy:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli vytvárať jednoduché postupnosti z predmetov, z kresieb, čísel, rozoznávať a sám vytvárať stúpajúcu a klesajúcu postupnosť čísel,

objavovať pravidlo tvorby postupnosti a pokračovať v tvorení ďalších jej prvkov
usporiadať údaje patriace k sebe v tabuľke, na základe objavenia súvislosti medzi týmito údajmi, znázorňovať tieto údaje na
diagrame, z diagramu čítať dané údaje

urobiť rozbor problému, navrhnúť spôsob riešenia, odhadnúť výsledok, voliť správny postup pri riešení, vyhodnocovať správnosť
výsledku

uplatňovať základné logické operácie

vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, obhájiť si svoje rozhodnutie, byť si vedomý svojej zodpovednosti za
riešenie problémov a užitočnosti poučenia sa z vlastných chýb a chýb iných

Spôsobilosti komunikačné:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli vyjadrovať svoje názory, porovnávať so závermi spolužiakov,
obhajovať a vysvetliť spôsob riešenia učiť sa presne vyjadrovať

využívať matematické znaky a symboly v praxi

dokázať využívať všetky dostupné formy sociálnej komunikácie uplatňovať komunikáciu smerujúcu k vytváraniu dobrých vzťahov
so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými
prichádzajú do kontaktu

rozvíjať svoje schopnosti a kreativitu vhodným interpretovaním, analýzou a modelovaním riešenia úloh

Spôsobilosti občianske:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli učiť sa rešpektovať názory

druhých, pravidlá práce v kolektíve

uvedomiť si svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej, rešpektovať práva ostatných ľudí

učiť sa vnímať variabilitu okolitej skutočnosti a možnosti jej kontroly spokojnosť s ďalším prostriedkom riešenia úloh a novým
pohľadom na realitu

Spôsobilosti sociálne a interpersonálne:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli dôverovať si vo vlastné schopnosti uplatniť sebakontrolu rozvíjať vytrvalosť a presnosť

spolupracovať so skupinou, s inými rozvíjať systematickosť spolupracovať v skupine a akceptovať pravidlá práce v tíme, chápať a

dokázať prebrať svoju zodpovednosť a spoluzodpovednosť za

výsledky spoločnej práce

uvedomiť si svoj skutočný potenciál, osobné kvality a v súlade s tým si projektovať svoj osobný rozvoj a osobné ciele

Spôsobilosti pracovné:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli nadobúdať

zručnosť pri meraní a rysovaní nadobúdať

pocit priestorového videna chápať potrebu
odhadu a presného merania

učiť sa presnosti, poznať, popísať, narysovať, vymodelovať základné rovinné a priestorové útvary organizovať
si vlastnú prácu

Spôsobilosť uplatňovať základy matematického myslenia:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť
používať matematické modely logického myslenia a prezentácie (vzorce, modely,..)
triediť svet okolo seba podľa pravdivosti a nepravdivosti javov
nadobúdať pocit potreby kvantifikácie javov svojho okolia uvedomovať
si dôležitosť triedenia javov a vecí
získať potrebu vedieť zdôvodniť pravdivosť alebo nepravdivosť výroku, situácie /obrázkovej alebo situačnej /

Digitálna spôsobilosť:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli rozvíjať spôsobilosti založené na základných zručnostiach v oblasti IKT, kalkulačky používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí využívať IKT aj v iných predmetoch na vlastné učenie sa aj na riešenie školských problémov
byť schopný uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT uvedomovať
si riziká bezpečnosti a e-mailu, poznať netiketu

Spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli navrhovať nové úlohy, nové riešenia, vyhľadávať riešenia úloh v nových projektoch, schopnosť plánovať a riadiť prácu

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Kľúčové pojmy	Metódy a postupy	Formy práce
<p><i>Násobenie a delenie v obore násobilky</i> Násobenie a delenie v obore násobilky. Propedeutika zlomkov (rozdeľovanie na polovice, tretiny, ...) Počítanie spamäti. Automatizácia spojov. Násobenie a delenie na kalkulačke v obore násobilky do 100. Komutatívnosť násobenia (propedeutika). Propedeutika úloh na násobenie s kombinatorickou motiváciou. Násobenie a delenie ako vzájomne opačné matematické operácie (propedeutika). Riešenie slovných úloh na násobenie a delenie. Riešenie jednoduchých slovných úloh typu: porovnanie podielom. Riešenie slovných úloh, ktoré vedú k zápisu: $a + a \cdot b$; a $+ a : b$; $a \cdot b + c$; $a \cdot b + c \cdot d$ (aj typy úloh z predchádzajúceho ročníka). Tvorenie textov k numerickým príkladom. Slovné úlohy na priamu úmernosť (propedeutika). Nepriamo sformulované slovné úlohy. Tvorenie slovnej úlohy k danému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100. Spamäti vedieť všetky základné spoje násobenia a delenia, riešenie úloh na násobenie s kombinatorickou motiváciou, k reálnej alebo obrázkovej situácii uviesť všetky príklady násobenia a delenia, využívať hravé formy práce –hra na obchod, sudoka, zábavná matematika. Delenie so zvyškom v</p>	<p>Dané číslo niekoľkokrát zväčšiť, dané číslo niekoľkokrát zmenšiť, násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, násobilka,...</p> <p>Sčítanec, súčet, o koľko viac, zápis slovnej úlohy, jednoduchá slovná úloha, zložená slovná úloha, koľkokrát viac – o koľko viac, koľkokrát menej – o koľko menej,...</p>	<p>induktívna, analytická a syntetická metóda, pozorovanie, rozhovor, metóda otázok a odpovedí, nácvik zručností, porovnávanie, názorné vyučovanie, zaznamenávanie, demonštračná metóda, simulačná, metóda objavovania /pravdivosť, nepravdivosť</p>	<p>- frontálna práca, individuálna práca pomocou pracovného zošita a učebných pomôcok, práca vo dvojiciach, v skupinách, hry, diferencovaná práca, ukážka riešenia problémov, . . .</p>

obore do 100. Násobenie a delenie pomocou kalkulačky .

--	--	--	--

<p>Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000 Písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 10 000. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 spamäti. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 s využitím kalkulačky. Sčítanie a odčítanie ako vzájomne opačné matematické operácie. Počítanie so zaokrúhľovanými číslami. Skúška správnosti riešenia. Riešenie slovných úloh. Riešenie všetkých typov jednoduchých a zložených slovných úloh v číselnom obore do 10 000. Riešenie slovných úloh za pomoci zaokrúhľovania čísel. Riešenie jednoduchých nerovníc. Vedieť sčítať a odčítať jednoduché príklady spamäti, využívať kalkulátory a IKT ,hrovou činnosťou podporovať v žiakoch kladný vzťah k matematike / hra na obchod – peniaze, rozvíjať finančnú gramotnosť, schopnosť naučiť sa manipulovať s peniazmi, poznať eurobankovky. -hrovou činnosťou utvrdiť získané vedomosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - zoznámiť sa s „inými“ počítačmi - násobiť 10, 100, 1 000, rozvoj čísla v desiatkovej sústave - oboznámiť sa s rímskymi číslami 	<p>Číselný rad, jednotky, desiatky, stovky, tisícky, troj- a štvorciferné čísla, vzostupný a zostupný číselný rad,...</p> <p>Skúška správnosti, súčet, sčítanec, rozdiel, menšenec, menšiteľ, ...</p> <p>Slovná úloha, riešenie, zápis slovnej úlohy, výsledok, Skúška správnosti výsledku (riešenia), odpoveď,...</p>	<p>-induktívna, analytická a syntetická metóda, pozorovanie, rozhovor, metóda otázok a odpovedí, nácvik zručností, porovnávanie, názorné vyučovanie, zaznamenávanie, demonštračná metóda, simulačná, metóda objavovania /pravdivosť, nepravdivosť</p>	<p>- frontálna práca, individuálna práca pomocou pracovného zošita a učebných pomôcok, práca vo dvojiciach, v skupinách, hry, diferencovaná práca, ukážka riešenia problémov</p>
--	--	---	--

<p>Geometria a meranie Rysovanie – základné zásady rysovania. Rysovanie štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti, pomenovanie vrcholov a strán, dvojíc susedných strán. Obvod štvorca (obdĺžnika) - (len ako súčet veľkosti strán, propedeutika). Súčet a rozdiel dĺžok úsečiek. Násobok dĺžky úsečky. Rysovanie trojuholníka (ľubovoľného a ak sú dané dĺžky strán), pomenovanie jeho vrcholov a strán. Meranie dĺžok strán trojuholníka s presnosťou na centimetre, na milimetre. Obvod trojuholníka (len ako súčet veľkosti strán, propedeutika). Rysovanie ľubovoľnej kružnice a kruhu s daným stredom, kružnice a kruhu s daným stredom a polomerom. Vlastnosti kruhu a kružnice. Premieňanie jednotiek dĺžky. Premieňanie zmiešaných jednotiek dĺžky. Stavba telies z kociek podľa vzoru a podľa plánu (obrázka). Kreslenie plánov stavieb z kociek. Rysovanie rovinných útvarov na čistej ploche, zväčšovanie a zmenšovanie rovinných útvarov na čistej ploche, modelovanie geometrických tvarov z prírodných materiálov, oboznámiť sa s priestorovými geometrickými telesami so snahou pomenovať ich a spoznávať v známom i neznámom prostredí . Stavba telies v prírode z prírodných materiálov. Rozvíjať jemnú motoriku rúk rysovaním</p>	<p>Bod, vzor, obraz, leť, neleť, priamka, úsečka, súčet dĺžok úsečiek, rozdiel dĺžok úsečiek, násobok dĺžky úsečky, jednotky dĺžky, strana štvorca (obdĺžnika), susedné strany, protiľahlé strany, vrchol, štvorec, obdĺžnik, zmenšiť, zväčšiť, štvorcová sieť, vodorovný, zvislý, stĺpec, riadok, ... Trojuholník, strany trojuholníka, vrcholy trojuholníka, dĺžka strany trojuholníka, obvod trojuholníka, jednotky dĺžky, mm, cm, odhad - skutočnosť... Kružnica, kruh, stred kružnice (kruhu), polomer, kružidlo... Meter (m), decimeter (dm), centimeter (cm), milimeter (mm), kilometer (km), jednotky dĺžky, premena jednotiek dĺžky,... Priestor, stavba, teleso, vzor - obraz, plán (obrázok), pravidelné a nepravidelné telesá, pohľad spredu, zozadu, sprava, zľava, zhora,...</p>	<p>-induktívna, analytická a syntetická metóda, pozorovanie, rozhovor, metóda otázok a odpovedí, nácvik zručností, porovnávanie, názorné vyučovanie, zaznamenávanie, demonstračná metóda, simulačná, metóda objavovania /pravdivosť, nepravdivosť</p>	<p>- frontálna práca, individuálna práca pomocou pracovného zošita a učebných pomôcok, práca vo dvojiciach, v skupinách, hry, diferencovaná práca, ukážka riešenia problémov</p>
---	--	---	--

<p>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</p> <p>Propedeutika pravdivých a nepravdivých výrokov.</p> <p>Vytváranie stĺpcových diagramov z údajov získaných žiakmi.</p> <p>Výpočet aritmetického priemeru pre menší počet dát (propedeutika).</p> <p>Riešenie nepriamo sformulovaných úloh.</p> <p>Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou</p> <p>Riešenie zložených slovných úloh z praxe, sformulovanie pravidla tvorenia postupnosti</p> <p>Triedenie telies podľa jedného, dvoch a viacerých znakov, zápis a usporiadanie skúsenostných údajov do tabuľky a ich znázornenie pomocou diagramu.</p>	<p>Pravdivý výrok, nepravdivý výrok, pravdivosť, nepravdivosť,...</p> <p>Aritmetický priemer, stĺpcový diagram, dáta, priemer</p> <p>Diagram, riadok, stĺpec, vodorovný, zvislý,...</p>	<p>-induktívna, analytická a syntetická metóda, pozorovanie, rozhovor, metóda otázok a odpovedí, nácvik zručností, porovnávanie, názorné vyučovanie, zaznamenávanie, demonštračná metóda, simulačná, metóda objavovania /pravdivosť, nepravdivosť</p>	<p>- frontálna práca, individuálna práca pomocou pracovného zošita a učebných pomôcok, práca vo dvojiciach, v skupinách, hry, diferencovaná práca, ukážka riešenia problémov</p>
---	---	---	--

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)

<p><i>Násobenie a delenie v obore násobilky</i></p>	<p>Matematika pre 4. ročník ZŠ Pracovný zočít, 1.a 2. časť Zbierka úloh z matematiky pre 4.ročník Pracovné listy vytvorené svojpomocne učiteľom Encyklopédie Zvukové a obrazové záznamy –CD, DVD, VHS Metodické príručky Odborné publikácie pedagogické i psychologické Zábavné úlohy z časopisov</p>	<p>Dataprojektor- prezentácie učiteľov CD, DVD – prehrávač, iné . . .</p>	<p>-stovkové počítadlo - drevené tyčinky, drobný materiál - napodobeniny peňazí - kartičky s číslami a znakmi „+“, „-“, „ „, „x“, „:“ -nástenky, tabule, vývesky - žiakove a učiteľove skúsenosti - kalkulačka</p>	<p>- počítačové interaktívne programy z daného tematického celku - zábavná literatúra</p>
<p><i>Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000</i></p>	<p>Matematika pre 4. ročník ZŠ Pracovný zočít, 1.a 2. časť Zbierka úloh z matematiky pre 4.ročník Pracovné listy vytvorené svojpomocne učiteľom Encyklopédie Zvukové a obrazové záznamy –CD, DVD, VHS Metodické príručky Odborné publikácie pedagogické i psychologické Zábavné úlohy z časopisov</p>	<p>Dataprojektor- prezentácie učiteľov CD, DVD – prehrávač, iné</p>	<p>stovkové počítadlo - drevené tyčinky, drobný materiál - napodobeniny peňazí - kartičky s číslami a znakmi „+“, „-“, „ „, „x“, „:“ -nástenky, tabule, vývesky - žiakove a učiteľove skúsenosti - kalkulačka</p>	<p>- počítačové interaktívne programy z daného tematického celku - zábavná literatúra</p>

<i>Geometria a meranie</i>	<p>Matematika pre 4. ročník ZŠ Pracovný zočít, 1.a 2. časť Zbierka úloh z matematiky pre 4.ročník Pracovné listy vytvorené svojpomocne učiteľom Encyklopédie Zvukové a obrazové záznamy –CD, DVD, VHS Metodické príručky Odborné publikácie pedagogické i psychologické Zábavné úlohy z časopisov</p>	<p>Dataprojektor- prezentácie učiteľov CD, DVD – prehrávač, iné</p>	<p>stovkové počítadlo - drevené tyčinky, drobný materiál - napodobeniny peňazí - kartičky s číslami a znakmi „+“, „-“, „\cdot“, „\div“, „x“, „:“ -nástenky, tabule, vývesky - žiakove a učiteľove skúsenosti - geometrické</p>	<p>- počítačové interaktívne programy z daného tematického celku - zábavná literatúra</p>
			potreby a pomôcky	
<i>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</i>	<p>Matematika pre 4. ročník ZŠ Pracovný zočít, 1.a 2. časť Zbierka úloh z matematiky pre 4.ročník Pracovné listy vytvorené svojpomocne učiteľom Encyklopédie Zvukové a obrazové záznamy –CD, DVD, VHS Metodické príručky Odborné publikácie pedagogické i psychologické Zábavné úlohy z časopisov</p>	<p>Dataprojektor- prezentácie učiteľov CD, DVD – prehrávač, iné</p>	<p>stovkové počítadlo - drevené tyčinky, drobný materiál - napodobeniny peňazí - kartičky s číslami a znakmi „+“, „-“, „\cdot“, „\div“, „x“, „:“ -nástenky, tabule, vývesky - žiakove a učiteľove skúsenosti</p>	<p>- počítačové interaktívne programy z daného tematického celku - zábavná literatúra</p>

Obsah vzdelávania

Tematický celok	Cieľ	Obsahový štandard	Výkonový štandard – žiak vie:	Počet hodín	Prierezové témy
-----------------	------	-------------------	-------------------------------	-------------	-----------------

<p>Násobenie a delenie v obore násobilky</p>	<p>V súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, písomne, aj na kalkulačke rozvíjať numerické zručnosti žiakov.</p>	<p>Násobenie a delenie v obore násobilky. Propedeutika zlomkov (rozdeľovanie na polovice, tretiny, ...) Počítanie spamäti. Automatizácia spojov Násobenie a delenie na kalkulačke v obore násobilky do 100. Komutatívnosť násobenia (propedeutika) Propedeutika úloh na násobenie s kombinatorickou motiváciou. Násobenie a delenie ako vzájomne opačné</p>	<p>Vedieť spamäti všetky základné spoje násobenia a delenia v obore násobilky do 100. Vedieť urobiť kontrolu správnosti násobenia a delenia v obore násobilky. Ovládať algoritmus násobenia. Vedieť spamäti násobiť a deliť 10 a 100. Osvojiť si praktické násobenie a delenie na kalkulačke. Vedieť rozlíšiť a použiť správnu početovú operáciu v úlohách charakterizovaných pojmami koľkokrát viac, o koľko viac, koľkokrát menej, o koľko menej. Chápať súvislosť medzi násobením a delením, násobenie a delenie ako</p>	<p>50</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rodinná v. - vlastenecká v. - výchova k šetrnosti - ekologická - enviromentálna <p>- rozvoj pozorovacej, abstraktnej schopnosti, vytrvalosti, presnosti, systematickosti, kritického myslenia</p>
---	---	---	---	-----------	---

		<p>matematické operácie (propedeutika)</p>	<p>vzájomne opačné matematické operácie.</p>		
	<p>Presne používať materinský a odborný jazyk (vzhľadom na vek) a správne aplikovať postupne sa rozširujúcu matematickú symboliku.</p>	<p>Riešenie slovných úloh na násobenie a delenie. Riešenie jednoduchých slovných úloh typu: porovnanie podielom. Riešenie slovných úloh, ktoré vedú k zápisu: $a + a \cdot b$; $a + a : b$; $a \cdot b + c$; $a : b + c$; $a \cdot b + c \cdot d$ (aj typy úloh z predchádzajúceho ročníka). Tvorenie textov k numerickým príkladom Slovné úlohy na priamu úmernosť (propedeutika). Nepriamo sformulované slovné úlohy. Tvorenie slovnej úlohy k danému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100.</p>	<p>Vedieť riešiť jednoduchú slovnú úlohu typu: porovnanie podielom. Riešiť zložené slovné úlohy vedúce k zápisu typu: $a + a \cdot b$; $a + a : b$; $a \cdot b + c$; $a : b + c$; $a \cdot b + c \cdot d$. Matematizovať primerané reálne situácie. Riešiť slovné úlohy na priamu úmernosť (propedeutika). Riešiť nepriamo sformulované slovné úlohy. Vytvoriť slovnú úlohu k danému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100. Vedieť overiť správnosť riešenia (výsledku) a formulovať odpoveď. Vedieť zostaviť zápis k slovnej úlohe s pomocou učiteľa.</p>		

<p>Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000</p>	<p>Presne používať materinský a odborný jazyk (vzhľadom na vek) a správne aplikovať postupne sa rozširujúcu matematickú symboliku.</p>	<p>Vedieť urobiť kontrolu správnosti sčítania a odčítania v obore do 10 000.</p>	<p>Poznať algoritmus písomného sčítania a odčítania a vedieť ho pohotovo využívať pri výpočtoch. Písomne sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000. Spamäti sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000 v jednoduchých prípadoch. Sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000 na kalkulačke. Sčítať a odčítať primerané troj- a štvorciferné čísla spamäti. Sčítať a odčítať troj- a štvorciferné čísla pomocou kalkulačky. Chápať súvislosť medzi sčítaním a odčítaním, sčítanie a odčítanie ako vzájomne opačné matematické operácie. Vedieť približne počítať so zaokrúhľovanými číslami na desiatky a stovky .</p>	<p>50</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rodinná v. - vlastenecká v. - výchova k šetrnosti - ekologická - enviromentálna <p>- rozvoj pozorovacej, abstraktnej schopnosti, vytrvalosti, presnosti, systematickosti, kritického myslenia</p>
		<p>Skúška správnosti riešenia.</p>	<p>Vedieť urobiť kontrolu správnosti sčítania a odčítania v obore do 10 000.</p>		

	<p>Spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií.</p>	<p>Riešenie slovných úloh. Riešenie všetkých typov jednoduchých a zložených slovných úloh v číselnom obore do 10 000. Riešenie slovných úloh za pomoci zaokrúhľovania čísel. Riešenie jednoduchých nerovníc.</p>	<p>Riešiť všetky typy jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 10 000. Riešiť všetky typy zložených slovných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 10 000. Riešiť slovné úlohy za pomoci zaokrúhľovania. Samostatne zapísať postup riešenia slovnej úlohy. Vedieť overiť správnosť riešenia (výsledku) a formulovať odpoveď. Vedieť zostaviť zápis k slovnej úlohe. Matematizovať a znázorniť primerané reálne situácie. Riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie typu: 1. Určenie súčtu, keď sú dané dva sčítance, 2. Dané číslo zväčšiť o... (o niekoľko viac). Riešiť jednoduché slovné úlohy na odčítanie typu: 1. Určenie jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec 2. Dané číslo zmenšiť o... (o niekoľko menej). 3. Porovnávanie rozdielom. Riešiť zložené slovné úlohy typu: 4. $a + b + c$ 5. $a - b - c$ 6. $a - (b + c)$ 7. $(a + b) - c$ 8. $a + (a + b)$ 9. $a + (a - b)$</p>		
--	---	--	--	--	--

<p>Geometria a meranie</p>	<p>Riešením úloh a problémov postupne budovať poznatky žiakov o vzťahu medzi matematikou a realitou. Na základe využitia indukčných metód viesť žiakov k získaniu nových vedomostí, zručností a postojov. Rozvíjať u žiakov matematické nazeranie, logické a kritické myslenie.</p> <p>- Systematicky viesť žiakov k získaniu skúseností s významom matematizácie reálnej situácie, tvorby matematických modelov, a tým aj k poznaniu, že realita je zložitejšia ako jeho matematický model. Približovať žiakom dennú prax.</p>	<p>Rysovanie – základné zásady rysovania. Rysovanie štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti, pomenovanie vrcholov a strán, dvojíc susedných strán. Obvod štvorca (obdĺžnika) - (len ako súčet veľkosti strán, propedeutika). Súčet a rozdiel dĺžok úsečiek. Násobok dĺžky úsečky.</p>	<p>Osvojiť si a používať pri rysovaní základné zásady (čistota, presnosť, vhodné rysovacie pomôcky, hygiena a bezpečnosť pri rysovaní). Vyznačovať body na priamke (úsečke) a v rovine (na útvar). Vedieť narysovať úsečku danej dĺžky na priamke (v mm; v cm) a označovať ju. Označovať strany a vrcholy veľkým tlačným písmom (písmenom A, B, C, atď.). Poznať vlastnosti štvorca, obdĺžnika a vedieť ich charakterizovať. Vedieť narysovať štvorec (obdĺžnik) vo štvorcovej sieti s danou dĺžkou strany (strán). Vedieť vypočítať súčet a rozdiel dĺžok úsečiek. Vedieť vypočítať násobok dĺžky úsečky. Vypočítať a vedieť zapísať obvod štvorca (obdĺžnika) ako súčet dĺžok strán.</p>	<p>38</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rodinná v. - vlastenecká v. - výchova k šetrnosti - ekologická - enviromentálna <p>- rozvoj pozorovacej, abstraktnej schopnosti, vytrvalosti, presnosti, systematickosti, kritického myslenia</p>
	<p>Dbat' na presnosť a dôslednosť pri rysovaní, čistotu a estetiku.</p>	<p>Rysovanie trojuholníka (rúbovoľného a ak sú dané dĺžky strán), pomenovanie jeho vrcholov a strán. Meranie dĺžok strán trojuholníka s presnosťou na centimetre, na milimetre. Obvod trojuholníka - (len ako súčet veľkosti strán, propedeutika).</p>	<p>Narysovať rúbovoľný trojuholník a pomenovať jeho vrcholy a strany. Poznať vlastnosti trojuholníka (počet vrcholov, strán). Odmerať veľkosti (dĺžku úsečky) strán trojuholníka s presnosťou na cm (na mm). Porovnať strany trojuholníka (úsečky) podľa ich dĺžky. Vypočítať obvod trojuholníka ako súčet dĺžok strán.</p>		

		Rysovanie ľubovoľnej kružnice a kruhu s daným stredom, kružnice a kruhu s daným stredom a polomerom. Vlastnosti kruhu a kružnice.	Poznať základný rozdiel medzi kruhom a kružnicou. Vedieť narysovať ľubovoľnú kružnicu (kruh) s daným stredom. Narysovať ľubovoľnú kružnicu (kruh) s daným stredom a polomerom. Vedieť vyznačiť polomer kružnice.		
		Premieňanie jednotiek dĺžky. Premieňanie zmiešaných jednotiek dĺžky.	Vedieť premieňať jednotky dĺžky. Vedieť premieňať zmiešané jednotky dĺžky /napr. 4 dm 13 cm na mm/		
		Stavba telies z kociek podľa vzoru a podľa plánu (obrázka). Kreslenie plánov stavieb z kociek.	Vytvárať (budovať) z kociek rôzne stavby telies podľa vzoru a podľa obrázka. Vytvárať a opísať vlastné jednoduché telesá z kociek. Nakresliť plán stavby z kociek		
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	Viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa.	Propedeutika pravdivých a nepravdivých výrokov.	Vedieť primerane rozlíšiť pravdivosť a nepravdivosť výrokov. Vedieť vytvoriť pravdivé a nepravdivé tvrdenie. Vedieť zdôvodniť pravdivosť – nepravdivosť výroku.	27	<ul style="list-style-type: none"> - rodinná v. - vlastenecká v. - výchova k šetrnosti - ekologická - enviromentálna - rozvoj pozorovacej, abstraktnej schopnosti, vytrvalosti, presnosti, systematickosti, kritického myslenia

	<p>V rámci matematického vzdelávania rozvíjať u žiakov kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti, v IKT, v osobnej i v občianskej oblasti, v oblasti prírodovednej a kompetenciu učiť sa učiť.</p>	<p>Vytváranie stĺpcových diagramov z údajov získaných žiakmi. Výpočet aritmetického priemeru pre menší počet dát (propedeutika).</p>	<p>Čítať a nakresliť stĺpcový diagram zo získaných údajov. Vypočítať aritmetický priemer pre menší počet primeraných dát.</p>		
		<p>Riešenie nepriamo sformulovaných úloh. Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou.</p>	<p>Vedieť riešiť primerané nepriamo sformulované úlohy. Vedieť získavať a zhromažďovať potrebné údaje Čítať a vytvárať stĺpcový diagram zo získaných údajov. Riešiť slovné úlohy na násobenie s kombinatorickou motiváciou.</p>		

Hodnotenie predmetu:

Pri vyučovaní matematiky treba využiť vedomosti všetkých koncepcií, s ktorými učitelia boli oboznámení počas štúdií a priebežného vzdelávania, všetky metódy a formy práce, ktoré budú viesť k rastu výkonnosti a rozvoju tvorivého myslenia žiakov, k hľadaniu súvislostí pri riešení, návaznosti na jednotlivé celky, používanie výhod pri riešení, uplatňovať medzipredmetové vzťahy, ich zdôvodňovanie pomocou rozprávania a opisu svojej práce atď.

Ústne odpovede:

Pri klasifikácii ústnych odpovedí vychádzame z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl:

Stupeň 1 /výborný/

Žiak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú učebné osnovy, celistvo, presne a úplne a chápe vzťahy medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami.

Stupeň 2 /chválitebný/

Žiak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú učebné osnovy, v podstate celistvo, presne a úplne. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a produktívne alebo s menšími podnetmi učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí správne, v jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Ústny a písomný prejav máva menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov činnosti je spravidla bez podstatných nedostatkov. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

Stupeň 3 /dobrý/

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí, ktoré sú predpísané učebnými osnovami, nepodstatné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností sa prejavujú menšie nedostatky. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie s učiteľovou pomocou korigovať. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je vcelku správne, nie je vždy tvorivé. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti, grafický prejav je menej estetický. V kvalite výsledkov jeho činnosti sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4 /dostatočný/

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných vedomostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností je málo pohotový a má väčšie nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú závažné chyby a myslenie nie je tvorivé. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa prejavujú nedostatky, grafický prejav je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby vie žiak s pomocou učiteľa korigovať.

Stupeň 5 /nedostatočný/

Žiak si neosvojil vedomosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné medzery. Jeho zručnosť vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti má podstatné nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú veľmi závažné chyby. Pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí nevie svoje vedomosti uplatniť, a to ani na podnet učiteľa. Neprejavuje samostatnosť v myslení, vyskytujú sa u neho časté logické nedostatky. V ústnom a písomnom prejave má závažné nedostatky v správaní, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Závažné nedostatky a chyby nevie opraviť ani s pomocou učiteľa.

Skrátene:

1. Žiak má na jednotku samostatne, plynule vysvetliť tvrdenia – riešenia, pokusy, preukázať pochopenie vzájomných súvislostí dejov a javov, uplatňovať medzipredmetové vzťahy opisom a rozprávaním.
2. Ak pri odpovedi je potrebné, aby učiteľ kládol žiakovi pomocné otázky, a on vie na ne odpovedať + všetko ako v bode č. 1, je klasifikovaný dvojkou.
3. Ak na časť otázok nevie odpovedať ani vysvetliť podstatné javy, je hodnotený trojkou.

4. Štvorkou je žiak hodnotený, ak prejavuje závažné nedostatky a medzery v základných vedomostiach, ktoré dokáže korigovať len s pomocou učiteľa.
5. Päťku žiak dostane, keď prejavuje závažné nevedomosti, svoje chyby nedokáže odstrániť ani s pomocou učiteľa.

Písomné práce:

Dohodnuté písomné práce (vstupný, polročný a výstupný test v 3. a 4. ročníku) učitelia na konci školského roku uschovajú na 1 školský rok.

Slovné príklady – bodovanie a hodnotenie

- koľko je matematických operácií, toľko bodov sa prideliť /tri oddelené počítania = 3 body/
- tie isté, ak sú spojené do rovnice, pridať ešte jeden bod za rovnicu /pri zložených slovných úlohách/
- ak je v zápise naznačený výpočet, pridať jeden bod
- ak je príklad vypočítaný nesprávne, ale v zápise je naznačený výpočet správne, dostane 1 bod
- ak je príklad vypočítaný nesprávne a v zápise nie je naznačený výpočet, dostane 0 bodov
- do rovníc dosadiť už hotový výsledok – z bočných výpočtov

Hodnotenie previerok a didaktických testov podľa pokynov s. Albertyovej zo dňa 28. 11. 1984 /MŠK SR/

Za každú operáciu /vedomosť, krok, spoj/ v písomnej práci prideliť bod. Počet bodov sčítame. Dané percentá **91%, 76%, 46%, 26%** násobíme počtom bodov z písomnej práce, oddelíme 2 desatinné miesta a celé číslo správne zaokrúhlime.

Napríklad: Ak má previerka 35 bodov:

91.35 = 31,85 /32 bodov/	Klasifikácia: 1 = 35 – 32 bodov
76.35 = 26,68 /27 bodov/	2 = 31 – 27 bodov
46.35 = 16,10 /16 bodov/	3 = 26 – 16 bodov
26.35 = 9,10 / 9 bodov/	4 = 15 - 9 bodov
	5 = 8 - menej bodov

Pri celkovom hodnotení žiaka v predmete musí prevažovať počet známok z ústnych odpovedí nad písomnými.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: VLASTIVEDA

Záhlavie

Názov predmetu	Vlastiveda
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovacia jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika predmetu

Vlastiveda je predmetom, ktorý skúma reálny svet, v ktorom sa žiak bezprostredne pohybuje. V krátkosti to môžeme nazvať ako objavovanie reálneho sveta žiakmi v určitom čase a priestore, vzájomné ovplyvňovanie sa človeka a prírody. Práve čas a priestor sú chápané ako základné kategórie spoločenského života, ktorými si ľudia môžu odovzdávať svoje informácie. Je v nich sprostredkovaný aj rozdielny život ľudí v jednotlivých kultúrach. Súčasťou vlastivedy je spoznávanie minulosti, vzácných predmetov, ktoré nám vypovedajú o živote našich predkov, ale aj významných osobností. Hlavnou úlohou je vnímať, spoznávať a vytvoriť si kladný vzťah ku krajine, v ktorej žiak žije.

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Výučba vlastivedy v 4. ročníku ZŠ je zameraná na zážitkové poznávanie oblastí Slovenska. Pre žiakov je pri tom dôležité orientovať sa na mape, vedieť čítať mapu s porozumením a rozprávať o obrázkoch, fotografiách, porovnávať jednotlivé oblasti s krajom, v ktorom žiak žije. Jej hlavným cieľom je podporovať chuť učiť sa, získavať zaujímavé informácie, triediť ich, využívať v kontextových situáciách. Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať, všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho premeny, prejavovať záujem o spôsob života ľudí v blízkom okolí (v triede, škole, obci) a vedieť spolupracovať. Akceptovať ľudí, ktorí prišli na Slovensko z iných štátov a naučiť sa ich tolerovať. Súhrn cieľov:

poznať priestor, v ktorom žiak žije, orientovať sa v priestore a čase, orientovať sa v mape, narábať s vekuprimeranými historickými prameňmi, rozvíjať si vzťah ku krajine a spoločnosti prostredníctvom príbehov, rozprávok, rozvíjať schopnosť využívať poznatky a zistenia zo svojich skúseností, pozorovaní, objavovaní, vnímať vzťah prírody a človeka, vzájomné ovplyvňovanie sa, využívať zdroje informácií na opisovanie charakteristík prostredia, ich porovnávanie, vnímať ľudí aj z iných kultúrnych oblastí.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie *sociálne komunikačné kompetencie*

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti, **kompetencia učiť sa učiť sa**
- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,

- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach, zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti

spôsobilosť v oblasti informačných a komunikačných technológií

- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií ***spôsobilosť učiť sa***
- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami
- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení ***spôsobilosť riešiť problémy***
- dokáže popísať problém
- v odôvodnených prípadoch dokáže privolať potrebnú pomoc ***osobné sociálne a občianske spôsobilosti***
- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania
	Metódy a formy práce
Krajina v ktorej žijeme	Práca s textom v učebnici, Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach, didaktické hry
Mestá a dediny	Práca s textom v učebnici, Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach, didaktické hry
Cestujeme z Košíc do Bratislavy	Práca s textom v učebnici, Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach, didaktické hry
Zaujímavosti zo Slovenska, baníctvo na Slovensku	Práca s textom v učebnici, Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach, didaktické hry

Tradiície a zvyky Skanzeny	Práca s textom v učebnici, Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach, didaktické hry
V súlade s prírodou	Práca s textom v učebnici, Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach, didaktické hry
Miniprojekt o vlastnom kraji	Práca s textom v učebnici, Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach, didaktické hry

6. Učebné zdroje

Na podporu vyučovania a učenia žiakov sa využijú tieto učebné zdroje.

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Krajina v ktorej žijeme	Kožuchová – Vlastiveda pre 4.	PC, dataprojektor, Interaktívna tabuľa	Mapa Slovenska, hracie plány na	Internet
	Roč. ZŠ		didaktické hry, kartičky	
Mestá a dediny		PC, dataprojektor, Interaktívna tabuľa	Mapa Slovenska, hracie plány na didaktické hry, kartičky	Internet
Cestujeme z Košíc do Bratislavy		PC, dataprojektor, Interaktívna tabuľa	Mapa Slovenska, hracie plány na didaktické hry, kartičky	Internet
Zaujímavosti zo Slovenska, baníctvo na Slovensku		PC, dataprojektor, Interaktívna tabuľa	Mapa Slovenska, hracie plány na didaktické hry, kartičky	Internet

Tradiície a zvyky Skanzeny	A. Habovštiak-Oravci o svojej minulosti	PC, dataprojektor, Interaktívna tabuľa	Mapa Slovenska, hracie plány na didaktické hry, kartičky	Internet
V súlade s prírodou		PC, dataprojektor, Interaktívna tabuľa	Mapa Slovenska, hracie plány na didaktické hry, kartičky	Internet
Miniprojekt o vlastnom kraji		PC, dataprojektor, Interaktívna tabuľa	Mapa Slovenska, hracie plány na didaktické hry, kartičky	Internet

7.Obsah vyučovania:

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Vlastiveda		Ročník: štvrtý 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín			
Názov tematického celku/vrátane tém	Prierezové témy	Časová dotácia	Očakávané vzdelávacie výstupy	Výkonový štandard	
Krajina v ktorej žijeme	Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia, Enviromentálna výchova, multikultúrna výchova, mediálna výchova, regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	5	Vedieť opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti. Opísať polohu pohorí a nížin. Vymenovať a ukázať na mape naše najväčšie rieky. Vedieť porovnať udalosti podľa časovej priamky, určiť, ktorá udalosť sa stala skôr a ktorá neskôr. Usporiadať udalosti svojho života a udalosti v roku na	Žiak vie opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti. Opíše polohu pohorí a nížin. Vymenuje a ukáže na mape naše najväčšie rieky. Vie porovnať udalosti podľa časovej priamky, určí, ktorá udalosť sa stala skôr a ktorá neskôr. Usporiada udalosti svojho života a	

				udalosti v roku na časovej priamke. Dokáže vymenovať
--	--	--	--	---

			časovej priamke. Dokázat' vymenovať podľa mapy kraje SR a ukázat' krajské mestá. Vyhľadať regionálne osobitosti vlastného kraja.	podľa mapy kraje SR a ukázat' krajské mestá. Vyhľadá regionálne osobitosti vlastného kraja.
Mestá a dediny	Enviromentálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova, ochrana života a zdravia, regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, dopravná výchova	3	Vedieť z fotografií, krátkych textov a svojich skúseností opísať charakteristiku mesta, resp. dediny a porovnať ich výhody a nevýhody. Vedieť správne priradiť krajské mestá ku krajom.	Z fotografií, krátkych textov a svojich skúseností vie opísať charakteristiku mesta, resp. dediny a porovnať ich výhody a nevýhody. Vie správne priradiť krajské mestá ku krajom.

<p style="text-align: center;">Cestujeme z Košíc do Bratislavy</p>	<p>Mediálna výchova, dopravná výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia, enviromentálna výchova, dopravná výchova, tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>	<p style="text-align: center;">5</p>	<p>Naučiť sa vyhľadať rôzne spoje z cestovných poriadkov (z internetu), orientovať sa v cestovných poriadkoch, vedieť sa spýtať, hľadať alternatívne riešenia. Naučiť sa pravidlá slušného správania sa v dopravnom prostriedku. Z mapy Bratislavy a dostupných materiálov (sprievodca po Bratislave, po Košiciach, z internetu...) dokázať vyhľadať významné pamiatky Bratislavy a Košíc. Pripraviť plán cesty zo svojej obce do Bratislavy a do Košíc. Využívať dostupné cestovné poriadky (IKT). Dokázať sprostredkovať ostatným skúsenosti, zážitky a zaujímavosti z vlastných ciest. Vedieť ich</p>	<p>Naučí sa vyhľadať rôzne spoje z cestovných poriadkov (z internetu), orientuje sa v cestovných poriadkoch, vie sa spýtať, hľadať alternatívne riešenia. Naučí sa pravidlá slušného správania sa v dopravnom prostriedku. Z mapy Bratislavy a dostupných materiálov (sprievodca po Bratislave, po Košiciach, z internetu...) dokáže vyhľadať významné pamiatky Bratislavy a Košíc. Pripraví plán cesty zo svojej obce do Bratislavy a do Košíc. Využíva dostupné cestovné poriadky (IKT). Dokáže sprostredkovať ostatným skúsenosti, zážitky a zaujímavosti z vlastných ciest. Vie ich prezentovať rôznymi spôsobmi.</p>
--	--	--------------------------------------	--	---

			prezentovať rôznymi spôsobmi.	
Zaujímavosti zo Slovenska, baníctvo na Slovensku	Enviromentálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia, regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, mediálna	4	Vedieť porozprávať ako sa rozvinulo baníctvo na Slovensku a akú úlohu zohralo v našich dejinách, čím bolo významné. Odraz	Vie porozprávať ako sa rozvinulo baníctvo na Slovensku a akú úlohu zohralo v našich dejinách, čím bolo významné. Odraz

	výchova,		<p>minulosti v súčasnosti. Dokázat' opísať prácu baníka, aké nástroje používal a porovnať ako sa zmenila práca baníkov v priebehu dejín. Aké pozostatky z minulosti baníctva zostali na Slovensku. Ťažba nerastov, zlata, striebra, opálu. Ich využívanie pri tvorbe šperkov.</p>	<p>minulosti v súčasnosti. Dokáže opísať prácu baníka, aké nástroje používal a porovnať ako sa zmenila práca baníkov v priebehu dejín. Aké pozostatky z minulosti baníctva zostali na Slovensku. Ťažba nerastov, zlata, striebra, opálu. Ich využívanie pri tvorbe šperkov.</p>
<p>Tradície a zvyky Skanzeny</p>	<p>Mediálna výchova, enviromentálna výchova, regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia,</p>	6	<p>Získavať poznatky o historických regiónoch Slovenska, vedieť zaradiť zvyky a tradície do príslušných regiónov, na základe poznatkov zo skanzenov a iných zdrojov. Opísať charakteristické znaky života ľudí v minulosti a porovnať so životom v súčasnosti. Použiť k tomu obrázky, informácie z kníh, časopisov, filmov, ľudovú slovesnosť.</p>	<p>Získa poznatky o historických regiónoch Slovenska, vie zaradiť zvyky a tradície do príslušných regiónov, na základe poznatkov zo skanzenov a iných zdrojov. Opíše charakteristické znaky života ľudí v minulosti a porovnať so životom v súčasnosti. Používa k tomu obrázky, informácie z kníh, časopisov, filmov, ľudovú slovesnosť.</p>

<p>V súlade s prírodou</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova, enviromentálna výchova, regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, ochrana života a zdravia,</p>	<p>8</p>	<p>Poznať základy ochrany prírody a ochrany zdravia. Zásady bezpečného pohybu v horskom prostredí. Porovnávať na základe informácií z rôznych zdrojov (fotografie, rozprávanie, text), ako ľudia trávili voľný čas v prírode v minulosti a dnes. Zaujať vlastný postoj k dnešnému tráveniu voľného času – ako turizmus ovplyvňuje prírodu. Reprodukovať obsah povesti vlastnými slovami a na jej základe vytvoriť krátku dramatizáciu. Dokázať opísať rôzne podoby, ktoré môže mať</p>	<p>Pozná základy ochrany prírody a ochrany zdravia. Zásady bezpečného pohybu v horskom prostredí. Porovnáva na základe informácií z rôznych zdrojov (fotografie, rozprávanie, text), ako ľudia trávili voľný čas v prírode v minulosti a dnes. Vie zaujať vlastný postoj k dnešnému tráveniu voľného času – ako turizmus ovplyvňuje prírodu. Reprodukuje obsah povesti vlastnými slovami a na jej základe vytvorí krátku dramatizáciu. Dokáže opísať rôzne podoby, ktoré môže mať</p>
----------------------------	--	----------	--	---

			<p>rieka. Posúdiť ako človek technológiami ovplyvňuje tok riek. Podľa mapy vedieť ukázať oblasti jazier. Opísať v čom je výnimočný gejzír. Vedieť opísať vybrané úseky Dunaja, čím sú zaujímavé, opísať vybrané úseky Dunajca, porovnať ich s úsekmi Dunaja. Vedieť vysvetliť rozdiel medzi prírodnou zaujímavosťou a zaujímavosťou vytvorenou človekom, uviesť príklady a vedieť povedať svoj názor na ňu, v čom sa páči, resp. nepáči.</p>	<p>rieka. Posúdi ako človek technológiami ovplyvňuje tok riek. Podľa mapy vie ukázať oblasti jazier. Opíše v čom je výnimočný gejzír. Vie opísať vybrané úseky Dunaja, čím sú zaujímavé, opíše vybrané úseky Dunajca, porovnať ich s úsekmi Dunaja. Vie vysvetliť rozdiel medzi prírodnou zaujímavosťou a zaujímavosťou vytvorenou človekom, uvedie príklady a vie povedať svoj názor na ňu, v čom sa páči, resp. nepáči.</p>
Miniprojekt o vlastnom kraji	Multikultúrna výchova, mediálna výchova, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	2	Dokázať spracovať miniprojekt.	Dokáže spracovať miniprojekt.

Hodnotenie predmetu:

Pri vyučovaní prírodovedných predmetov treba využiť vedomosti všetkých koncepcií, s ktorými učitelia boli oboznámení počas štúdií a priebežného vzdelávania, všetky metódy a formy práce, ktoré budú viesť k rastu výkonnosti a rozvoju tvorivého myslenia žiakov, k hľadaniu súvislostí pri riešení, náväznosti na jednotlivé celky, uplatňovať medzipredmetové vzťahy, pochopiť priebeh dejov a javov, ich zdôvodňovanie pomocou rozprávania a opisu svojej práce atď. Učiteľ prihliada na vývojové osobitosti a možnosti žiakov podľa ročníka.

Ústne odpovede:

Pri klasifikácii ústnych odpovedí vychádzame z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl:

Stupeň 1 /výborný/

Žiak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú učebné osnovy, celistvo, presne a úplne a chápe vzťahy medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami.

Stupeň 2 /chválitebný/

Žiak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú učebné osnovy, v podstate celistvo, presne a úplne. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a produktívne alebo s menšími podnetmi učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí správne, v jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Ústny a písomný prejav máva menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov činnosti je spravidla bez podstatných nedostatkov. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

Stupeň 3 /dobrý/

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí, ktoré sú predpísané učebnými osnovami, nepodstatné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností sa prejavujú menšie nedostatky. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie s učiteľovou pomocou korigovať. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je vcelku správne, nie je vždy tvorivé. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti, grafický prejav je menej estetický. V kvalite výsledkov jeho činnosti sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4 /dostatočný/

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných vedomostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností je málo pohotový a má väčšie nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú závažné chyby a myslenie nie je tvorivé. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa prejavujú nedostatky, grafický prejav je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby vie žiak s pomocou učiteľa korigovať.

Stupeň 5 /nedostatočný/

Žiak si neosvojil vedomosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné medzery. Jeho zručnosť vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti má podstatné nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú veľmi závažné chyby. Pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí nevie svoje vedomosti uplatniť, a to ani na podnet učiteľa. Neprejavuje samostatnosť v myslení, vyskytujú sa u neho časté logické nedostatky.

V ústnom a písomnom prejave má závažné nedostatky v správaní, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Závažné nedostatky a chyby nevie opraviť ani s pomocou učiteľa.

Skrátene:

1. Žiak má na jednotku samostatne, plynule vysvetliť tvrdenia – riešenia, pokusy a laboratórne cvičenia, preukázať pochopenie vzájomných súvislostí dejov a javov, uplatňovať medzipredmetové vzťahy opisom a rozprávaním.
2. Ak pri odpovedi je potrebné, aby učiteľ kládol žiakovi pomocné otázky, a on vie na ne odpovedať + všetko ako v bode č. 1, je klasifikovaný dvojkou.
3. Ak na časť otázok nevie odpovedať ani vysvetliť podstatné javy, je hodnotený trojkou.
4. Štvorkou je žiak hodnotený, ak prejavuje závažné nedostatky a medzery v základných vedomostiach, ktoré dokáže korigovať len s pomocou učiteľa.
5. Päťku žiak dostane, keď prejavuje závažné nevedomosti, svoje chyby nedokáže odstrániť ani s pomocou učiteľa.

Previerky:

Pre vlastivedu nie je predpísaný počet ani náplň písomných prác, učiteľ si sám naplánuje ich počet – doporučujeme písať po ukončení každého tematického celku.

Vedľajšie kontrolné previerky podľa okruhov, tém, prípadne úloh – aby bola spätná väzba medzi žiakom a učiteľom. Pri nich je potrebné dodržať všetky podmienky, obsah i formu podľa štandardu a učebných osnov pre jednotlivé ročníky.

Hodnotenie previerok a didaktických testov podľa pokynov s. Albertyovej zo dňa 28. 11. 1984 /MŠK SR/

Za každú vedomosť v písomnej práci pridáme bod. Počet bodov sčítame. Dané percentá **91%, 76%, 46%, 26%** násobíme počtom bodov z písomnej práce, oddelíme 2 desatinné miesta a celé číslo správne zaokrúhľime.

Napríklad: Ak má previerka 35 bodov:

91.35 = 31,65 /32 bodov/	Klasifikácia: 1 = 35 – 32 bodov
76.35 = 26,68 /27 bodov/	2 = 31 – 27 bodov
46.35 = 16,10 /16 bodov/	3 = 26 – 16 bodov
26.35 = 9,10 / 9 bodov/	4 = 15 - 9 bodov
	5 = 8 - menej bodov

Projekty a prezentácie:

Pri hodnotení žiackych projektov vychádzame z nasledovných kritérií:

- Dodržanie témy
- Rozvíjanie témy, obrázkový materiál, použitie zdrojov, samostatnosť, tvorivosť, nápaditosť, originalita
- estetická úroveň

Projekty žiakov hodnotíme slovnou, výstavkou najlepších projektov a najlepšie aj motivačnou známku – 1.

Pri celkovom hodnotení žiaka v predmete musí prevažovať počet známok z ústnych odpovedí nad písomnými.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Prírodoveda

Názov predmetu	Prírodoveda
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovaci jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika predmetu

Predmet prírodoveda predstavuje úvod do systematizácie a objektivizácie spontánne nadobudnutých prírodovedných poznatkov dieťaťa. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti ako je biológia, fyzika, chémia a zdravotveda. Oblasti sú integrované predovšetkým preto, lebo cieľom predmetu nie je rozvíjanie obsahu samostatných vedných disciplín, ale postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesuálna stránka samotného poznávacieho procesu. Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu vyučovacích problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosť a úroveň ich kognitívnych schopností. Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým. Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň. Cieľ je možné bližšie špecifikovať, prírodoveda má deti viesť k :

- spoznávaniu životného prostredia, k pozorovaniu zmien, ktoré sa v ňom dejú, k vnímaniu pozorovaných javov ako častí komplexného celku prírody.
- rozvoju schopnosti získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch.
- rozvoju schopnosti pozorovať s porozumením prostredníctvom využívania všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov, interpretovať získané informácie objektívne.
- opisovaniu, porovnávaní a klasifikácii informácií získaných pozorovaním.
- rozvoju schopnosti realizovať jednoduché prírodovedné experimenty. ○ nazeraniu na problémy a ich riešenia z rôznych uhlov pohľadu. ○ tvorbe a modifikácii pojmov a predstáv, ktoré opisujú a vysvetľujú základné prírodné javy a existencie. ○ uvedomeniu si potreby prírodu chrániť a k aktívnemu zapojeniu sa do efektívnejšieho využívania látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje.
- poznaniu fungovania ľudského tela, k rešpektovaniu vlastného zdravia a k jeho aktívnej ochrane prostredníctvom zdravého životného štýlu.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie *sociálne komunikačné kompetencie*

- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor • identifikuje a správne používa základné pojmy
- dokáže objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov
- vecne správne sa vyjadruje verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- dokáže spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele metódy, výsledky a ich využitie **kompetencia učiť sa učiť sa**
- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach
- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami

spôsobilosť v oblasti informačných a komunikačných technológií

- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií
- vie využiť informačné a komunikačné zdroje, vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie z rôznych zdrojov
- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení

spôsobilosť riešiť problémy

- dokáže popísať problém
- dokáže navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov
- dokáže samostatne tvoriť na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať

osobné sociálne a občianske spôsobilosti

- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápady a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania
	Metódy a formy práce
Rastliny	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach,
Živočíchy	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach
Voda	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, pokus, diskusia, pozorovanie opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, práca vo dvojiciach

Hmota	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach
Plynné, kvapalné a pevné látky	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach
Rastliny polí a lúk	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, pokus, diskusia, pozorovanie opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, práca vo dvojiciach
Ľudské telo	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, pokus, diskusia, pozorovanie opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, práca vo dvojiciach
Vesmír	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor,
	rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, pokus, diskusia, pozorovanie opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, práca vo dvojiciach
Sily	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, pokus, diskusia, pozorovanie opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, práca vo dvojiciach

6. Učebné zdroje

Na podporu vyučovania a učenia žiakov sa využijú tieto učebné zdroje.

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Rastliny		PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,
Živočíchy		PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,

Voda	Prírodoveda pre 4 . ročník základných škôl	PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,
Hmota		PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,
Plynné, kvapalné a pevné látky		PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,
Rastliny poľí a lúk		PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,
Ľudské telo		PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,
Vesmír		PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,
Sily		PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,

Obsah vyučovania:

ROZPIS UČIVA PREDMETU:				
Prírodoveda				
Názov tematického	Prierez	Časová	Očakávané vzdelávacie výstupy	Výkonový štandard

celku/vrátane tém	ové témy	dotácia		
--------------------------	-----------------	----------------	--	--

<p>Rastliny všetky Potrebujú rovnaké množstvo vody pre (Význam rastliny, rastliny)</p> <p>Potrebujú rovnaké množstvo svetla? (Význam rastliny, rastliny)</p>	<p>ENV OSR OZO</p> <p>suchomilné</p> <p>rastliny</p> <p>Rastliny</p>	<p>6</p>	<p>Vedieť, že rastliny potrebujú pre svoj život vodu. Vedieť, že rastliny sa môžu líšiť v tom, koľko vody pre svoj život potrebujú. Vedieť, že niektoré rastliny žijú pod vodou, iné na vode a niektoré vodu potrebujú v pôde. Vedieť uviesť príklady rastlín, ktoré žijú vo vode (lekno, žaburinka) a vedieť uviesť príklady rastlín, ktoré žijú na miestach s malým množstvom vody (skalnice, kaktusy). Uvedený jav vedieť s pomocou učiteľa prakticky skúmať. Uvedo-movať si, že rastliny rastú na miestach, ktoré poskytujú rastlinám rôzne množstvo vody - pri vode i vo vode, ale aj na suchých miestach a skalách. Spoznávať, že rastliny rastúce na suchých miestach vydržia dlhšie bez vody ako rastliny žijúce vo vlhkých podmienkach. Vedieť, že tie rastliny, ktoré prirodzene rastú na tienistých miestach neprežijú na miestach s priamym slnečným svetlom a naopak. Danú informáciu vedieť pozorovať v prírode a potvrdiť si tak vedomosť skúsenosťou. Uvedomovať si, že poznáme aj rastliny, ktoré rastú a kvitnú na jar alebo na jeseň, keď je deň ešte krátky a počasie chladnejšie a potom sú rastliny, ktoré kvitnú počas leta, kedy je deň dlhý a teplý. Vedieť uviesť niekoľko príkladov rastlín, napríklad snežienky, reďkovka, chryzantémy alebo paprika. Vedieť, že rastliny majú veľa znakov spoločných a tým sa odlišujú od iných živých súčastí prírody. Zároveň vedieť, že rastliny sa inými znakmi vzájomne odlišujú –osvojiť si základy poznávania druhovej rozmanitosti. Poznať 10 rastlín</p>	<p>Žiak vie, že rastliny potrebujú pre svoj život vodu. Vie, že rastliny sa môžu líšiť v tom, koľko vody pre svoj život potrebujú. Vie, že niektoré rastliny žijú pod vodou, iné na vode a niektoré vodu potrebujú v pôde. Vie uviesť príklady rastlín, ktoré žijú vo vode (lekno, žaburinka) a vie uviesť príklady rastlín, ktoré žijú na miestach s malým množstvom vody (skalnice, kaktusy). Uvedený jav vie s pomocou učiteľa prakticky skúmať. Uvedomuje si, že rastliny rastú na miestach, ktoré poskytujú rastlinám rôzne množstvo vody- pri vode i vo vode, ale aj na suchých miestach a skalách. Žiak spoznáva, že rastliny rastúce na suchých miestach vydržia dlhšie bez vody ako rastliny žijúce vo vlhkých podmienkach. Žiak vie, že tie rastliny, ktoré prirodzene rastú na tienistých miestach neprežijú na miestach s priamym slnečným svetlom a naopak. Danú informáciu vie pozorovať v prírode a potvrdiť si tak vedomosť skúsenosťou. Uvedomuje si, že poznáme aj rastliny, ktoré rastú a kvitnú na jar alebo na jeseň, keď je deň ešte krátky a počasie chladnejšie a potom sú rastliny, ktoré kvitnú počas leta, kedy je deň dlhý a teplý. Vie uviesť niekoľko príkladov rastlín, napríklad snežienky, reďkovka, chryzantémy alebo paprika. Žiak vie, že rastliny majú veľa znakov spoločných a tým sa odlišujú od iných živých súčastí prírody. Žiak zároveň vie, že rastliny sa inými znakmi</p>
---	--	----------	--	---

Čím sa od seba rastliny odlišujú ?

(Druhovú rozmanitosť rastlín)

Majú všetky rastliny rovnaký koreň ? *(Koreň rastliny. Tvar a funkcia koreňa)*

(vedieť ich pomenovať rodovým názvom), ktoré bežne pozorujeme vo svojom okolí a vedieť vysvetliť, na základe ktorých znakov rozpoznávame, že ide o daný druh. Dokázať detailne pozorovať rôzne rastlinné druhy a identifikovať niektoré druhové rozdiely.

Vedieť vysvetliť dve základné funkcie koreňa- čerpanie živín z pôdy a upevnenie rastliny v pôde.

Uvedomovať si, že rôzne rastliny majú rôzne korene a danú skutočnosť vie vedecky skúmať (objektívne s meraním a porovnávaním). Osvojiť si poznatok, že rôzne korene sa líšia napríklad veľkosťou, pričom veľkosť súvisí s funkciou upevnenia v pôde (veľké rastliny potrebujú veľké korene). Vedieť vysvetliť, prečo majú rastliny hlbšie, širšie rozvetvené korene a to v súvislosti s funkciou koreňa pri získavaní vody a živín z pôdy. To znamená vedieť napríklad vysvetliť, prečo majú rastliny z oblastí s nedostatkom vody hlbšie korene. Poznatky o funkcii koreňa vedieť využiť pri presádzaní rastlín tak, aby rastlina po presadení prosperovala a ak neprosperuje, vedieť tento jav vysvetliť v súvislosti s narušením koreňovej sústavy. Oboznámiť sa s tým, že koreň môže mať aj zásobnú funkciu, vedieť v tejto súvislosti uviesť príklady koreňovej zeleniny.

Osvojiť si poznatok o tom, že rastliny sa odlišujú stonkou. Okrem toho, vedieť rozdeliť rastliny na byliny a dreviny a tie na kry a stromy, vedieť detailným pozorovaním zistiť, akými rôznymi vlastnosťami sa stonky odlišujú. Vedieť, že stromy majú

vzájomne odlišujú -žiak má osvojené základy poznávania druhovej rozmanitosti. Žiak pozná 10 rastlín (vie ich pomenovať rodovým názvom), ktoré bežne pozoruje vo svojom okolí a vie vysvetliť, na základe ktorých znakov rozpoznal, že ide o daný druh. Žiak dokáže detailne pozorovať rôzne rastlinné druhy a identifikovať niektoré druhové rozdiely.

Žiak vie vysvetliť dve základné funkcie koreňa- čerpanie živín z pôdy a upevnenie rastliny v pôde.

Uvedomuje si, že rôzne rastliny majú rôzne korene a danú skutočnosť vie vedecky skúmať (objektívne s meraním a porovnávaním). Má osvojený poznatok, že rôzne korene sa líšia napríklad veľkosťou, pričom veľkosť súvisí s funkciou upevnenia v pôde (veľké rastliny potrebujú veľké korene). Vie vysvetliť, prečo majú rastliny hlbšie, širšie rozvetvené korene a to v súvislosti s funkciou koreňa pri získavaní vody a živín z pôdy. To znamená, že vie napríklad vysvetliť, prečo majú rastliny z oblastí s nedostatkom vody hlbšie korene. Poznatky o funkcii koreňa vie využiť pri presádzaní rastlín tak, aby rastlina po presadení prosperovala a ak neprosperuje, vie tento jav vysvetliť v súvislosti s narušením koreňovej sústavy. Žiak je oboznámený s tým, že koreň môže mať aj zásobnú funkciu, vie v tejto súvislosti uviesť príklady koreňovej zeleniny.

Žiak má osvojený poznatok o tom, že rastliny sa odlišujú stonkou. Okrem toho,

			<p>rôznu výšku, hrúbku, odlišujú sa kôrou. Vedieť, že byliny</p>	<p>vie rozdeliť rastliny na byliny a dreviny a tie na kry a stromy, vie</p>
--	--	--	--	---

Majú všetky rastliny rovnaké stonky ?
(Rastlinná stonka, tvar a funkcia stonky)

Majú všetky rastliny rovnaké listy ?
(Rastlinné listy, tvar a funkcia listov)

môžu mať napríklad dutú alebo plnú stonku, môžu byť na priereze okrúhle, oválne, hranaté, môžu mať na stonke chlípky, iné môžu byť bez chlípok a podobne. Vedieť pozorovať, že niektoré stonky sa vetvia a iné nie, informácie primerane reprodukovať. Vedieť vysvetliť, že niektoré stonky vytvárajú úponky, ktorými sa prichytávajú o podklad a dostávajú sa tak vyššie, aby mali lepší prístup k svetlu.

Vedieť, že rastliny sa od seba dajú rozlišovať napríklad tvarom listovej čepele, kresbou žilnatiny a rôznosťou zúbkovania na okraji listu, ako aj farbou. Pri poskytnutí viacerých rastlinných druhov vedieť vymenovať niektoré znaky, ktorými sa listovými čepeľami vzájomne tieto rastliny odlišujú a dané znaky primerane opísať. Vedieť jednoducho vysvetliť, že funkciou listov je prijímať slnečné svetlo a preto sú listy ploché a široké- aby zachytili väčšie množstvo svetla. Poznatok vedieť využiť pri objasňovaní pozorovaných javov, napríklad vedieť vysvetliť na základe pozorovania, že ak rastline odstránime väčšie množstvo listov, tak uhynie, lebo nemá ako získať slnečné svetlo.

Vedieť, že rastliny sa vzájomne od seba odlišujú rôznym tvarom, farbou a zložením kvetov. Pri porovnávaní kvetov si okrem farby všímať tvar a počet lupeňov a farbu a počet tyčiniek. Vedieť, že na povrchu tyčiniek je peľ, ktorý môže mať rôznu farbu. Vedieť, že niektoré rastliny majú samostatné kvety a iné ich majú zoskupené do súkvetí. Vedieť pozorovať aj veľmi drobné kvety nevýrazných farieb,

detailným pozorovaním zistiť, akými rôznymi vlastnosťami sa stonky odlišujú. Vie, že stromy majú rôznu výšku, hrúbku, odlišujú sa kôrou. Vie, že byliny môžu mať napríklad dutú alebo plnú stonku, môžu byť na priereze okrúhle, oválne, hranaté, môžu mať na stonke chlípky, iné môžu byť bez chlípok a podobne. Žiak vie pozorovať, že niektoré stonky sa vetvia a iné nie, informácie primerane reprodukuje. Vie vysvetliť, že niektoré stonky vytvárajú úponky, ktorými sa prichytávajú o podklad a dostávajú sa tak vyššie, aby mali lepší prístup k svetlu.

Žiak vie, že rastliny sa od seba dajú rozlišovať napríklad tvarom listovej čepele, kresbou žilnatiny a rôznosťou zúbkovania na okraji listu, ako aj farbou. Pri poskytnutí viacerých rastlinných druhov vie vymenovať niektoré znaky, ktorými sa listovými čepeľami vzájomne tieto rastliny odlišujú a dané znaky primerane opísať. Žiak vie jednoducho vysvetliť, že funkciou listov je prijímať slnečné svetlo a preto sú listy ploché a široké- aby zachytili väčšie množstvo svetla. Poznatok vie využiť pri objasňovaní pozorovaných javov, napríklad vie vysvetliť na základe pozorovania, že ak rastline odstránime väčšie množstvo listov, tak uhynie, lebo nemá ako získať slnečné svetlo.

Žiak vie, že rastliny sa vzájomne od seba odlišujú rôznym tvarom, farbou a zložením kvetov. Pri porovnávaní kvetov

			<p>napríklad kvet liesky, orecha, skorocelu, žihľavy či rôznych druhov tráv. Vedieť vysvetliť</p>	<p>si okrem farby všíma tvar a počet lupenov a farbu a počet</p>
--	--	--	---	--

Majú všetky rastliny rovnaké kvety?
(Kvety. Tvar a zloženie kvetov)

Prečo rastliny kvitnú ?
(Funkcia kvetov.
Opel'ovače.)

funkciu kvetu - z kvetu sa vyvíjajú plody, ktoré obsahujú semená.

Vedieť, že rastliny tvoria kvety preto, aby vytvorili plody obsahujúce semená, z ktorých ďalšom roku vyrastú nové rastliny. Vedieť, že kvety môžu mať veľmi rôzne tvary, veľkosti, niekedy sú nenápadné, inokedy veľmi výrazné. Uvedomovať si, že niektoré rastliny poznáme zvyčajne v kvete a iné poznáme skôr bez kvetov. Vedieť vysvetliť túto skutočnosť tým, že niektoré kvety kvitnú pomerne dlho a iné kvitnú veľmi krátko. Vedieť, že v kvete sa nachádzajú tyčinky a na nich je peľ, ktorý opel'ovače prenášajú na iné kvety a len vtedy sa môže zmeniť kvet na plod.

Vedieť vysvetliť, že plod je tá časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu po jeho opelení. Jednoducho vedieť opísať proces opelenia pomocou vetra a opel'ovačov (včely, čmele, motýle). Uvedenú informáciu vedieť spojiť s vlastnou minulosťou s pozorovaním opel'ovačov na kvetoch a vedieť vysvetliť, ako sa dostane peľ z jedného kvetu na druhý. Vedieť, že plod obsahuje semeno. Jednoduchým pozorovaním vedieť zistiť, ktoré druhy ovocia a zeleniny sú plody, ktoré vznikli z kvetu a sú nositeľmi semien. Vedieť, že zo semena vyrastie nová rastlina. Vedieť vysvetliť, že rastliny sa vzájomne od seba odlišujú farbou, veľkosťou a inými charakteristickými plodu. Detailným pozorovaním zisťovať rôzne vlastnosti plodov, skúmať, kde sú uložené semená a zamýšľať sa nad funkciou plodu, diskutovať s učiteľom a spolužiakmi, s pomocou učiteľa vyhľadávať informácie v sekundárnych

tyčiniek. Vie, že na povrchu tyčiniek je peľ, ktorý môže mať rôznu farbu. Vie, že niektoré rastliny majú samostatné kvety a iné ich majú zoskupené do súkvetí. Vie pozorovať aj veľmi drobné kvety nevýrazných farieb, napríklad kvet liesky, orecha, skorocelu, žihľavy či rôznych druhov tráv. Jednoducho vie vysvetliť funkciu kvetu- z kvetu sa vyvíjajú plody, ktoré obsahujú semená. Žiak vie, že rastliny tvoria kvety preto, aby vytvorili plody obsahujúce semená, z ktorých ďalšom roku vyrastú nové rastliny. Žiak vie, že kvety môžu mať veľmi rôzne tvary, veľkosti, niekedy sú nenápadné, inokedy veľmi výrazné. Žiak si uvedomuje, že niektoré rastliny poznáme zvyčajne v kvete a iné poznáme skôr bez kvetov. Vie vysvetliť túto skutočnosť tým, že niektoré kvety kvitnú pomerne dlho a iné kvitnú veľmi krátko. Žiak vie, že v kvete sa nachádzajú tyčinky a na nich je peľ, ktorý opel'ovače prenášajú na iné kvety a len vtedy sa môže zmeniť kvet na plod.

Žiak vie vysvetliť, že plod je tá časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu po jeho opelení. Jednoducho vie opísať proces opelenia pomocou vetra a opel'ovačov (včely, čmele, motýle). Uvedenú informáciu vie spojiť s vlastnou minulosťou s pozorovaním opel'ovačov na kvetoch a vie vysvetliť, ako sa dostane peľ z jedného kvetu na druhý. Vie, že plod obsahuje semeno. Jednoduchým pozorovaním vie zistiť, ktoré druhy ovocia a zeleniny sú plody, ktoré vznikli z kvetu a sú nositeľmi semien. Vie, že zo semena vyrastie nová rastlina. Vie

			zdrojoch (plod sa tvorí kvôli tomu, aby sa rastlina	vysvetliť, že rastliny sa vzájomne od seba odlišujú farbou,
--	--	--	---	---

<p>lišujú plody</p> <p><i>ody. Tvar rastlinného</i></p> <p>Č rôznych rastl (a funkcia plodu)</p>		<p>rozmnožovala ďalej do prostredia a preto majú niektoré semená rôzne nástroje na to, aby sa zachytávali na srsti zvierat a prenášali sa na väčšie vzdialenosti, aby mohli letieť vzduchom alebo obsahujú veľa zásobných látok, ktoré lákajú živočíchov, tie ich prenášajú, uskladňujú, konzumujú a tak aj na veľké vzdialenosti prenášajú).</p> <p>Vedieť, že poznáme zrelé a nezrelé plody a vysvetliť zrelosť na rôznych príkladoch z bežného života (jablká, paradajky, jahody). Vedieť, že len zrelé plody obsahujú semená, ktoré vyklíčia. T.j. chápať, že aj semená musia dozrieť (vedieť uviesť príklad nezrelých semien v jablku, ktoré nemajú potrebnú tvrdosť, farbu, plnosť). Jednoduchým skúmaním vedieť zistiť, že nezrelé semená nevyklíčia.</p> <p>Vedieť, zrelým semenám je potrebné poskytnúť dostatok vhodných podmienok na to, aby vyklíčili. Vlastnou výskumnou činnosťou s pomocou učiteľa zistiť, že semeno nepotrebuje na vyklíčenie svetlo, určite potrebuje teplo, vodu a vzduch. Vedieť, že čas, za ktorý vyklíčia rôzne druhy semien je rôzny. Vedieť pozorovať klíčenie rôznych druhov semien a viesť záznamy z pozorovania, vytvoriť záver.</p> <p>Vlastnou výskumnou činnosťou prísť na to, že poškodené semená nevyklíčia. Samostatne vedieť navrhovať rôzne spôsoby poškodení a sledovať efekt na proces klíčenia (semená upravené varom, rozkrojené, rozdrvené, uložené na dlhšiu dobu do slanej vody a podobne)</p>	<p>veľkosťou a inými charakteristikami plodu. Detailným pozorovaním zisťuje rôzne vlastnosti plodov, skúma, kde sú uložené semená a zamýšľa sa nad funkciou plodu, diskutuje s učiteľom a spolužiakmi, s pomocou učiteľa vyhľadáva informácie v sekundárnych zdrojoch (plod sa tvorí kvôli tomu, aby sa rastlina rozmnožovala ďalej do prostredia a preto majú niektoré semená rôzne nástroje na to, aby sa zachytávali na srsti zvierat a prenášali sa na väčšie vzdialenosti, aby mohli letieť vzduchom alebo obsahujú veľa zásobných látok, ktoré lákajú živočíchov, tie ich prenášajú, uskladňujú, konzumujú a tak aj na veľké vzdialenosti prenášajú).</p> <p>Žiak vie, že poznáme zrelé a nezrelé plody a vysvetľuje zrelosť na rôznych príkladoch z bežného života (jablká, paradajky, jahody). Vie, že len zrelé plody obsahujú semená, ktoré vyklíčia. T.j. chápe, že aj semená musia dozrieť (vie uviesť príklad nezrelých semien v jablku, ktoré nemajú potrebnú tvrdosť, farbu, plnosť). Jednoduchým skúmaním vie zistiť, že nezrelé semená nevyklíčia. Žiak vie, zrelým semenám je potrebné poskytnúť dostatok vhodných podmienok na to, aby vyklíčili. Žiak vlastnou výskumnou činnosťou s pomocou učiteľa zisťuje, že semeno nepotrebuje na vyklíčenie svetlo, určite potrebuje teplo, vodu a vzduch. Žiak vie, že čas, za ktorý vyklíčia rôzne druhy semien je rôzny. Žiak vie pozorovať klíčenie rôznych druhov semien a viesť</p>
---	--	---	---

			<p>Vedieť, že rastliny je možné rozmnožovať aj pomocou iných častí rastlín ako sú semená. Vedieť, že rastliny je možné rozmnožovať napríklad</p>	<p>si záznamy z pozorovania, vytvoriť záver.</p>
--	--	--	--	--

<p>Vznikne z každého semena nová rastlina ? (<i>Semená. Rozmnožovanie rastlín.</i>)</p> <p>Kedy semeno vyklíči ? (<i>Podmienky klíčenia semien: teplo, voda, vzduch</i>)</p> <p>Vyklíčia aj poškodené semená? (<i>Klíčivosť semien</i>)</p>			<p>hľuzami (zemiak), poplazmi (jahoda) a odrezkami (maliny). Vedieť, že hľuzy, poplazy a odrezky neobsahujú semená. Samostatne skúmať, ktoré izbové rastliny je možné rozmnožovať odrezkami rôznych častí rastliny.</p> <p>Vedieť, že niektoré rastliny žijú dlho a iné krátko a že dĺžka života rastliny závisí aj od druhu rastliny. Vedieť, že existujú aj rastliny, ktoré žijú len jeden rok, prípadne časť roka: vyrastú zo semena, zakvitnú, prinesú plody, v ktorých sú semená a uhynú. V ďalšom roku zo semien vyrastú nové rastliny. Vedieť, že niektoré rastliny nekvitnú každý rok, napríklad v prvom roku vôbec nezakvitnú, zhromažďujú látky do zásoby a zakvitnú až v ďalšom roku – napríklad mrkva.</p>	<p>Žiak vlastnou výskumnou činnosťou príde na to, že poškodené semená nevyklíčia. Samostatne vie navrhovať rôzne spôsoby poškodení a sleduje efekt na proces klíčenia (semená upravené varom, rozkrojené, rozdrvené, uložené na dlhšiu dobu do slanej vody a podobne) Žiak vie, že rastliny je možné rozmnožovať aj pomocou iných častí rastlín ako sú semená. Vie, že rastliny je možné rozmnožovať napríklad hľuzami (zemiak), poplazmi (jahoda) a odrezkami (maliny). Žiak vie, že hľuzy, poplazy a odrezky neobsahujú semená. Žiak samostatne skúma, ktoré izbové rastliny je možné rozmnožovať odrezkami rôznych častí rastliny. Žiak vie, že niektoré rastliny žijú dlho a iné krátko a že dĺžka života rastliny závisí aj od druhu rastliny. Vie, že existujú aj rastliny, ktoré žijú len jeden rok, prípadne časť roka: vyrastú zo semena, zakvitnú, prinesú plody, v ktorých sú semená a uhynú. V ďalšom roku zo semien vyrastú nové rastliny. Vie, že niektoré rastliny nekvitnú každý rok, napríklad v prvom roku vôbec nezakvitnú, zhromažďujú látky do zásoby a zakvitnú až v ďalšom roku – napríklad mrkva.</p>
---	--	--	--	---

<p>Rozmnožujú sa rastliny len semenami?</p>				
---	--	--	--	--

<p><i>(Vegetatívne rozmnožovanie rastlín)</i></p>				
<p>Ako dlho žijú rastliny ? <i>(Dĺžka života rastlín. Jednoročné, dvojročné a trváce rastliny)</i></p>				

<p>Živočích Čo majú živočích spoločné a čím sa odlišujú? <i>(Životné prejavy organizmov. Podobnosti a rozdiely v živočíšnej ríši. Základ systematiky stavovcov: obojživelníky, plazy, ryby, vtáky, cicavce)</i></p> <p>Prečo sa hady</p>	ENV MDV OZO OSR	7	<p>Vedieť vysvetliť, čím sa živočích a rastliny vzájomne podobajú a čím sa vzájomne odlišujú. Medzi špecifikami živočíchov spomenúť aj získavanie potravy. Zároveň si uvedomovať, že živočích sa vzájomne od seba odlišujú a to nielen tvarom, ale najmä spôsobom života. Vedieť, že živočích, ktoré sa vzájomne na seba viac podobajú (tvarom tela, spôsobom života) patria do tej istej skupiny živočíchov – napríklad obojživelníky, plazy, ryby, vtáky, cicavce. Pozorovaním skupiny živočíchov vedieť samostatne vytvoriť opisnú charakteristiku danej skupiny- vedieť živočích porovnať a zistiť, v ktorých znakoch sa zhodujú (sú si podobné). Informácie si vedieť vyhľadať v rôznych informačných zdrojoch a overiť si tak spôsob vlastného uvažovania.</p> <p>Vedieť opísať skupinu plazov a vedieť vymenovať troch zástupcov (užovka, vretenica, jašterica), ktorí do danej skupiny patria. Živočích vedieť vizuálne rozpoznať. Chápať a vedieť jednoducho vysvetliť, čo to znamená, že</p>	<p>Žiak vie vysvetliť, čím sa živočích a rastliny vzájomne podobajú a čím sa vzájomne odlišujú. Medzi špecifikami živočíchov spomína aj získavanie potravy. Zároveň si žiak uvedomuje, že živočích sa vzájomne od seba odlišujú a to nielen tvarom, ale najmä spôsobom života. Žiak vie, že živočích, ktoré sa vzájomne na seba viac podobajú (tvarom tela, spôsobom života) patria do tej istej skupiny živočíchov – napríklad obojživelníky, plazy, ryby, vtáky, cicavce. Pozorovaním skupiny živočíchov vie žiak samostatne vytvoriť opisnú charakteristiku danej skupiny- vie živočích porovnať a zistiť, v ktorých znakoch sa zhodujú (sú si podobné). Informácie si vie vyhľadať v rôznych informačných zdrojoch a overiť si tak spôsob vlastného uvažovania.</p> <p>Žiak vie opísať skupinu plazov a vie vymenovať troch zástupcov (užovka, vretenica, jašterica), ktorí do danej skupiny patria. Živočích vie vizuálne rozpoznať. Chápe a vie jednoducho vysvetliť, čo to znamená, že plazy sú</p>
--	--------------------------	---	--	--

<p>vyhrievajú na kameňoch ? (Plazy. Chladnokrvný živočích)</p> <p>Dokážu lietať všetky vtáky ? (Vtáky.)</p> <p>Ako žijú mravce ? (Mravce ako</p>			<p>plazy sú chladnokrvné (vysvetliť, že plazy sú v chlade strnulé, lebo si nevedia vytvoriť vlastné teplo tak, ako to dokáže človek). Dávať informácie do súvislosti s tým, kde je možné plazy najčastejšie nájsť (na skalách, múroch, chodníkoch, kde sa vyhrievajú).</p> <p>Vedieť opísať skupinu vtákov a vedieť vymenovať piatich zástupcov (napríklad: vrabec, drozd, lastovička, sokol, labuť). Vedieť opísať spôsob života daných živočíchov, uvedomovať si, že sa vzájomne odlišujú napríklad spôsobom získavania potravy (dravé a nedravé vtáky). Zároveň vedieť, že všetky vtáky kladú vajcia a vedieť opísať, ako sa vtáky o vajcia a neskôr o mláďatá starajú. Vedieť, že rôzne druhy vtákov hniezdia na rôznych miestach a je ich možné rozpoznať aj podľa typu hniezda a podľa tvaru a veľkosti a sfarbenia vajec. Vedieť, že medzi vtáky patria aj nelietavé živočíchy, napríklad pštros a tučniak, ktoré majú perie a zobák tak, ako ostatné vtáky. Uvedené živočíchy vedieť vizuálne rozpoznať.</p> <p>Vedieť opísať spôsob života mravcov, rozmnožovací cyklus, spôsob získavania potravy a orientáciu v priestore. Pri vysvetľovaní používať informácie o organizačnej štruktúre mraveniska a o jednotlivých kastách mravcov. Vedieť zhodnotiť, ako je život v spoločenstve pre mravce prospešný, vytvoriť vlastný úsudok a vyhľadávať informácie o spôsobe života rôznych druhov mravcov v rôznych sekundárnych informačných zdrojoch.</p>	<p>chladnokrvné (vysvetľuje, že plazy sú v chlade strnulé, lebo si nevedia vytvoriť vlastné teplo tak, ako to dokáže človek). Žiak dáva informácie do súvislosti s tým, kde je možné plazy najčastejšie nájsť (na skalách, múroch, chodníkoch, kde sa vyhrievajú).</p> <p>Žiak vie opísať skupinu vtákov a vie vymenovať piatich zástupcov (napríklad: vrabec, drozd, lastovička, sokol, labuť). Vie opísať spôsob života daných živočíchov, uvedomuje si, že sa vzájomne odlišujú napríklad spôsobom získavania potravy (dravé a nedravé vtáky). Zároveň vie, že všetky vtáky kladú vajcia a vie opísať, ako sa vtáky o vajcia a neskôr o mláďatá starajú. Žiak vie, že rôzne druhy vtákov hniezdia na rôznych miestach a je ich možné rozpoznať aj podľa typu hniezda a podľa tvaru a veľkosti a sfarbenia vajec. Vie, že medzi vtáky patria aj nelietavé živočíchy, napríklad pštros a tučniak, ktoré majú perie a zobák tak, ako ostatné vtáky. Uvedené živočíchy vie vizuálne rozpoznať.</p> <p>Žiak vie opísať spôsob života mravcov, rozmnožovací cyklus, spôsob získavania potravy a orientáciu v priestore. Pri vysvetľovaní používa informácie o organizačnej štruktúre mraveniska a o jednotlivých kastách mravcov. Nakoniec vie zhodnotiť, ako je život v spoločenstve pre mravce prospešný, pričom vytvára vlastný úsudok a vyhľadáva informácie o spôsobe života</p>
--	--	--	--	--

			<p>Vedieť opísať spôsob života včiel, rozmnožovací cyklus, spôsob získavania potravy a orientáciu v priestore. Pri vysvetľovaní používať informácie</p>	<p>rôznych druhov mravcov v rôznych sekundárnych informačných zdrojoch. Žiak vie opísať spôsob života včiel,</p>
--	--	--	---	--

<p><i>spoločenský hmyz. Spôsob života spoločenstva)</i></p> <p>Ako žijú včely ? <i>(Včely ako spoločenský hmyz. Spôsob života spoločenstva)</i></p> <p>Aký úžitok nám poskytujú zvieratá ? <i>(Úžitkové zvieratá: Včely, kravy, ovce, sliepky, kone)</i></p>		<p>o organizačnej štruktúre včelej rodiny-rozpoznávať matku, trúda, robotnicu. Vedieť zhodnotiť, ako je život v spoločenstve pre včely prospešný, vytvárať vlastný úsudok a vyhľadávať informácie o spôsobe života včiel v rôznych sekundárnych informačných zdrojoch.</p> <p>Vedieť, že človek získava potravu rôznym spôsobom - pestovaním úžitkových rastlín, chovom domácich zvierat, ale čiastočne aj zberom divo rastúcich rastlín a ich plodov a lovom divo žijúcich živočíchov (vedieť uviesť príklady). Vedieť vysvetliť, aký úžitok človeku poskytuje chov nasledujúcich živočíchov: včely, kravy, ovce, sliepky, kone. Vedieť, ako sa vyrába med a vedieť jednoducho opísať, ako sa včelár stará o včely a ako od včiel získava med. Vedieť vysvetliť, ako sa z kravského mlieka vyrába syr a ako sa vyrába maslo. Vedieť jednoducho vysvetliť, ako je potrebné sa starať o kravy, aby z nich mal človek úžitok.</p> <p>Vedieť, že živočíchy sa vzájomne od seba odlišujú aj spôsobom získavania potravy. Vedieť, že niektoré sa živia rastlinami, niektoré lovia iné živočíchy a poznáme aj také, ktoré sa živia odumretými rastlinami, či živočíchmi. Vedieť uviesť príklady zo života (napríklad: kôň, ktorý hryzie trávu; slimák, ktorý hryzie list; motýľ, ktorý pije nektár; pavúk, ktorý loví hmyz do siete; líška, ktorá loví zajaca; sokol, ktorí loví myš; muchy na hnilom ovoci).</p> <p>Vedieť uviesť niekoľko príkladov živočíchov, ktoré sa živia rastlinnou potravou a vysvetliť, ako sa získavaniu</p>	<p>rozmnožovací cyklus, spôsob získavania potravy a orientáciu v priestore. Pri vysvetľovaní používa informácie o organizačnej štruktúre včelej rodiny-rozpoznáva matku, trúda, robotnicu. Nakoniec vie zhodnotiť, ako je život v spoločenstve pre včely prospešný, pričom vytvára vlastný úsudok a vyhľadáva informácie o spôsobe života včiel v rôznych sekundárnych informačných zdrojoch.</p> <p>Žiak vie, že človek získava potravu rôznym spôsobom- pestovaním úžitkových rastlín, chovom domácich zvierat, ale čiastočne aj zberom divo rastúcich rastlín a ich plodov a lovom divo žijúcich živočíchov (vie uviesť príklady). Žiak vie vysvetliť, aký úžitok človeku poskytuje chov nasledujúcich živočíchov: včely, kravy, ovce, sliepky, kone. Žiak vie, ako sa vyrába med a vie jednoducho opísať, ako sa včelár stará o včely a ako od včiel získava med. Žiak vie vysvetliť, ako sa z kravského mlieka vyrába syr a ako sa vyrába maslo. Žiak vie jednoducho vysvetliť, ako je potrebné sa starať o kravy, aby z nich mal človek úžitok.</p> <p>Žiak vie, že živočíchy sa vzájomne od seba odlišujú aj spôsobom získavania potravy. Vie, že niektoré sa živia rastlinami, niektoré lovia iné živočíchy a poznáme aj také, ktoré sa živia odumretými rastlinami, či živočíchmi. Vie uviesť príklady zo života (napríklad: kôň, ktorý hryzie trávu; slimák, ktorý</p>
--	--	---	--

			tohto druhu potravy prispôsobujú. Vedieť, čím sa živia nasledovné druhy	hryzie list; motýľ, ktorý pije nektár; pavúk, ktorý loví hmyz do siete; líška, ktorá loví zajaca; sokol, ktorí loví myš; muchy na hnilom
--	--	--	---	--

Čím sa živia živočíchy ?
(Rôzne spôsoby
zabezpečovania potravy)

Ktoré živočíchy sa živia
rastlinami ?
(Bylinožravce.
Charakteristika
získavania potravy
vybraných živočíšnych
druhov)

a prispôsobenie získavaniu potravy na nich vysvetliť: dážd'ovka zemná, slimák záhradný, mlynárik kapustný, včela medonosná, kapor obyčajný, hus domáca, zajac poľný, myš poľná, veverica obyčajná, srna hôrna, kôň a krava. Vysvetľovať jednoducho, napríklad: veverica sa živí rôznymi rastlinnými plodmi ako sú žalude, semená v šiškách a podobne. Preto má silné zuby, aby mohla získať semená aj z tvrdých obalov. Veverica si vytvára zásoby na zimu, preto musí nosiť väčšie množstvo semien, na čo jej slúžia líčne vaky.

Dávať do súvislosti vonkajšiu stavbu živočícha, spôsob pohybu v prostredí a to, čím sa živí. Vedieť vysvetliť, že tie živočíchy, ktoré lovia iné musia byť rýchle a silné, musia sa vedieť dobre orientovať i maskovať v prostredí. Uvedomovať si, že niektoré živočíchy si na lov iných druhov vytvárajú rôzne zariadenia, či pasce (pavúk, mravcolev). Vedieť uviesť niekoľko príkladov živočíchov, ktoré sa živia živočíšnou potravou a vysvetliť, ako sa získavaniu tohto druhu potravy prispôsobujú. Informácie tohto typu získať o nasledujúcich druhoch: pavúk, kobylka, užovka, žaba, šťuka, sokol, vlk, líška, medveď, rys.

Vedieť, že živočíchy sa vzájomne od seba odlišujú aj tým, ako sa pohybujú. V súvislosti s predchádzajúcimi témami vedieť vysvetliť, že niektoré živočíchy sa musia pohybovať veľmi rýchlo, ak chcú uloviť korisť alebo sú častou korisťou, iné sa pohybujú pomaly a proti lovcovi sa

ovocí).

Žiak vie uviesť niekoľko príkladov živočíchov, ktoré sa živia rastlinnou potravou a vysvetliť, ako sa získavaniu tohto druhu potravy prispôsobujú. Vie, čím sa živia nasledovné druhy a prispôsobenie získavaniu potravy na nich vysvetlí: dážd'ovka zemná, slimák záhradný, mlynárik kapustný, včela medonosná, kapor obyčajný, hus domáca, zajac poľný, myš poľná, veverica obyčajná, srna hôrna, kôň a krava. Vysvetľovanie žiaka je jednoduché, napríklad: veverica sa živí rôznymi rastlinnými plodmi ako sú žalude, semená v šiškách a podobne. Preto má silné zuby, aby mohla získať semená aj z tvrdých obalov. Veverica si vytvára zásoby na zimu, preto musí nosiť väčšie množstvo semien, na čo jej slúžia líčne vaky.

Žiak dáva do súvislosti vonkajšiu stavbu živočícha, spôsob pohybu v prostredí a to, čím sa živí. Vie vysvetliť, že tie živočíchy, ktoré lovia iné musia byť rýchle a silné, musia sa vedieť dobre orientovať i maskovať v prostredí. Uvedomuje si, že niektoré živočíchy si na lov iných druhov vytvárajú rôzne zariadenia, či pasce (pavúk, mravcolev). Žiak vie uviesť niekoľko príkladov živočíchov, ktoré sa živia živočíšnou potravou a vysvetliť, ako sa získavaniu tohto druhu potravy prispôsobujú. Informácie tohto typu získa o nasledujúcich druhoch: pavúk, kobylka,

			<p>bránia iným spôsobom – výstražným zafarbením, obsahom jedovatých látok</p>	<p>užovka, žaba, štika, sokol, vlk, líška, medveď, rys. Žiak vie, že živočíchy sa vzájomne od seba odlišujú aj tým, ako sa pohybujú. V súvislosti s predchádzajúcimi témami</p>
--	--	--	---	---

Prečo niektoré živočíchy lovia iné živočíchy ?
(Mäsožravce.
Charakteristika získavania potravy vybraných živočíšnych druhov)

Ako sa pohybujú živočíchy, ktoré nemajú nohy ? (Spôsob pohybu živočíchov.
Význam pohybu živočíchov.)

a podobne. Vedieť uviesť príklady. Vedieť, že pohyb živočíchom zabezpečujú rôzne časti tela. Tento jav vedieť samostatne skúmať a živočíchy kategorizovať podľa toho, čím sa pohybujú- napríklad podľa časti tela, ktorou sa pohybujú (krídla, plutvy, končatiny a pod.), podľa počtu končatín (napríklad rak (8+2), pavúk (8), mravec (6), pes (4), sliepka (2), ktorými sa pohybujú, podľa spôsobu pohybu (skákanie, bežanie, plazenie a pod.) Informácie dávať do súvislosti s tým, kde živočíchy žijú.

Vedieť, že živočíchy sa odlišujú aj tým, v akom prostredí žijú a že tomuto prostrediu sú prispôbolené. Vedieť, že živočíchy môžeme nájsť takmer všade, podobne ako rastliny. Vedieť vymenovať príklady živočíchov, ktoré žijú rôznych prostrediach, napríklad: na súši (zajac), v pôde (dážďovka), vo vzduchu (sokol), vo vode (kapor), vo veľmi chladných podmienkach (mrož), v tropických púšťach (škorpión).

Vedieť, že na súši žije najväčšie množstvo živočíchov. Vedieť, že dýchajú vzduch a živia sa potravou, ktorá je dostupná na súši, niekedy vo vode. Na príklade mačky vedieť vysvetliť prispôbenie životu na súši, opísať jej vonkajšie znaky. Vedieť, že niektoré suchozemské živočíchy lovia korisť vo vode a tak majú vyvinuté pohybové orgány, umožňujúce lepší pohyb vo vode (vedieť uviesť príklad kačice a zo zástupcov hmyzu korčuliarku). Vedieť, že mnohé živočíchy žijú v pôde, vedieť uviesť príklad krta a dážďovky.

vie vysvetliť, že niektoré živočíchy sa musia pohybovať veľmi rýchlo, ak chcú uloviť korisť alebo sú častou korisťou, iné sa pohybujú pomaly a proti lovcovi sa bránia iným spôsobom – výstražným zafarbením, obsahom jedovatých látok a podobne. Vie uviesť príklady. Žiak vie, že pohyb živočíchom zabezpečujú rôzne časti tela. Tento jav vie samostatne skúmať a živočíchy kategorizovať podľa toho, čím sa pohybujú- napríklad podľa časti tela, ktorou sa pohybujú (krídla, plutvy, končatiny a pod.), podľa počtu končatín (napríklad rak (8+2), pavúk (8), mravec (6), pes (4), sliepka (2), ktorými sa pohybujú, podľa spôsobu pohybu (skákanie, bežanie, plazenie a pod.) Informácie dávajú do súvislosti s tým, kde živočíchy žijú.

Žiak vie, že živočíchy sa odlišujú aj tým, v akom prostredí žijú a že tomuto prostrediu sú prispôbolené. Vie, že živočíchy môžeme nájsť takmer všade, podobne ako rastliny. Vie vymenovať príklady živočíchov, ktoré žijú rôznych prostrediach, napríklad: na súši (zajac), v pôde (dážďovka), vo vzduchu (sokol), vo vode (kapor), vo veľmi chladných podmienkach (mrož), v tropických púšťach (škorpión).

Žiak vie, že na súši žije najväčšie množstvo živočíchov. Vie, že dýchajú vzduch a živia sa potravou, ktorá je dostupná na súši, niekedy vo vode. Na príklade mačky vie vysvetliť prispôbenie životu na súši, opíše jej vonkajšie znaky. Vie, že niektoré suchozemské živočíchy lovia korisť vo

			<p>Vedieť, že živočíchy žijúce v pôde tiež potrebujú dýchať vzduch, vytvárajú si pod zemou komôrky. Vedieť vysvetliť,</p>	<p>vode a tak majú vyvinuté pohybové orgány, umožňujúce lepší pohyb vo</p>
--	--	--	---	--

Kde všade žijú živočíchy ?
(Rôzne podmienky pre život živočíchov)

Ktoré živočíchy žijú na súši ?
(Typický zástupcovia suchozemských živočíchov. Spôsob života vybraných suchozemských živočíchov)

že ak ich zaleje voda, utopili by sa. Spájať vedomosť so skúsenosťou a objasniť jav na dážd'ovke.
Vedieť, že živočíchy, ktoré je možné vidieť vo vzduchu žijú na súši a pre svoj život potrebujú dýchať vzduch. Vedieť, že vo vzduchu hľadajú potravu alebo sa ním rýchlo premiestňujú. Jav vedieť jednoducho vysvetliť na lastovičke. Vo vzduchu loví hmyz, ktorým krmí svoje mláďatá, v zime vo vzduchu hmyz nelieta a tak sa lastovičky sťahujú do teplých krajín, kde je hmyzu vo vzduchu dostatok. Vedieť, že okrem živočíchov, ktoré žijú na súši a dýchajú vzduch poznáme aj také, ktoré žijú vo vode. Vedieť na príklade (kapor obyčajný) vysvetliť, ako sa tieto živočíchy prispôbili životu pod vodou, napríklad tvarom tela, spôsobom pohybu. Vedieť, že niektoré živočíchy sa prispôbili životu na iných živočíchoch, kde získavajú aj potravu. Vedieť jav vysvetliť na vybranom živočíšnom druhu: voš detská. Vedieť objasniť význam hygieny pri prevencii rozmnožovania a šírenia vší.

vode (vie uviesť príklad kačice a zo zástupcov hmyzu korčuliarku).
Žiak vie, že mnohé živočíchy žijú v pôde, vie uviesť príklad krta a dážd'ovky. Vie, že živočíchy žijúce v pôde tiež potrebujú dýchať vzduch, vytvárajú si pod zemou komôrky. Vie vysvetliť, že ak ich zaleje voda, utopili by sa. Spája vedomosť so skúsenosťou a objasňuje jav na dážd'ovke.
Žiak vie, že živočíchy, ktoré je možné vidieť vo vzduchu žijú na súši a pre svoj život potrebujú dýchať vzduch. Žiak vie, že vo vzduchu hľadajú potravu alebo sa ním rýchlo premiestňujú. Jav vie jednoducho vysvetliť na lastovičke. Vo vzduchu loví hmyz, ktorý krmí svoje mláďatá, v zime vo vzduchu hmyz nelieta a tak sa lastovičky sťahujú do teplých krajín, kde je hmyzu vo vzduchu dostatok.
Žiak vie, že okrem živočíchov, ktoré žijú na súši a dýchajú vzduch poznáme aj také, ktoré žijú vo vode. Vie na príklade (kapor obyčajný) vysvetliť, ako sa tieto živočíchy prispôbili životu pod vodou, napríklad tvarom tela, spôsobom pohybu.
Žiak vie, že niektoré živočíchy sa prispôbili životu na iných živočíchoch, kde získavajú aj potravu. Vie jav vysvetliť na vybranom živočíšnom druhu: voš detská. Vie objasniť význam hygieny pri prevencii rozmnožovania a šírenia vší.

--	--	--	--	--

Žijú živočíchy v pôde ?
(Typický zástupcovia
suchozemských
živočíchov žijúcich v
pôde. Spôsob života
vybraných
suchozemských
živočíchov žijúcich v
pôde.)

Ktoré živočíchy žijú vo
vzduchu ?
(Typický
zástupcovia
suchozemských
lietajúcich živočíchov.
Spôsob života
vybraných
suchozemských
lietajúcich živočíchov.)

Ktoré živočíchy dokážu
žiť vo vode ? (Typický
zástupcovia vodných
živočíchov. Vybraný
spôsob života
vodných živočíchov.)

Kde ešte žijú živočíchy
?
(Parazity.)

Voda Čo žije vo vode ?	ENV OZO	2	Vnímať vodu ako priestor pre život	Žiak vníma vodu ako priestor pre život
-------------------------------	------------	---	------------------------------------	--

<p><i>(Voda ako priestor pre život rastlín a živočíchov. Spôsob života vybraných druhov rastlín a živočíchov viazaných na vodný zdroj.)</i></p> <p>Čo to znamená, že voda je tvrdá ? <i>(Tvrdá voda. Minerálna voda.)</i></p> <p>Aký je rozdiel medzi minerálnou vodou a vodovodnou vodou ? <i>(Vznik minerálnej vody. Podzemná voda.)</i></p>		<p>rôznorodých rastlín a živočíchov, ktoré nie je často vidieť na prvý pohľad alebo voľným okom. Vedieť vymenovať zástupcov rastlín a živočíchov, ktoré sa najbežnejšie vyskytujú pri a v priehradách a rybníkoch, vedieť ich vizuálne rozpoznať (ryby – kapor a štika – t.j. dravá a nedravá ryba, vážka a jej larva vo vode, potočník – larva a dospelý jedinec, potápnik, korčuliarka, pijavica, žaba – skokan – žubrienka aj dospelá žaba, kačica potápka, labuť; riasy, žaburinka, trstie, vrba). Vedieť, že niektoré žijú priamo vo vode, iné vo vode prežívajú len časť života alebo sa pri vode zdržiavajú preto, lebo v nej nachádzajú zdroj obživy. Vedieť vysvetliť význam vody pre rastliny a živočíchy.</p> <p>Skúmaním zistiť, že rôzne druhy pitnej vody (vodovodná, stolová, rôzne druhy minerálnych vôd) obsahujú rozpustené látky, ktoré sa vo varných nádobách usadzujú a tvoria tzv. vodný kameň. Jednoduchým skúmaním zistiť, že rôzne minerálne vody obsahujú rôzne množstvo rozpustených látok (pri kryštalizácii zostáva v miske rôzne množstvo minerálov).</p> <p>Diskutovať o tom, aký pôvod má minerálna voda (ako sa minerálna voda dostala z prírody do fliaš v obchodoch); aký pôvod má studničná voda. Vedieť, že vodovodná voda obsahuje málo rozpustných látok a preto je vhodná na pitie. Tiež vedieť, že veľké množstvo rozpustných látok vo vode, ktorú pijeme často môže spôsobiť poškodenie organizmu.</p>	<p>rôznorodých rastlín a živočíchov, ktoré nie je často vidieť na prvý pohľad alebo voľným okom. Vie vymenovať zástupcov rastlín a živočíchov, ktoré sa najbežnejšie vyskytujú pri a v priehradách a rybníkoch, vie ich vizuálne rozpoznať (ryby – kapor a štika – t.j. dravá a nedravá ryba, vážka a jej larva vo vode, potočník – larva a dospelý jedinec, potápnik, korčuliarka, pijavica, žaba – skokan – žubrienka aj dospelá žaba, kačica potápka, labuť; riasy, žaburinka, trstie, vrba). Žiak vie, že niektoré žijú priamo vo vode, iné vo vode prežívajú len časť života alebo sa pri vode zdržiavajú preto, lebo v nej nachádzajú zdroj obživy. Žiak vie vysvetliť význam vody pre rastliny a živočíchy.</p> <p>Žiak skúmaním zisťuje, že rôzne druhy pitnej vody (vodovodná, stolová, rôzne druhy minerálnych vôd) obsahujú rozpustené látky, ktoré sa vo varných nádobách usadzujú a tvoria tzv. vodný kameň. Žiak jednoduchým skúmaním zisťuje, že rôzne minerálne vody obsahujú rôzne množstvo rozpustených látok (pri kryštalizácii zostáva v miske rôzne množstvo minerálov).</p> <p>Žiak diskutuje o tom, aký pôvod má minerálna voda (ako sa minerálna voda dostala z prírody do fliaš v obchodoch); aký pôvod má studničná voda. Žiak vie, že vodovodná voda obsahuje málo rozpustných látok a preto je vhodná na pitie. Tiež vie, že veľké množstvo rozpustných látok vo vode, ktorú pijeme často môže spôsobiť poškodenie organizmu.</p>
--	--	--	---

			<p>Vedieť vymenovať rôzne zdroje vody: prameň, potok, rieka, jazero, rybník,</p>	<p>Žiak vie vymenovať rôzne zdroje vody: prameň, potok, rieka, jazero, rybník, priehrada, pleso, more a vie opísať</p>
--	--	--	--	--

<p>Z kadiaľ pochádza voda z vodovodu ? (Zdroje vody. Úprava vody – pitná voda.)</p> <p>Čo je to vodný kameň a kde sa tvorí ? (Vodný kameň)</p>			<p>priehrada, pleso, more a vedeť opísať rozdiel v kvalite vody v týchto zdrojoch. Vedeť diskutovať o tom, ako sú jednotlivé zdroje vody poprepájané. Vedeť, že človek potrebuje pre svoj život vodu, ktorá musí byť čistá, hovorím pitná. Vedeť vysvetliť, čím sa odlišuje pitná voda od iných druhov vody. Vedeť vysvetliť, z kadiaľ sa berie voda, ktorá tečie vo vodovode, pričom sa spomína aj úpravu vody.</p> <p>Vedeť jednoducho vysvetliť, čo je to vodný kameň a ako vzniká. Vedeť, že vodný kameň je rozpustný v rôznych kyslých látkach, napríklad sa dá odstrániť octom, citrónovou šťavou alebo kyslým džúsom. Uvedené poznatky získavať skúmaním správania sa vodného kameňa v rôznych látkach. Vedeť, že ak sa varí minerálna voda, vytvorí sa veľa vodného kameňa, ak sa varí dažďová voda, vytvorí sa málo vodného kameňa a túto skutočnosť vedeť jednoducho vysvetliť.</p>	<p>rozdiel v kvalite vody v týchto zdrojoch. Žiak vie diskutovať o tom, ako sú jednotlivé zdroje vody poprepájané. Žiak vie, že človek potrebuje pre svoj život vodu, ktorá musí byť čistá, hovorím pitná. Vie vysvetliť, čím sa odlišuje pitná voda od iných druhov vody. Vie vysvetliť, z kadiaľ sa berie voda, ktorá tečie vo vodovode, pričom spomína aj úpravu vody.</p> <p>Žiak vie jednoducho vysvetliť, čo je to vodný kameň a ako vzniká. Žiak vie, že vodný kameň je rozpustný v rôznych kyslých látkach, napríklad sa dá odstrániť octom, citrónovou šťavou alebo kyslým džúsom. Uvedené poznatky získava skúmaním správania sa vodného kameňa v rôznych látkach. Žiak vie, že ak varí minerálnu vodu, vytvorí sa veľa vodného kameňa, ak varí dažďovú vodu, vytvorí sa málo vodného kameňa a túto skutočnosť vie jednoducho vysvetliť.</p>
--	--	--	---	--

<p>Hmota Prečo šumí ulita slimáka, ktorú vhodíme do octu ? <i>(Zmena látok pôsobením iných látok – chemická zmena)</i></p>	<p>ENV OSR</p>	<p>1</p>	<p>Vedieť vysvetliť, že hmotu je možné meniť nielen pôsobením tepla, ale aj rôznych látok. Na príklade šumivej tablety vedieť vysvetliť, že z pevnej látky sa pri ponorení do vody uvoľňujú bubliny – plynná látka. Podobným</p>	<p>Žiak vie vysvetliť, že hmotu je možné meniť nielen pôsobením tepla, ale aj rôznych látok. Na príklade šumivej tablety vie vysvetliť, že z pevnej látky sa pri ponorení do vody uvoľňujú bubliny – plynná látka. Podobným</p>
---	--------------------	----------	--	---

Prečo vytvárajú niektoré predmety tieň ?
(*Putovanie svetla priestorom. Tieň*)

Je možné so svetlom hýbať ?
(*Odraz svetla*)

spôsobom vedieť vysvetliť reakciu vápenca (ulita zo slimáka) s octom alebo odstránenie vodného kameňa z nádoby pomocou octu. Uvedomovať si, že pri horení sa látky menia, vedieť opísať zmenu vlastností látky pred horením a po horení (na príklade papiera alebo dreva). Dokázať vysvetliť, aký je rozdiel medzi priesvitnými a priehľadnými predmetmi. Pokúsiť sa o vysvetlenie toho, čo sa deje so svetlom, ktoré dopadá na priehľadné, priesvitné a nepriesvitné predmety. Vedieť cielene skúmať tvorbu tieňa a vedieť zo svojho skúmania vytvoriť záver, v ktorom sa jednoducho objasnia podmienky, v ktorých tieň vznikajú, kedy sa predlžujú a kedy sa skracujú.

Dokázať vysvetliť, že svetlom je možné hýbať tak, že hýbeme s celým svetelným zdrojom a tak môžeme presunúť svetlo aj tam, kde nie je. Uvedomovať si, že s niektorými svetelnými zdrojmi hýbať nemôžeme – napríklad slnkom. Vedieť vysvetliť, že svetlo zo slnka môžeme na iné miesta presmerovať, napríklad pomocou zrkadla, od ktorého sa svetlo odráža.

spôsobom vie vysvetliť reakciu vápenca (ulita zo slimáka) s octom alebo odstránenie vodného kameňa z nádoby pomocou octu. Uvedomuje si, že pri horení sa látky menia, vie opísať zmenu vlastností látky pred horením a po horení (na príklade papiera alebo dreva).

Žiak dokáže vysvetliť, aký je rozdiel medzi priesvitnými a priehľadnými predmetmi. Pokúša sa o vysvetlenie toho, čo sa deje so svetlom, ktoré dopadá na priehľadné, priesvitné a nepriesvitné predmety. Vie cielene skúmať tvorbu tieňa a vie zo svojho skúmania vytvoriť záver, v ktorom jednoducho objasní podmienky, v ktorých tieň vznikajú, kedy sa predlžujú a kedy sa skracujú.

Žiak dokáže vysvetliť, že svetlom je možné hýbať tak, že hýbeme s celým svetelným zdrojom a tak môžeme presunúť svetlo aj tam, kde nie je. Uvedomuje si, že s niektorými svetelnými zdrojmi hýbať nemôžeme – napríklad slnkom. Žiak vie vysvetliť, že svetlo zo slnka môžeme na iné miesta presmerovať, napríklad pomocou zrkadla, od ktorého sa svetlo odráža.

Plynné, kvapalné a pevné látky Ako sa znečisťuje vzduch a ako sa čistí ?	ENV OZO	1	Vedieť, že vzduch môže obsahovať rôzne súčasti, ktoré sú tak drobné, že sa	Žiak vie, že vzduch môže obsahovať rôzne súčasti, ktoré sú tak drobné, že sa
---	------------	---	---	---

<p><i>(Zdroje znečistenia vzduchu. Filtrácia vzduchu. Meranie znečistenia vzduchu. Dôsledky znečistenia vzduchu.)</i></p> <p>Ako zistíme, či je voda znečistená ?</p> <p><i>(Znečistenie vody rozpustnými, nerozpustnými látkami a mikroorganizmami. Dôsledky znečistenia rôznych vodných zdrojov.)</i></p>		<p>udržia vo vzduchu a nie sú v ňom viditeľné. Niektoré z týchto súčastí nie sú nebezpečné a neznamenujú znečistenie, iné sú pomerne nebezpečné.</p> <p>Uvedomovať si, že vzduchom sa napríklad rozširujú rôzne ochorenia a preto je potrebné v uzavretej miestnosti kýchať do vreckovky, aby sa ich do vzduchu dostalo čo najmenej. Vedieť vymenovať niekoľko ďalších zdrojov znečistenia vzduchu a vedieť diskutovať o tom, ako by bolo možné vzduch čistiť.</p> <p>Vedieť opísať vlastnosti čistej vody. Vedieť, že niektoré látky, ktoré vodu znečisťujú je vo vode vidieť a niektoré viditeľné nie sú. Vedieť uviesť príklad s čajom- ak do vody vložíme vrecko s čajom, voda sa zafarbí a zrakom, čuchom a chuťou je možné zistiť, že voda nie je čistá. Ak ale dáme do vody soľ, zrakom a čuchom to nezistíme, zistíme to len chuťou. Vedieť, že niektoré látky, ktoré vložíme do vody zostávajú na jej povrchu alebo klesajú ku dnu. Pokúsiť sa o vysvetlenie toho, ako je možné rôzne druhy znečistenia z vody odstrániť a svoje predpoklady si overiť jednoduchým praktickým skúmaním.</p> <p>Uvedomovať si, že znečistenie, ktoré nie je možné zistiť žiadnym zo zmyslov je nebezpečné, voda môže obsahovať zárodky ochorenia, preto je dobré piť vodu z overených zdrojov. Uvedomovať si význam pitnej vody pre človeka.</p> <p>Vedieť uviesť pôdu ako príklad pevnej látky. Vedieť vysvetliť, že pevné látky sa</p>	<p>udržia vo vzduchu a nie sú v ňom viditeľné. Niektoré z týchto súčastí nie sú nebezpečné a neznamenujú znečistenie, iné sú pomerne nebezpečné. Žiak si uvedomuje, že vzduchom sa napríklad rozširujú rôzne ochorenia a preto je potrebné v uzavretej miestnosti kýchať do vreckovky, aby sa ich do vzduchu dostalo čo najmenej. Žiak vie vymenovať niekoľko ďalších zdrojov znečistenia vzduchu a vie diskutovať o tom, ako by bolo možné vzduch čistiť.</p> <p>Žiak vie opísať vlastnosti čistej vody. Žiak vie, že niektoré látky, ktoré vodu znečisťujú je vo vode vidieť a niektoré viditeľné nie sú. Vie uviesť príklad s čajom- ak do vody vložíme vrecko s čajom, voda sa zafarbí a zrakom, čuchom a chuťou je možné zistiť, že voda nie je čistá. Ak ale dáme do vody soľ, zrakom a čuchom to nezistíme, zistíme to len chuťou. Žiak vie, že niektoré látky, ktoré vložíme do vody zostávajú na jej povrchu alebo klesajú ku dnu. Žiak sa pokúša o vysvetlenie toho, ako je možné rôzne druhy znečistenia z vody odstrániť a svoje predpoklady si overuje jednoduchým praktickým skúmaním. Žiak si uvedomuje, že znečistenie, ktoré nie je možné zistiť žiadnym zo zmyslov je nebezpečné, voda môže obsahovať zárodky ochorenia, preto je dobré piť vodu z overených zdrojov. Žiak si uvedomuje význam pitnej vody pre človeka.</p> <p>Žiak vie uviesť pôdu ako príklad pevnej látky. Žiak vie vysvetliť, že pevné látky sa dajú rozdrobiť na menšie časti, niektoré jednoduchšie a iné ťažšie,</p>
---	--	--	---

			dajú rozdrobiť na menšie časti, niektoré jednoduchšie a iné ťažšie, rozdrobovaním sa však nestávajú tekutými. Vedieť vysvetliť, že dlhodobým rozdrobovaním kameňov,	
--	--	--	---	--

<p>Čo je to pôda ? (Pôda. Vznik pôdy.)</p>			<p>z ktorých sú pohoria vzniká pôda. Vedieť v súvislosti s tvorbou pôdy jednoducho vysvetliť, prečo sú kamene v potokoch okrúhle.</p>	<p>rozdrobovaním sa však nestávajú tekutými. Vie vysvetliť, že dlhodobým rozdrobovaním kameňov, z ktorých sú pohoria vzniká pôda. Žiak vie v súvislosti s tvorbou pôdy jednoducho vysvetliť, prečo sú kamene v potokoch okrúhle.</p>
--	--	--	---	--

<p>Rastliny polí a lúk Čo môžeme nájsť na lúke ? <i>(Rôznorodosť lúčneho porastu.)</i></p> <p>Aké rastliny rastú na lúke ? <i>(Typické druhy lúčnych rastlín. Úvod do systematiky rastlín.)</i></p>	ENV OZO	5	<p>Vnímať lúku ako priestor, na ktorom rastie množstvo rôznorodých rastlín a žije tu veľké množstvo rôznorodých živočíchov. Vedieť, že živočích tu žijúce majú stavbu tela a spôsob života prispôsobený lúčnemu porastu. Vedieť, že prítomnosť rôznych druhov živočíchov je možné zistiť podľa zvukov, ktoré z lúky vychádzajú. Vedieť, že aj keď sa na prvý pohľad lúky na seba podobajú, môžu na nich rásť rôzne rastliny a môžu byť obývané rôznymi živočíchmi. Uvedomovať si rôznorodosť porastu na lúke a vedieť ju objektívne skúmať. Vedieť druhovú rôznorodosť dokázať tým, že vieme vymenovať (nazvať rodovými názvami) 5 typických zástupcov slovenských lúk (vlčí mak, zvonček konáristý, rumanček roľný, nevädza poľná, lipnica lúčna) a opísať rozdielne a zhodné znaky týchto rastlín.</p> <p>Vedieť detailným pozorovaním a porovnávaním identifikovať rozdiely v druhoch rastlín, ktoré patria do toho istého rodu, napríklad mak siaty a vlčí mak.</p> <p>Uvedomovať si, že na lúke žijú rôznorodé živočích a vedieť túto rôznorodosť objektívne skúmať. Vedieť druhovú rôznorodosť dokázať tým, že vieme vymenovať (nazvať rodovým názvom) 5 typických zástupcov slovenských lúk (koník lúčny, lienka</p>	<p>Žiak vníma lúku ako priestor, na ktorom rastie množstvo rôznorodých rastlín a žije tu veľké množstvo rôznorodých živočíchov. Vie, že živočích tu žijúce majú stavbu tela a spôsob života prispôsobený lúčnemu porastu. Žiak vie, že prítomnosť rôznych druhov živočíchov je možné zistiť podľa zvukov, ktoré z lúky vychádzajú. Vie aj to, že aj keď sa na prvý pohľad lúky na seba podobajú, môžu na nich rásť rôzne rastliny a môžu byť obývané rôznymi živočíchmi.</p> <p>Žiak si uvedomuje rôznorodosť porastu na lúke a vie ju objektívne skúmať. Žiak vie druhovú rôznorodosť dokázať tým, že vie vymenovať (nazvať rodovými názvami) 5 typických zástupcov slovenských lúk (vlčí mak, zvonček konáristý, rumanček roľný, nevädza poľná, lipnica lúčna) a opísať rozdielne a zhodné znaky týchto rastlín.</p> <p>Žiak vie detailným pozorovaním a porovnávaním identifikovať rozdiely v druhoch rastlín, ktoré patria do toho istého rodu, napríklad mak siaty a vlčí mak.</p> <p>Žiak si uvedomuje, že na lúke žijú rôznorodé živočích a vie túto rôznorodosť objektívne skúmať. Žiak vie druhovú rôznorodosť dokázať tým, že vie vymenovať (nazvať rodovým názvom) 5 typických zástupcov</p>
---	------------	---	---	---

Aké živočíchy žijú na lúke ?

(Typické druhy živočíchov žijúcich na lúkach. Spôsob života lúčnych živočíchov. Úvod do systematiky živočíchov.)

Čím sa odlišuje pole od lúky?

(Rôznorodosť lúčneho porastu v porovnaní s poľnou monokultúrou.)

sedembodková, voška ružová, mlynárik kapustný, kvetárik dvojtvary) a opísať rozdielne a zhodné znaky týchto živočíchov. O živočíchoch získavať samostatne ďalej informácie a vedieť rozprávať o spôsobe ich života. Vedieť detailným pozorovaním identifikovať rozdiely v živočíšnych druhoch, ktoré patria do tej istej skupiny živočíchov, ale sú odlišnými druhmi (rôzne druhy pavúkov, motýľov, mravcov a pod.).

Vedieť, že polia vytvoril človek, aby mal kde pestovať plodiny, ktoré potrebuje na svoju obživu. Vedieť, že na poliach rastú iné rastliny ako na lúke, a že na polia vysadil rastliny človek, pričom na lúkach rastú prirodzene. Vedieť, že na poli zvyčajne rastie len jedna plodina, ostatné rastliny rastú len na okrajoch polí. Vedieť, že polia sú zvyčajne postrekované rôznymi chemickými prípravkami, aby sa v nich nemnožili škodce. Uvedomovať si, že ten istý živočích vyskytujúci sa prirodzene na lúke je na poli považovaný za škodcu. Vedieť pozorovaním zistiť, že na poliach je pozorovateľne menej druhov živočíchov, na medziach je ich viac, podobne na lúkach.

Vedieť vymenovať (pomenovať rodovým menom) 5 zástupcov živočíchov, ktoré žijú na poliach (zajac poľný, králik poľný, sokol sťahovavý, hraboš poľný, škrečok poľný), vedieť ich opísať a vedieť povedať, čím sa živia. Informácie vedieť spájať a vytvárať tak jednoduchý potravinový reťazec. O živočíchoch vedieť nájsť informácie v encyklopédii.

slovenských lúk (koník lúčny, lienka sedembodková, voška ružová, mlynárik kapustný, kvetárik dvojtvary) a opísať rozdielne a zhodné znaky týchto živočíchov. O živočíchoch získava samostatne ďalej informácie a vie rozprávať o spôsobe ich života. Žiak vie detailným pozorovaním identifikovať rozdiely v živočíšnych druhoch, ktoré patria do tej istej skupiny živočíchov, ale sú odlišnými druhmi (rôzne druhy pavúkov, motýľov, mravcov a pod.).

Žiak vie, že polia vytvoril človek, aby mal kde pestovať plodiny, ktoré potrebuje na svoju obživu. Žiak vie, že na poliach rastú iné rastliny ako na lúke, a že na polia vysadil rastliny človek, pričom na lúkach rastú prirodzene. Vie, že na poli zvyčajne rastie len jedna plodina, ostatné rastliny rastú len na okrajoch polí. Žiak vie, že polia sú zvyčajne postrekované rôznymi chemickými prípravkami, aby sa v nich nemnožili škodce. Dieťa si uvedomuje, že ten istý živočích vyskytujúci sa prirodzene na lúke je na poli považovaný za škodcu. Žiak vie pozorovaním zistiť, že na poliach je pozorovateľne menej druhov živočíchov, na medziach je ich viac, podobne na lúkach.

Žiak vie vymenovať (pomenovať rodovým menom) 5 zástupcov živočíchov, ktoré žijú na poliach (zajac poľný, králik poľný, sokol sťahovavý, hraboš poľný, škrečok poľný), vie ich opísať a vie povedať, čím sa živia. Informácie vie spájať a vytvárať tak jednoduchý potravinový reťazec. O živočíchoch vie nájsť informácie

			<p>Vedieť, že polia vznikli z lúk, pričom pôvodné rastliny boli vytlačené na medze. Vedieť vysvetliť, aké pozitíva má</p>	
--	--	--	---	--

<p>Aké živočíchy žijú na poli ? <i>(Typické druhy živočíchov žijúcich na poliach. Spôsob života poľných živočíchov.)</i></p> <p>Aké rastliny rastú na poli ? <i>(Význam poľnej monokultúry. Najvýznamnejšie poľné plodiny a ich využitie.)</i></p> <p>Čím sa odlišujú liečivé byliny od iných rastlín ? <i>(Liečivé rastliny. Najvýznamnejšie liečivé rastliny a ich spôsob využitia.)</i></p>		<p>pestovanie monokultúry. Poznať 5 druhov plodín, ktoré sa na poliach pestujú najčastejšie (kukurica, repka olejná, slnečnica, cukrová repa, obilie), vedieť ich opísať a vymenovať využitia danej rastliny. O obilninách vedieť, že poznáme rôzne druhy, napríklad pšenicu, raž, jačmeň a ovos a vedieť, aké rôzne použitie majú dané obilniny.</p> <p>Vedieť vysvetliť význam liečivých rastlín pre človeka. Vo vysvetlení zdôrazňovať to, že rastliny obsahujú látky, ktoré pomáhajú liečiť zranenia a ochorenia. Vedieť, že rôzne rastliny majú rôzny účinok, používajú sa na rôzne účely. Rozpoznávať najčastejšie používané liečivé byliny a pomenovávať ich rodovými menami: repík lekársky, lipa malolistá, materina dúška, ruža šípová a skorocel kopijovitý. Vedieť, kde je možné rastliny nájsť a podľa ktorých znakov je možné ich rozpoznať. Pracovať s atlasom rastlín a samostatne zisťovať, na čo sa liečivá bylina používa. Zistiť, kde v okolí školy a bydliska sa nachádzajú uvedené liečivé byliny. Vedieť, že liečivé účinky môžu mať rôzne časti rastlín – korene, listy, kvety, plody. Na príklade repíka, lipy, ruže šípacej a skorocelu vedieť vysvetliť, ktoré časti rastlín sa zbierajú. Uvedomiť si, že je nebezpečné zbierať rastliny, ktoré nepoznáme, lebo poznáme aj jedovaté rastliny, ktoré môžu spôsobiť otravu až smrť. Vedieť opísať postup, ako je potrebné rastliny sušiť a uskladňovať.</p> <p>Skúmať, koľko látok sa uvoľňuje z liečivých rastlín do vody, ak sušené</p>	<p>v encyklopédii.</p> <p>Žiak vie, že polia vznikli z lúk, pričom pôvodné rastliny boli vytlačené na medze. Vie vysvetliť, aké pozitíva má pestovanie monokultúry. Pozná 5 druhov plodín, ktoré sa na poliach pestujú najčastejšie (kukurica, repka olejná, slnečnica, cukrová repa, obilie), vie ich opísať a vymenovať využitia danej rastliny. O obilninách vie, že poznáme rôzne druhy, napríklad pšenicu, raž, jačmeň a ovos a vie, aké rôzne použitie majú dané obilniny.</p> <p>Žiak vie vysvetliť význam liečivých rastlín pre človeka. Vo vysvetlení zdôrazňuje to, že rastliny obsahujú látky, ktoré pomáhajú liečiť zranenia a ochorenia. Vie, že rôzne rastliny majú rôzny účinok, používajú sa na rôzne účely. Rozpoznáva najčastejšie používané liečivé byliny a pomenováva ich rodovými menami: repík lekársky, lipa malolistá, materina dúška, ruža šípová a skorocel kopijovitý. Vie, kde je možné rastliny nájsť a podľa ktorých znakov je možné ich rozpoznať. Pracuje s atlasom rastlín a samostatne zisťuje, na čo sa liečivá bylina používa. Zisťuje, kde v okolí školy a bydliska sa nachádzajú uvedené liečivé byliny.</p> <p>Žiak vie, že liečivé účinky môžu mať rôzne časti rastlín – korene, listy, kvety, plody. Na príklade repíka, lipy, ruže šípacej a skorocelu vie vysvetliť, ktoré časti rastlín sa zbierajú. Žiak si uvedomuje, že je nebezpečné zbierať</p>
--	--	--	---

			<p>rastliny zalejeme studenou, teplou a horúcou vodou (pozorovať intenzitu</p>	<p>rastliny, ktoré nepoznáme, lebo poznáme aj jedovaté rastliny, ktoré môžu spôsobiť otravu až smrť. Žiak vie</p>
--	--	--	---	---

<p>Ako zbierať a uskladňovať liečivé</p>		<p>zafarbenia). Na základe záveru zo skúmania zdôvodniť, prečo je potrebné používať pri príprave čaju horúcu vodu. Skúmať, ako sa rozpúšťajú látky zo sušeného čaju v studenom a teplom alkohole a v oleji. Vytvárať z pozorovania závery a pri ich tvorbe využívať vedomosti o rozpustnosti látok vo vode.</p>	<p>opísať postup, ako je potrebné rastliny sušiť a uskladňovať. Žiak skúma, koľko látok sa uvoľňuje z liečivých rastlín do vody, ak sušené rastliny zalejeme studenou, teplou a horúcou vodou (pozoruje intenzitu zafarbenia). Na základe záveru zo skúmania zdôvodňuje, prečo je potrebné používať pri príprave čaju horúcu vodu. Žiak skúma, ako sa rozpúšťajú látky zo sušeného čaju v studenom a teplom alkohole a v oleji. Vytvára z pozorovania závery a pri ich tvorbe využíva vedomosti o rozpustnosti látok vo vode.</p>
--	--	---	--

byliny ?
(Zbieranie a
uskladňovanie
liečivých rastlín.)

Ako sa pripravuje čaj z
liečivých rastlín ?
(Rozpustné
a nerozpustné látky –
príprava výluhu.
Zvyšovanie
rozpustnosti látok –
príprava čaju.)

--	--	--	--	--

<p>Ľudské telo Prečo musí človek jesť a piť ? <i>(Potrava ako zdroj energie a stavebného materiálu pre obnovu organizmu)</i></p> <p>Čo sú to jedy ? <i>(Jedy. Drogy.)</i></p>	<p>OSR ENV OZO</p>	<p>3</p>	<p>Vedieť jednoducho vysvetliť, prečo musí človek jesť a čo obsahuje potrava, ako a kde sa v organizme spracováva a na čo sa v organizme využíva. Vo vysvetľovaní sa sústrediť na objasnenie toho, že človek potrebuje energiu a stavebné látky na rast a obnovu organizmu. Porovnávať človeka a jeho potrebu prijímať potravu s inými živočíchmi a aj rastlinami a zovšeobecniť, že všetky živé organizmy potrebujú prijímať látky z prostredia a tiež do prostredia vylučujú látky, ktoré už nepotrebujú.</p> <p>Vedieť, že okrem toho, že poznáme zdravé potraviny obsahujúce živiny a vitamíny potrebné pre rast a obnovu organizmu a menej zdravé potraviny, poznáme aj potraviny, ktoré sú pre človeka jedovaté. Vedieť, že jedovaté sú potraviny, ktoré obsahujú látky, ktoré spôsobujú poškodenie organizmu. Tie sa môžu vyskytovať v potrave prirodzene alebo sa tam vytvoria nevhodným skladovaním. Vedieť uviesť príklady jedovatých rastlín a ich plodov, jedovatých húb, ale aj zle skladovaných potravín (huby uskladnené v nepriedušnom vrecku, plesnivý chlieb, hnilé jablko). Vedieť, že niektoré látky sú jedmi vtedy, keď ich zjeme veľké množstvo, napríklad soľ, ale aj vitamíny, lieky v nadmernom množstve, kombinácie liekov alebo alkohol a iné drogy.</p>	<p>Žiak vie jednoducho vysvetliť, prečo musí človek jesť a čo obsahuje potrava, ako a kde sa v organizme spracováva a na čo sa v organizme využíva. Žiak sa vo vysvetľovaní sústreďuje na objasnenie toho, že človek potrebuje energiu a stavebné látky na rast a obnovu organizmu. Žiak porovnáva človeka a jeho potrebu prijímať potravu s inými živočíchmi a aj rastlinami a zovšeobecňuje, že všetky živé organizmy potrebujú prijímať látky z prostredia a tiež do prostredia vylučujú látky, ktoré už nepotrebujú.</p> <p>Žiak vie, že okrem toho, že poznáme zdravé potraviny obsahujúce živiny a vitamíny potrebné pre rast a obnovu organizmu a menej zdravé potraviny, poznáme aj potraviny, ktoré sú pre človeka jedovaté. Žiak vie, že jedovaté sú potraviny, ktoré obsahujú látky, ktoré spôsobujú poškodenie organizmu. Tie sa môžu vyskytovať v potrave prirodzene alebo sa tam vytvoria nevhodným skladovaním. Žiak vie uviesť príklady jedovatých rastlín a ich plodov, jedovatých húb, ale aj zle skladovaných potravín (huby uskladnené v nepriedušnom vrecku, plesnivý chlieb, hnilé jablko). Žiak vie, že niektoré látky sú jedmi vtedy, keď ich zjeme veľké množstvo, napríklad soľ, ale aj vitamíny, lieky v nadmernom množstve, kombinácie liekov alebo alkohol a iné drogy.</p> <p>Žiak vie vymenovať základné prejavy</p>
--	----------------------------	----------	---	---

Ako zistíme, že človek dýcha ?
(Proces dýchania)

Prečo bije srdce rýchlejšie, keď sme udýchaní ?
(Súčinnosť dýchania a srdcovej činnosti)

Ako sa rodí nový človek ?
(Rozmnožovanie človeka. Rast a vývin. Vývin pred narodením. Vývin po narodení. Význam zdravej stravy pre vývin človeka.)

Vedieť vymenovať základné prejavy dýchania človeka (dvíhanie a klesanie hrudníka, prúd vdychovaného a vydychovaného vzduchu, vydychovaná vodná para). Uvedené informácie zisťovať (prípadne si ich len overiť) skúmaním na ľudskom tele.

Skúmať, ako sa zrýchľuje dýchanie a zároveň aj srdcová činnosť pri zvyšovaní námahy. S pomocou učiteľa vytvárať záver, že človek pri zvýšenej námahe rýchlejšie dýcha a aj srdce mu rýchlejšie bije. Pokúšať sa o vysvetlenie na základe vedomostí a skúseností, ktoré o dýchaní žiak má. Získavať dodatočné informácie zo sekundárnych zdrojov.

Vedieť, že na splodenie nového potomka je potrebný dospelý muž a dospelá žena. Vedieť, že na rozmnožovanie má človek v tele rozmnožovaciu sústavu, pričom mužská sa od ženskej líši. Vedieť vysvetliť, že po oplodnení ženy mužom sa dieťa vyvíja v tele matky. Vedieť, že proces vývinu dieťaťa pred narodením trvá 9 mesiacov. Vedieť opísať, ako sa dieťa v tele matky vyvíja, ako je vyživované a ako významná je zdravá životospráva ženy v tomto období. Vedieť vysvetliť, že vyvinuté dieťa žena porodí v nemocnici za asistencie lekárov. Vedieť vysvetliť rozdiely medzi dospelým človekom, dieťaťom a novorodencom. Vedieť, že novorodenci sú na matke závislí a postupne sa vyvíjajú, rastú, menia sa, na čo potrebujú vyváženú stravu a vyvážený pohyb.

dýchania človeka (dvíhanie a klesanie hrudníka, prúd vdychovaného a vydychovaného vzduchu, vydychovaná vodná para). Uvedené informácie zisťuje (prípadne si ich len overuje) skúmaním na ľudskom tele. Žiak skúma, ako sa zrýchľuje dýchanie a zároveň aj srdcová činnosť pri zvyšovaní námahy. S pomocou učiteľa vytvára záver, že človek pri zvýšenej námahe rýchlejšie dýcha a aj srdce mu rýchlejšie bije. Pokúša sa o vysvetlenie na základe vedomostí a skúseností, ktoré o dýchaní žiak má. Žiak získava dodatočné informácie zo sekundárnych zdrojov.

Žiak vie, že na splodenie nového potomka je potrebný dospelý muž a dospelá žena. Vie, že na rozmnožovanie má človek v tele rozmnožovaciu sústavu, pričom mužská sa od ženskej líši. Žiak vie vysvetliť, že po oplodnení ženy mužom sa dieťa vyvíja v tele matky. Vie, že proces vývinu dieťaťa pred narodením trvá 9 mesiacov. Žiak vie opísať, ako sa dieťa v tele matky vyvíja, ako je vyživované a ako významná je zdravá životospráva ženy v tomto období. Žiak vie vysvetliť, že vyvinuté dieťa žena porodí v nemocnici za asistencie lekárov. Žiak vie vysvetliť rozdiely medzi dospelým človekom, dieťaťom a novorodencom. Vie, že novorodenci sú na matke závislí a postupne sa vyvíjajú, rastú, menia sa, na čo potrebujú vyváženú stravu a vyvážený pohyb.

--	--	--	--	--

<p>Vesmír Čo je to vesmír ? <i>(Vesmír. Vesmírne telesá. Vákuum. Čierne diery.)</i></p> <p>Čím sa odlišujú hviezdy od planét ? <i>(Planéta. Hviezda. Galaxia. Súhvezdie.)</i></p> <p>Je mesiac planéta alebo hviezda ? <i>(Slnecná sústava.)</i></p>	OSR MDV ENV	3	<p>Vedieť vysvetliť, čo je to vesmír a to prostredníctvom opisu jeho súčastí a vzájomného usporiadania týchto súčastí. Vedieť, že vo vesmíre nie je vzduch, ten je sústredený v podobe atmosféry okolo planét. Taktiež vedieť, že vo voľnom vesmíre nepôsobí gravitačná sila. Vedieť vysvetliť, že gravitačná sila pôsobí len do určitej vzdialenosti od vesmírnych telies. Mať základnú informáciu o čiernych dierach a ich vplyve na hmotu.</p> <p>Vedieť, že Zem je planéta a Slnko je hviezda a vedieť vysvetliť, aký je rozdiel medzi planétou a hviezdou. Vedieť vysvetliť rozdiel medzi Slnecnou sústavou, galaxiou (Mliečna dráha) a súhvezdím. Rozpoznávať základné súhvezdia zimnej a letnej oblohy (súhvezdie Orion, súhvezdie Veľký voz) a vedieť pozorovať pohyb súhvezdí po oblohe počas roka.</p> <p>Vedieť, že Slnecná sústava má osem planét, ktoré obiehajú okolo slnka v rôznej vzdialenosti. Vedieť planéty vymenovať. Vedieť vysvetliť, že Mesiac je prirodzenou družicou Zeme a vedieť, že aj ostatné planéty Slnecnej sústavy majú prirodzené družice, niektoré ich</p>	<p>Žiak vie vysvetliť, čo je to vesmír a to prostredníctvom opisu jeho súčastí a vzájomného usporiadania týchto súčastí. Vie, že vo vesmíre nie je vzduch, ten je sústredený v podobe atmosféry okolo planét. Žiak taktiež vie, že vo voľnom vesmíre nepôsobí gravitačná sila. Vie vysvetliť, že gravitačná sila pôsobí len do určitej vzdialenosti od vesmírnych telies. Má základnú informáciu o čiernych dierach a ich vplyve na hmotu.</p> <p>Žiak vie, že Zem je planéta a Slnko je hviezda a vie vysvetliť, aký je rozdiel medzi planétou a hviezdou. Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi Slnecnou sústavou, galaxiou (Mliečna dráha) a súhvezdím. Žiak rozpoznáva základné súhvezdia zimnej a letnej oblohy (súhvezdie Orion, súhvezdie Veľký voz) a vie pozorovať pohyb súhvezdí po oblohe počas roka.</p> <p>Žiak vie, že Slnecná sústava má osem planét, ktoré obiehajú okolo slnka v rôznej vzdialenosti. Vie planéty vymenovať. Žiak vie vysvetliť, že Mesiac je prirodzenou družicou Zeme a vie, že aj ostatné planéty Slnecnej</p>
--	-------------------	---	--	---

<p><i>Prirodzené družice planét. Kométa.)</i></p> <p>Prečo cez deň nevidieť hviezdy na oblohe ? <i>(Rotácia Zeme okolo vlastnej osi- striedanie dňa a noci)</i></p> <p>Prečo je v zime chladnejšie ako v lete ? <i>(Naklonenie Zemskej osi. Rotácia Zeme okolo Slnka. Striedanie ročných období.)</i></p> <p>Môže žiť človek vo vesmíre ? <i>(Podmienky života vo vesmíre. Skúmanie vesmíru – ďalekohľad,</i></p>		<p>majú dokonca niekoľko. Vedieť vysvetliť, ako sa planéty Slnčnej sústavy pohybujú okolo Slnka a ako samy rotujú okolo vlastnej osi. Vedieť, čo je to kométa a ako sa vo vesmíre pohybuje.</p> <p>Vedieť, že zemeguľa rotuje okolo vlastnej osi, čo spôsobuje striedanie dňa a noci. Vedieť, že Zem sa otočí okolo vlastnej osi za 24 hodín. Vedieť vysvetliť, prečo je cez deň svetlo a v noci tma a ako tento jav súvisí s tým, že cez deň nie je na oblohe vidieť hviezdy. Spontánne vytvárať predpoklady a pri diskusii argumentovať vlastnou skúsenosťou. Vedieť striedanie dňa a noci demonštrovať na modeli Slnčnej sústavy.</p> <p>Vedieť, že zemská os je naklonená a zároveň vedieť, že Zem rotuje okolo Slnka (vedieť, že Zem obletí okolo Slnka za jeden rok). Vedieť vysvetliť a názorne na modeli ukázať, čo spôsobuje znižovanie a zvyšovanie teploty pri zmene ročných období na Zemi.</p> <p>Vedieť, že živé organizmy potrebujú pre svoj život kyslík a preto kvôli absencii atmosféry vo voľnom vesmíre neprežijú. Vedieť, že ak chce človek vystúpiť do vesmíru, musí mať zabezpečené dýchanie prostredníctvom skafandra. Okrem kyslíka skafander poskytuje človeku ochranu pred chladom (vedieť, že vo vesmíre je veľmi chladno). Vedieť rozprávať o tom ako človek skúma vesmír zo Zeme (ďalekohľady, hvezdárne, planetária) a ako ho skúma z vesmíru. Vedieť vysvetliť, čo je to umelá družica, čo je to vesmírna stanica a kde sa nachádza a aké majú dané zariadenia funkcie.</p>	<p>sústavy majú prirodzené družice, niektoré ich majú dokonca niekoľko. Žiak vie vysvetliť, ako sa planéty Slnčnej sústavy pohybujú okolo Slnka a ako samy rotujú okolo vlastnej osi. Žiak vie, čo je to kométa a ako sa vo vesmíre pohybuje.</p> <p>Žiak vie, že zemeguľa rotuje okolo vlastnej osi, čo spôsobuje striedanie dňa a noci. Vie, že Zem sa otočí okolo vlastnej osi za 24 hodín. Žiak vie vysvetliť, prečo je cez deň svetlo a v noci tma a ako tento jav súvisí s tým, že cez deň nie je na oblohe vidieť hviezdy. Spontánne vytvára predpoklady a pri diskusii argumentuje vlastnou skúsenosťou. Žiak vie striedanie dňa a noci demonštrovať na modeli Slnčnej sústavy.</p> <p>Žiak vie, že zemská os je naklonená a zároveň vie, že Zem rotuje okolo Slnka (vie, že Zem obletí okolo Slnka za jeden rok). Žiak vie vysvetliť a názorne na modeli ukázať, čo spôsobuje znižovanie a zvyšovanie teploty pri zmene ročných období na Zemi.</p> <p>Žiak vie, že živé organizmy potrebujú pre svoj život kyslík a preto kvôli absencii atmosféry vo voľnom vesmíre neprežijú. Žiak vie, že ak chce človek vystúpiť do vesmíru, musí mať zabezpečené dýchanie prostredníctvom skafandra. Okrem kyslíka skafander poskytuje človeku ochranu pred chladom (žiak vie, že vo vesmíre je veľmi chladno). Žiak vie rozprávať o tom ako človek skúma vesmír zo Zeme (ďalekohľady, hvezdárne, planetária) a ako ho skúma z vesmíru. Vie vysvetliť,</p>
---	--	---	---

<p><i>hvezdáreň, umelá družica, vesmírna</i></p>				<p>čo je to umelá družica, čo je to vesmírna stanica a kde sa</p>
--	--	--	--	---

<i>stanica, rakety, raketoplány.)</i>				nachádza a aké majú dané zariadenia funkcie.
<p>Sily Čo je to elektrický izolant ? <i>(Elektrický izolant. Bezpečnosť práce s elektrickými zariadeniami)</i></p> <p>Čo je to blesk a ako vzniká ? <i>(Blesk. Bezpečné správanie sa v búrke)</i></p> <p>Čo je statická elektrina ? <i>(Statická elektrina)</i></p>	OZO ENV OSR	3	<p>Vedieť, že elektrický prúd je životu nebezpečný a vedieť predchádzať styku s vysokým napätím. Vedieť vysvetliť, prečo sú vodiče elektrického prúdu obalené v umelej hmote, pričom treba využívať poznatky získané vlastným skúmaním. Vedieť využiť informácie o elektrických izolantoch na ochranu vlastného zdravia pred pôsobením elektrického prúdu.</p> <p>Vedieť, že blesk je elektrický výboj, ktorý vzniká v atmosfére a vedieť jednoducho vysvetliť funkciu hromozvodu. Vedieť samostatne vyhľadávať informácie o tom, ako je potrebné sa chrániť pred bleskom vo voľnej prírode a informácie vedieť zhodnotiť v súvislosti s tým, čo už o elektrickom prúde vieme.</p> <p>Vedieť jednoducho vysvetliť, kedy a kde vzniká statická elektrina a ako sa prejavuje na rôznych predmetoch. Spájať informácie s vlastnou skúsenosťou a cielene skúmať vznik statického výboja pôsobením rôznych látok.</p>	<p>Žiak vie, že elektrický prúd je životu nebezpečný a vie predchádzať styku s vysokým napätím. Žiak vie vysvetliť, prečo sú vodiče elektrického prúdu obalené v umelej hmote, pričom využíva poznatky získané vlastným skúmaním. Žiak vie využiť informácie o elektrických izolantoch na ochranu vlastného zdravia pred pôsobením elektrického prúdu.</p> <p>Žiak vie, že blesk je elektrický výboj, ktorý vzniká v atmosfére a vie jednoducho vysvetliť funkciu hromozvodu. Žiak vie samostatne vyhľadávať informácie o tom, ako je potrebné sa chrániť pred bleskom vo voľnej prírode a informácie vie zhodnotiť v súvislosti s tým, čo už o elektrickom prúde vie.</p> <p>Žiak vie jednoducho vysvetliť, kedy a kde vzniká statická elektrina a ako sa prejavuje na rôznych predmetoch. Spája informácie s vlastnou skúsenosťou a cielene skúma vznik statického výboja pôsobením rôznych látok.</p>

Hodnotenie

Pri vyučovaní prírodovedných predmetov treba využiť vedomosti všetkých koncepcií, s ktorými učitelia boli oboznámení počas štúdií a priebežného vzdelávania, všetky metódy a formy práce, ktoré budú viesť k rastu výkonnosti a rozvoju tvorivého myslenia žiakov, k hľadaniu súvislostí pri riešení, náväznosti na jednotlivé celky, uplatňovať medzipredmetové vzťahy, pochopiť priebeh dejov a javov, ich zdôvodňovanie pomocou rozprávania a opisu svojej práce atď. Učiteľ prihliada na vývojové osobitosti a možnosti žiakov podľa ročníka.

Ústne odpovede:

Pri klasifikácii ústnych odpovedí vychádzame z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl:

Stupeň 1 /výborný/

Žiak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú učebné osnovy, celistvo, presne a úplne a chápe vzťahy medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami.

Stupeň 2 /chválitebný/

Žiak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú učebné osnovy, v podstate celistvo, presne a úplne. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a produktívne alebo s menšími podnetmi učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí správne, v jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Ústny a písomný prejav máva menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov činnosti je spravidla bez podstatných nedostatkov. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

Stupeň 3 /dobrý/

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí, ktoré sú predpísané učebnými osnovami, nepodstatné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností sa prejavujú menšie nedostatky. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie s učiteľovou pomocou korigovať. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je vcelku správne, nie je vždy tvorivé. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti, grafický prejav je menej estetický. V kvalite výsledkov jeho činnosti sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4 /dostatočný/

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných vedomostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností je málo pohotový a má väčšie nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú závažné chyby a myslenie nie je tvorivé. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa prejavujú nedostatky, grafický prejav je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby vie žiak s pomocou učiteľa korigovať.

Stupeň 5 /nedostatočný/

Žiak si neosvojil vedomosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné medzery. Jeho zručnosť vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti má podstatné nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú veľmi závažné chyby. Pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí nevie svoje vedomosti uplatniť, a to ani na podnet učiteľa. Neprejavuje samostatnosť v myslení, vyskytujú sa u neho časté logické nedostatky. V ústnom a písomnom prejave má závažné nedostatky v správaní, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Závažné nedostatky a chyby nevie opraviť ani s pomocou učiteľa.

Skrátene:

1. Žiak má na jednotku samostatne, plynule vysvetliť tvrdenia – riešenia, pokusy a laboratórne cvičenia, preukázať pochopenie vzájomných súvislostí dejov a javov, uplatňovať medzipredmetové vzťahy opisom a rozprávaním.
2. Ak pri odpovedi je potrebné, aby učiteľ kládol žiakovi pomocné otázky, a on vie na ne odpovedať + všetko ako v bode č. 1, je klasifikovaný dvojku.

3. Ak na časť otázok nevie odpovedať ani vysvetliť podstatné javy, je hodnotený trojkou.
4. Štvorkou je žiak hodnotený, ak prejavuje závažné nedostatky a medzery v základných vedomostiach, ktoré dokáže korigovať len s pomocou učiteľa.
5. Päťku žiak dostane, keď prejavuje závažné nevedomosti, svoje chyby nedokáže odstrániť ani s pomocou učiteľa.

Previerky:

Pre vlastivedu nie je predpísaný počet ani náplň písomných prác, učiteľ si sám naplánuje ich počet – doporučujeme písať po ukončení každého tematického celku.

Vedľajšie kontrolné previerky podľa okruhov, tém, prípadne úloh – aby bola spätná väzba medzi žiakom a učiteľom. Pri nich je potrebné dodržať všetky podmienky, obsah i formu podľa štandardu a učebných osnov pre jednotlivé ročníky.

Hodnotenie previerok a didaktických testov podľa pokynov s. Albertyovej zo dňa 28. 11. 1984 /MŠK SR/

Za každú vedomosť v písomnej práci pridáme bod. Počet bodov sčítame. Dané percentá 91%, 76%, 46%, 26% násobíme počtom bodov z písomnej práce, oddelíme 2 desatinné miesta a celé číslo správne zaokrúhlime.

Napríklad: Ak má previerka 35 bodov:

91.35 = 31,85 /32 bodov/	Klasifikácia: 1 = 35 – 32 bodov
76.35 = 26,68 /27 bodov/	2 = 31 – 27 bodov
46.35 = 16,10 /16 bodov/	3 = 26 – 16 bodov
26.35 = 9,10 / 9 bodov/	4 = 15 - 9 bodov
	5 = 8 - menej bodov

Projekty a prezentácie:

Pri hodnotení žiackych projektov vychádzame z nasledovných kritérií:

- Dodržanie témy
- Rozvíjanie témy, obrázkový materiál, použitie zdrojov, samostatnosť, tvorivosť, nápaditosť, originalita
- estetická úroveň

Projekty žiakov hodnotíme slovnou, výstavkou najlepších projektov a najlepšie aj motivačnou známku – 1.

Pri celkovom hodnotení žiaka v predmete musí prevažovať počet známok z ústnych odpovedí nad písomnými.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: PRACOVNÉ VYUČOVANIE**Záhlavie**

Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce, kde je zaradený predmet Pracovné vyučovanie, zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej práci žiakov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Pri vymedzení cieľov primárneho vzdelávania pre vzdelávaciu oblasť Človek a technika vychádzame zo všeobecných požiadaviek vedeckotechnickej gramotnosti i zo všeobecných cieľov primárneho vzdelávania. V tejto vzdelávacej oblasti môžeme uvažovať z hľadiska troch navzájom prepojených komponentov:

1. výchova vzťahu k technike (**hodnoty, postoje**),
2. výchova o technike (**vedomosti**),
3. výchova prostredníctvom techniky (**skúsenosti, pracovné činnosti, zručnosti**).

Základný vzťahový rámec pre určenie cieľov elementárneho vzdelávania oblasti Človek a svet práce vychádza z uvedených komponentov:

V rovine hodnôt a postojov smeruje k:

- poňatiu úlohy techniky v spoločnosti,
- uvedomenia si toho, ako technika ovplyvňuje náš život v rôznych životných situáciách (doma, v škole, pri cestovaní, pri hre, športe atd.),
- bipolárnemu vnímaniu techniky (technika môže pomáhať, ale aj ohrozovať zdravie život), - rozvíjaniu mravného vedomia a konania v súvislosti s využitím techniky,
- rozvíjaniu osobnostných vlastností,
- uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov,
- vytváraniu postojov k hodnotám vo vzťahu k práci človeka,
- zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (vytrvalosť a sústavnosť pri plnení zadaných úloh, vynakladanie úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku),
- rozvoju asertivity pri presadzovaní vlastných názorov, postojov a citov,
- rozvoju autonómnej pozície človeka (sebarealizácie, sebadôvery, sebavzdelávania atd.).

V rovine vedomostí smeruje k:

- porozumeniu základným technickým problémom v kľúčových oblastiach techniky (materiály a technológie, komunikačné systémy, doprava a konštruovanie) na veku primeranej úrovni,
- poznaniu základných životných potrieb rastlín v rámci pestovateľských prác, - poznaniu základnej techniky v domácnosti a bezpečnej manipulácii s ňou

V rovine pracovných činností a zručností smeruje k:

- získavaniu pracovných skúseností a zručností v kľúčových oblastiach techniky,
- spôsobilosti kriticky používať informačné a komunikačné technické prostriedky,
- získaniu pracovných zručností pri opracovaní technických materiálov,
- spôsobilosti v oblasti konštruovania počnúc plánovaním až po prezentáciu produktu,
- osvojenia si bezpečného využívania techniky v domácnosti,
- pestovaniu a ošetrovaní základných druhov rastlín,
- získavaniu všeobecne využiteľných pracovných skúseností,
- využívaní vhodných pracovných prostriedkov v bežnom živote,
- naučení sa pracovať v tíme,
- poznaniu pravidiel bezpečnosti práce a k schopnosti poskytnúť pomoc pri úraze.

pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,

osvojení základných pracovných zručností a návykov z rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote,

vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti .a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku, autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a

hodnotám vo vzťahu k práci človeka,

technike a životnému prostrediu,

chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebazvedávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,

orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce .a osvojeniu potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenie, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,

k schopnosti bezpečne sa správať v doprave a na komunikáciách, k rešpektovaniu environmentálnych

hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

1. Kompetencie k učeniu

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- osvojiť si poznatky a študijné návyky na základe poskytovaných možností
- vyberať a hodnotiť získané informácie, spracovať ich a využiť vo svojom učení a v iných činnostiach
- zlepšiť svoju vytrvalosť a iniciatívu
- hodnotiť svoj pokrok
- akceptovať spätnú väzbu

2. Kompetencie riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- vnímať a sledovať problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí
- premýšľať o príčinách
- navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti
- riešiť problémy a konflikty vo vzťahoch chápaným a spolupracujúcim spôsobom

3. Kompetencie komunikačné

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- vyjadriť sa ústnou formou primeranou stupňu vzdelávania
- načúvať určitý čas, náležite reagovať a vyjadriť svoj názor
- uplatniť ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu
- objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov

4. Kompetencie sociálne a interpersonálne Výučba

smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- vytvoriť si pozitívny sebaobraz, ktorý podporuje jeho sebadôveru a sebarozvoj
- uvedomiť si vlastné potreby a aktívne využiť svoje možnosti
- chrániť si svoje fyzické a duševné zdravie

5. Kompetencie občianske

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- kontrolovať vlastné konanie
- odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov

6. Kompetencie pracovné

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- pripraviť si vhodné pracovné prostredie
- pristúpiť zodpovedne k zvereným úlohám
- poznať profesijné možnosti

7. Kompetencie kultúrno estetické

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- uvedomiť si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- ceniť si a rešpektovať kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície
- rešpektovať vkus iných ľudí
- vyjadriť primerane veku svoj názor a vkusný postoj
- poznať základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka
- poznať základné pravidlá spoločenského kontaktu
- správať sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám
- byť tolerantní a empatickí k prejavom iných ľudí

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy, postupy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy a Postupy	Formy práce
1. Tvorivé využitie technických materiálov a) poznávanie vlastností materiálov b) papier a kartón c) textil d) drevo	rozhovor, vysvetlenie učiva, praktické činnosti, experiment, porovnávanie, triedenie, práca s encyklopédiou, strihanie, lepenie, trhanie, skladanie balenie, vyšívanie tvorba výrobku podľa strihu, skúmanie vlastností drevín, kombinovanie drevín, oddeľovanie, spájanie maľovanie skúmanie drevených predmetov v triede, skúmanie drevín v okolí, poškodené dreviny, zápis, porovnávanie údajov	samostatná práca, manipulačné činnosti, skupinová práca, didaktická hra, tvorba pojmovej mapy
2. Základy konštruovania a) konštrukcia okolo nás b) elektrický obvod, zdroje elek. energie c) technické komunikačné prostriedky d) technika v doprave	rozhovor, výklad učiva, demonštračné ukážky, triedenie, pojmová mapa, práca s učebnicou, práca s obrázkami, práca s encyklopédiou, praktické činnosti-zhotovovanie technických objektov zo stavebníc alebo rôznych technických materiálov, práca s elektrickým obvodom, zakreslenie schémy, projektová práca, diskusia, konštruktérske pokusy	Samostatná práca, skupinová práca, prezentácia, práca vo dvojiciach, tvorba pojmovej mapy
3. Starostlivosť o životné prostredie a) črepnikové rastliny a životné prostredie b) poznávanie úžitkových rastlín c) pokusy a pozorovanie	rozhovor, výklad učiteľa, práca s obrázkami, práca s učebnicou, demonštračné ukážky, práca s encyklopédiou, projektová práca	samostatná práca, skupinová práca, práca vo dvojiciach, tvorba pojmovej mapy, tvorba projektu, tvorba výstavky, pestovateľské pokusy a pozorovania, aranžovanie

d) pestovanie vonkajších okrasných rastlín e) rez a úprava kvetín do váz		
4. Stravovanie a príprava jedál a) technika v kuchyni – význam b) základné bezpečnostné pravidlá v kuchyni pre deti c) výber, nákup a skladovanie potravín	rozhovor, výklad učiteľa, práca s encyklopédiou, porovnávanie obalov potravín, porovnávanie identifikačných údajov pre spotrebiteľa,	samostatná práca, práca vo dvojiciach, prezentácia pripravených jedál,
5. Ľudové tradície a remeslá a) Skúmanie vlastnej kultúry b) Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami c) Spoznávanie ľudových remesiel	rozhovor, výklad učiteľa, práca s encyklopédiou, demonštračné ukážky, porovnávanie, triedenie,	skupinová práca, práca vo dvojiciach, tvorba projektu, prezentácia výrobkov

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Učebnice	Doplnková literatúra pre žiakov	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
-------------------------	----------	---------------------------------	--------------------	---------------------	---------------------------------	---------------

<p>1. Tvorivé využitie technických materiálov</p> <p>a) poznávanie vlastností materiálov</p> <p>b) papier a kartón</p> <p>c) textil</p> <p>d) drevo</p>	<p>XY: Pracovné vyučovanie pre 4. ročník základnej školy</p>	<p>-Glover, D. : Z čoho sa robia veci. IKAR, a.s. Bratislava 2003</p> <p>- Ganeriová, A. Oxlade, Ch.: Encyklopédia pre školákov. IKAR, a.s. Bratislava 2005</p> <p>- Detská encyklopédia do vrecka. Ottovo Nakladatelství s.r.o., Praha 2000</p> <p>- Otázky a odpovede pre deti Čo je to ? VIKTORIA PRINT, spol s.r.o. Bratislava</p>	<p>-Metodická príručka k pracovnému vyučovaniu pre 4. ročník základnej školy</p>	<p>CD prehrávač, Diaprojektor, Videoprehrávač DVD</p>	<p>Kniha, zošit, demonštračné obrázky, rôzne druhy papiera, rôzne druhy textilu, rôzne druhy drevín, nožnice, ihly nite, látka na vyšívanie, gombíky,</p>	<p>internet</p>
---	--	--	--	---	---	-----------------

<p>2. Základy konštruovania</p> <p>a) konštrukcia okolo nás</p> <p>b) elektrický obvod, zdroje elek. energie c) technické komunikačné prostriedky</p> <p>d) technika v doprave</p>		<p>2004</p> <p>- Raynervá, C.: Nenič svoje múdre telo. SONUS, Banská Bystrica 1997</p>			<p>kniha, zošit, stavebnice, papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtky , drevo, obrázky strojov a nástrojov, demonštračné ukážky jednoduchých strojov – žiarovka, vypínač, vodiče, batéria, zvonček, jednoduchý elektrický obvod, ukážky faxu, telefónu, pc, model bicykla,</p>	<p>internet</p>
--	--	--	--	--	--	-----------------

<p>3. Starostlivosť o životné prostredie</p> <p>a) črepníkové rastliny a životné prostredie</p> <p>b) poznávanie úžitkových rastlín</p> <p>c) pokusy a pozorovanie</p> <p>d) pestovanie vonkajších okrasných rastlín</p> <p>e) rez a úprava kvetín do váz</p>					<p>kniha, zošit, demonštračné ukážky črepníkových rastlín, ukážky úžitkových rastlín, ukážky vonkajších okrasných rastlín-letničky , dvojročné okrasné rastliny, trvalky, črepníky, množiarňička, potreby na aranžovanie rastlín,</p>	<p>internet</p>
<p>4. Stravovanie a príprava jedál</p> <p>a) technika v kuchyni – význam</p> <p>b) základné bezpečnostné pravidlá v kuchyni pre deti</p> <p>c) výber, nákup a skladovanie potravín</p>					<p>kniha zošit,</p> <p>demonštračné pomôcky na stolovanie, obaly z rôznych druhov potravín, suroviny na prípravu určeného jedla,</p>	
<p>5. Ľudové tradície a remeslá</p> <p>a) Skúmanie vlastnej kultúry</p> <p>b) Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami</p> <p>c) Spoznávanie ľudových remesiel</p>					<p>kniha, zošit, encyklopédia, ukážky tvorby ľudových remesiel, papier, lepidlo, nožnice, textil, kartón, hlina, sadra, ...</p>	

Obsah vzdelávania

Oblasť: Človek a svet práce

Predmet: Pracovné vyučovanie

Tematický celok	Ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard – žiak vie:	Počet hodín	Prierezové témy
------------------------	--------------	--------------------------	--------------------------------------	--------------------	------------------------

<p>1. Tvorivé využitie technických materiálov</p>	<p>Vedieť hodnotiť výsledok svojej práce. Interpersonálne spôsobilosti prostredníctvom technických činnosti realizovaných samostatne i v kolektíve (efektívnosť činnosti, plánovanie, organizovanie, kontrolovanie a hodnotenie výstupov činnosti, empatia, riešenie konfliktných situácií, rešpektovanie a tolerovanie odlišností, zodpovednosť, úcta, zodpovednosť za výsledky práce vo vzťahu k rozvoju spoločnosti a životnému prostrediu). Schopnosť chápať význam technickej záujmovej činnosti a do tejto sa zapájať.</p>	<p>Poznávanie vlastností materiálov Pomocou porovnávacieho pozorovania, bádania a experimentovania nadobudnúť poznatky o technických materiáloch s ktorými sa bežne žiaci stretávajú. Poznať, rozlíšiť a popísať štruktúru a vlastnosti technických materiálov. Získať odbornú - špecifické poznatky o materiáloch (papier, textil, drevo) a procesoch tvorby produktov. 1. Papier a kartón Praktické činnosti: strihanie, lepenie, skladanie, oblepovanie. Námety na skúmanie: skúmať vlastnosti papiera podľa toho, ako sa strihá, trhá, skladá, ktorý papier je najvhodnejší na skladanie (balenie), z akého papiera sú listy učebníc, detských kníh... Pracovné námety: priestorové a kruhové</p>	<p>Poznávať vlastností materiálov porovnávaním, triedením, experimentovaním. Získať pracovné zručnosti s nimi. Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie. Dodržiavať zásady bezpečnej práce s materiálom a pracovnými nástrojmi. Vytvárať pracovné prostredie s akcentom na estetiku prostredia. Vážiť si hodnoty vytvorené človekom a prírodou.</p>	<p>6</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia Tvorba projektu a prezentačných zručností</p>
---	--	--	---	----------	---

		<p>vystrihovačky, skladanie origami podľa náčrtu, balenie kníh a darčiekov, koláť z kartónu.</p> <p>2. Textil</p> <p>Praktické činnosti: navliekanie nite do ihly, robenie uzlíka, osvojenie základných stehov, zhotovenie výrobku podľa strihu. Námety na skúmanie: skúmať vlastnosti textílií podľa toho, ako udržiavajú teplo, podľa krčivosti, podľa väzby, nasiakavosti. Skúmať stehy na výšivkách.</p> <p>Pracovné námety: výrobok s prvými stehmi, námety na vyšívanie s detskými prvkami, resp. námetmi ľudovej kultúry, gombíkový panáčik, tvorba výrobku podľa strihu.</p> <p>3. Drevo</p> <p>Praktické činnosti: skúmanie vlastností drevín, kombinovanie drevín, oddeľovanie, spájanie, maľovanie.</p> <p>Námety na skúmanie: skúmať drevené predmety v triede (byte), skúmať drevinu v okolí, skúmať, kde sú</p>		
--	--	--	--	--

		<p>poškodené dreminy a akým spôsobom. Pracovné námety:</p>			
--	--	---	--	--	--

		zvieratká, postavy, príbytky.			
--	--	----------------------------------	--	--	--

<p>2. Základy konštruovania</p>	<p>Efektívne žiť a pracovať s inými ľuďmi, učiť sa s nimi a od nich. Plánovať, organizovať, kontrolovať a hodnotiť aktivity tímu ľudí, preberať spoluzodpovednosť za prácu tímu. Vážiť si, rešpektovať, akceptovať, tolerovať odlišnosti iných ľudí, pomáhať im v prípade</p>	<p>Obsah tematického celku tvoria 4 tematické okruhy: 1. Konštrukcie okolo nás 2. Elektrický obvod, zdroje elektrickej energie 3. Technické komunikačné prostriedky 4. Technika v doprave 1. Konštrukcie okolo nás</p>	<p>Poznať základné symboly pri technickom náčrte (čo znamená plná a prerušovaná čiara,...). Vedieť urobiť technický náčrt. Poznať základné druhy a hlavné znaky ľudských obydlí. Poznať význam mostov a vedieť konštruovať mosty podľa určitých požiadaviek (členitosť terénu, veľkosť rieky, zaťaženie mosta a pod.). Vedieť vybrať vhodný materiál na konštrukciu určeného modelu. Vedieť navrhovať optimálne</p>	<p>8</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Tvorba projektu a prezentačných zručností Environmentálna výchova</p>
---	---	---	---	----------	--

	<p>potreby, dobre s nimi vychádzať, udržiavať harmonické medziľudské vzťahy. Motivácia a odhodlanie k tvorbe osobne a spoločensky prospešných technických produktov. Rozvíjanie poznania, že produktívna práca (aj v oblasti techniky) je základnou podmienkou rozvoja človeka a spoločnosti. Poznanie a bezpečné ovládanie techniky – záruka efektívneho využívania techniky vo svoj prospech i prospech iných.</p> <p>Orientácia v rôznych odboroch ľudskej činnosti, osvojenie potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť spoločenského uplatnenia sa, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu profesijnú orientáciu, možnosti uplatnenia sa na trhu práce (aj napr. v medzinárodnom kontexte)</p>	<p>Skúmanie konštrukcií okolo nás a ich spoločenský význam (mosty, budovy, zariadenia) pre človeka</p> <p>Všimanie si celku i detailov. Pokus o návrh technického objektu na zhotovenie. Technické objekty zhotovujeme zo stavebníc alebo z rôznych technických materiálov (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí. Odporúča sa použiť stavebnice s väčšími prvkami a škatule rôznych veľkostí a tvarov. Úlohy majú mať charakter hry.</p> <p>Námety: obydlia, mosty, pohyblivé detaily strojov (vrtuľka), šarkan.</p> <p>2. Elektrický obvod, zdroje elektrickej energie</p> <p>Uvedený tematický okruh odporúčame zaradiť až po prebratí učiva z prírodovedy o elektrickom obvode a elektrickej vodivosti. Na zostavovanie jednoduchých elektrických obvodov pri nedostatku pomôcok,</p>	<p>modely z hľadiska konštrukčného, technologického, ekonomického a estetického.</p> <p>Poznať pojmy: elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj, spotrebič.</p> <p>Rozlišovať vodivé a nevodivé materiály.</p> <p>Poznať spôsob ochrany pred zásahom silného elektrického prúdu.</p> <p>Vedieť zostaviť vybrané funkčné elektrické obvody podľa návodu.</p> <p>Poznať zásady bezpečnej mobility.</p> <p>Poznať pravidlá bezpečnej jazdy na bicykli.</p> <p>Vedieť zistiť technický stav vlastného bicykla.</p> <p>Vedieť urobiť jednoduchú údržbu bicykla.</p>	
--	--	---	---	--

		modulov alebo stavebníc chceme			
--	--	-----------------------------------	--	--	--

		<p>upozorniť na vytváranie jednoduchých spojení (očko - skrutka) na objímkach žiaroviek E 10 za pomoci tenkého vodiča a batérie 4,5. Možné je paralelné a sériové zapojenie spotrebičov. Zdroje elektrickej energie (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie. Význam šetrenia elektrickou energiou.</p> <p>3. Technické komunikačné prostriedky žiaci sa oboznamujú s historickými i modernými komunikačnými prostriedkami (telefón, fax, PC). Skúmajú, ako technické prostriedky umožňujú komunikáciu medzi ľuďmi. Skúmajú, kde sa tieto komunikačné prostriedky využívajú, sami sa učia sa využívať komunikačné prostriedky simulovaním rôznych situácií.</p> <p>4. Technika v doprave Oboznámenie sa s dopravou, dopravnými prostriedkami, rozvíjanie cestovateľskej mobility.</p>			
--	--	--	--	--	--

		Rozvíjanie konštruktérskych schopností, konštrukcia bicykla, jeho technické vybavenie a bezpečnosť jazdy na bicykli			
--	--	--	--	--	--

<p>3. Starostlivosť o životné prostredie</p>	<p>Význam črepníkových rastlín pre skrášľovanie a zlepšovanie životného prostredia. Cieľavedome pristupovať k tvorbe krajšieho životného prostredia. Význam zeleniny pre zdravú výživu (zelenina – zdroj vitamínov, minerálnych látok, ochranných a liečivých látok, vlákniny). Pestrosť a rovnomernosť spotreby zeleniny počas roka. Hygienické zásady konzumácie čerstvej zeleniny. Význam pokusy a pozorovaní z hľadiska a pochopenia nových poznatkov, z hľadiska objavovania súvislostí, z hľadiska využívania nových informačných zdrojov pre ďalšiu bádateľskú činnosť. Význam pestovania vonkajších okrasných</p>	<p>1. Črepníkové rastliny a životné prostredie Poznávanie a odborné pomenovanie črepníkových rastlín, poznávanie ich nárokov na životné podmienky a ich význam pre tvorbu životného prostredia. Ošetrovanie črepníkových rastlín (umiestnenie podľa nárokov na svetlo a teplo, polievanie, ošetrovanie rastlín, kyprenie, rosenie, prihnojovanie, presadzovanie). Rozmnožovanie rastlín (semenami, vegetatívne – odrezkami, delením trsu, cibuliami, hl'uzami...) Hydroponické pestovanie rastlín (postup celoročného ošetrovania rastlín). 2. Poznávanie úžitkových rastlín Poznávanie úžitkových rastlín – ich konzumných častí, plodov, semien (hlavne zeleninu). Robiť výstavky</p>	<p>Založiť kútik živej prírody a využívať ho na pestovateľské činnosti, výstavky a pokusy. Poznať a pomenovať viac druhov črepníkových rastlín (10 druhov). Poznať ich nároky na základné životné podmienky a pestované druhy správne ošetrovať. Vedieť založiť jednoduchú množiareňku, poznať jej význam a využitie. Vedieť regulovať podmienky pre zakorenenie odrezkov. Poznať spôsoby vegetatívneho rozmnožovania rastlín pestovaných v KĽP. Vedieť odoberať a upravovať stonkové odrezky a listové odrezky. Vedieť zasadiť do črepníkov (črepníkovať) rozmnožené rastliny. Osvojiť si základy hydroponického pestovania rastlín. Poznať 10 druhov úžitkových rastlín, rozlišovať ich konzumné časti a plody. Spracovať vzorkovnicu semien a poznať ich na základe vonkajších vlastností. Poznať pestovanie zeleniny z priamej sejby (mrkva, reďkovka, hrach). Poznať význam predpestovania</p>	<p>10</p>	<p>Ochrana života a zdravia Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova Tvorba projektu a prezentačných zručností</p>
--	---	---	---	-----------	--

	<p>rastlín pre Skrášľovanie širšieho okolía (škola, bydlisko). Oceňovať hodnoty vytvorené vlastnou pestovateľskou činnosťou. Využívanie okrasných rastlín k estetickému Skrášľovaniu prostredia. Zvýšenie hodnoty okrasných rastlín aranžovaním. Dosiadnutými výsledkami prejavíť pozornosť a úctu svojim najbližším.</p>	<p>poznávaných druhov pribežne (semená, rastliny, konzumné časti, plody), aby žiaci poznali úžitkové rastliny v rôznych vývinových fázach. Zatriedenie poznávaných druhov zelenín do pestovateľských skupín. Poznať význam zeleniny pre zdravie a výživu. Pestovanie zeleniny z priamej sejby a z priesad. 3. Pokusy a pozorovania Podmienky klíčenia semien (vhodné napr. hrach, fazuľa). Význam vody, tepla a svetla pre rastliny (napr. fazuľa kríčková, hrach). Rýchlenie rastu rastlín teplotou. Význam pestovateľských podmienok na zakorenenie stonkových a koreňových odrezkov (teplo, vlhkosť substrátu a vzduchu v množiarničke). Vplyv ošetrovania rezaných kvetov na dobu ich kvitnutia (úprava stonky, výmena vody, výživno – dezinfekčné prípravky). 4. Pestovanie vonkajších okrasných rastlín</p>	<p>rastlín. Vedieť založiť jednoduché pokusy na overenie základných životných podmienok rastlín. V pravidelných intervaloch sledovať pokusné a kontrolné rastliny, zaznamenávať objektívne výsledky pozorovania. Výsledky pozorovaní a pokusov vyhodnotiť. Poznať 5 druhov nových vonkajších okrasných rastlín. Vedieť ich zatriediť do pestovateľských skupín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Dopestovanie okrasných rastlín. Vedieť pomenovať a využívať náradie a pomôcky, osvojovať si postupy bezpečnej práce. Poznať vybrané druhy rastlín vhodných na aranžovanie. Poznať zásady rezu, prenášania a úpravy rastlinného materiálu. Osvojiť základné pravidlá aranžovania a použitia pomocného materiálu. Aranžovanie kvetín a okrasných rastlín pri významných príležitostiach (vianočné, veľkonočné, rodinné a spoločenské udalosti).</p>		
--	---	---	---	--	--

		<p>Poznávanie vonkajších okrasných rastlín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Pestovanie letničiek z predpestovaných priesad (napr. aksamietnica), ich vysadzovanie do črepníkov, na záhony, ošetrovanie.</p> <p>5. Rez a úprava kvetín do váz</p> <p>Poznávanie okrasných rastlín vhodných na aranžovanie (pestované druhy, lúčne druhy). Výstavky okrasných rastlín. Zásady zberu, rezu, prenášania, úpravy, sušenia a uskladnenia rastlinného materiálu. Základné pravidlá výberu a aranžovania okrasných rastlín. Aranžovanie kvetov a doplnkovej zelene do váz a plochých misiek. Viazanie kytíc, vencov. Zásady ošetrovania rezaných kvetov. Výstavky výsledkov aranžovania.</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>4. Stravovanie a príprava jedál</p>	<p>Vie sa vhodne správať počas stolovania. Dodržiava pravidlá stolovania a spoločenského správania. Vie poskytnúť (zabezpečiť) pomoc pri úraze.</p>	<p>1. Technika v kuchyni – význam. 2. Základné bezpečnostné pravidlá v kuchyni pre detí. 3. Výber, nákup a skladovanie potravín. Z hľadiska zdravej výživy akcent v tematickom celku je na: - potraviny rastlinného pôvodu, - potraviny živočíšneho pôvodu, - typické potraviny v iných krajinách, - potraviny v supermarketoch, obalové materiály a identifikačné údaje na nich pre spotrebiteľa, - príprava jednoduchého jedla, - príprava narodeninovej torty, - stolovanie.</p>	<p>Žiak vie pripraviť stôl pre jednoduché stolovanie. Vie samostatne pripraviť jednoduchý pokrm. Vie udržovať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiava základy hygieny a bezpečnosti práce. Vie poskytnúť pomoc pri úrazoch v kuchyni.</p>	<p>6</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Environmentálna výchova Tvorba projektu a prezentačných zručností</p>
--	---	---	--	----------	---

<p>5. Ľudové tradície a remeslá</p>	<p>Poznanie vlastných kultúrnych zvykov a tradícií. Poznanie a úcta ku kultúram iných národov resp. národnostných skupín. Rozvoj kreativity pri zhotovovaní produktov. Tvorivá práca v rozličných sociálnych formách (samostatná práca, práca vo dvojiciach, tímová práca).</p>	<p>1. Skúmanie vlastnej kultúry Skúmať a objavovať vlastnú kultúru a spoznávať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií 2. Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami Skúmanie vlastných tradícií spojenými s vianočnými a veľkonočnými sviatkami.</p>	<p>Žiak pozná význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry (Vianoc a Veľkej noci a ďalších zvykov). Vie zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. Pozná minimálne jedno remeslo v regióne s bohatou históriou.</p>	<p>3</p>	<p>Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačných zručností</p>
-------------------------------------	--	--	---	----------	---

		<p>Navrhnutie, vytvorenie vianočných (veľkonočných) ozdôb a doplnkov. Uvažovanie (premýšľanie) o nich význame a využití. 3. Spoznávanie ľudových remesiel</p> <p>Žiaci poznávajú základné ľudové remeslá, ktoré sa v minulosti vyskytovali v ich regióne (napr. drotárstvo, hrnčiarstvo, tkáčstvo ...) Skúmajú históriu týchto remesiel. Zhotovujú produkty starých ľudových remesiel.</p> <p>Žiak už v mladšom školskom veku by mal poznať zvyky a tradície svojej rodiny, okolia a krajiny, v ktorej žije. Pri poznávaní ľudových tradícií žiak používa rôzne druhy technických a prírodných materiálov. Patrí k nim drevo, drôt, plech, šišky ihličnatých drevín, šúpolie, slama, rôzne druhy papiera.</p> <p>Ľudové remeslá sú pre niektoré lokality Slovenska charakteristické remeslami. Tie sa môžu poznávať v rámci exkurzií, besied s ľuďmi, ktorí sa špeciálne venujú</p>			
--	--	--	--	--	--

		remeslám, návštevou múzeí a vlastnou aktivitou t. j., zhotovením predmetu, ktorý úzko súvisí s ľudovým remeslom.			
--	--	--	--	--	--

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie výchov na prvom stupni má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie...

Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení, cieľavedomosť, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie. Snažíme sa hodnotiť pozitívne, zlá známka by mohla dieťa demotivovať, potlačiť jeho túžbu o sebavyjadrenie.

Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s jeho predchádzajúcimi výkonmi a s nastavenými kritériami pre porovnávanie s výkonmi iných žiakov. Až v druhom rade je teda hodnotenie porovnaním v rámci skupiny žiakov (triedy). Toto porovnanie má mať najmä výchovný charakter. Pri zohľadnení osobitosti každého žiaka poskytuje obraz o rozvrstvení škály kvality prístupu, výkonu, poznania, schopnosti zaujať stanovisko a výsledku činnosti v porovnaní medzi jednotlivými žiakmi. Nehodnotíme teda len (alebo v prvom rade) výsledok činnosti (vytvorený artefakt), ale celý proces a prístup žiaka v rámci tohto procesu.

Formy hodnotenia

Ťažiskovou formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytne citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti (viď kritériá hodnotenia). Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Túto formu odporúčame príležitostne kombinovať aj so sebahodnotením žiaka. Nevyhnutnou formou hodnotenia je aj škálovanie formou známok, porovnateľné so známokovaním, aké sa používa v iných predmetoch vyučovaných na škole. Nie je nutné známkovať každú prácu a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktoré úlohy bude hodnotiť, aby poskytli žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji. Odporúčame však, aby žiak bol hodnotený z úloh v rámci rozličných metodických radov, aby bola vyváženosť výkonu žiaka, nakoľko môžu byť rozdiely vzhľadom na rôznorodosť záujmov a schopností žiakov.

Kritériá hodnotenia

Uprednostňujeme osobný, diferencovaný prístup. Predložené kritériá sú orientačné, učiteľovi poskytujú štruktúru analýzy jednotlivých hľadísk uplatniteľných na činnosť žiaka v rámci výchovy. Výsledok výtvarných činností (artefakt) nie je jediným predmetom hodnotenia, ale učiteľ zvažuje

všetky nižšie vymenované kritériá.

Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s ročníkovými kompetenciami a je potrebné, aby učiteľ pri hodnotení mal tieto kompetencie a ich postupné dosahovanie na zreteli. Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,
- otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,
- cieľavedomosť riešení,
- záujem o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,
- schopnosť spolupracovať,
- schopnosť zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov;

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- technické zručnosti (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),
- formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja vnímania a prežívania,
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie,
- mentálne spôsobilosti na úrovni myslenia (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky);

c) priebeh získavania vedomostí:

- znalosti oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- znalosť materiálov, techník, médií a procesov ich používania;

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Stupeň hodnotenia:

1 – Výborný

Žiak spĺňa kritériá (a –d) na vynikajúcej úrovni: žiak je iniciatívny a tvorivý , uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu,

- žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry,
- žiak ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni,
- žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti –na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, vytvárania vlastných koncepcií,
- žiak dokáže veku primerane pomenovať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky,
- žiak preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerané edukačným
- žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných,
- žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a schopnostiam.

Proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych daností žiaka.

2 - Chváľitebný

Žiak v podstate spĺňa kritériá 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.

3 - Dobrý

Žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.

4 - Dostatočný

Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach.

5 – Nedostatočný

Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o aktivity, neguje vyučovací proces. Neodporúčame používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka; v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu)

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: INFORMATICKÁ VÝCHOVA

Názov predmetu	Informatická výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý

Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovaci jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Viedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Na 1. stupni ZŠ sa budujú základy predmetu informatika, a preto sa názov predmetu prispôbil na informatickú výchovu.

Poslaním vyučovania informatiky/informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika/informatická výchova a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika/informatická výchova je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky/informatickej výchovy široký priestor na motiváciu a praktické projekty.¹

2. Ciele učebného predmetu

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote.

Prostredníctvom aplikácií obsahom aj ovládaním primeraných veku žiakov získať základné zručnosti v používaní počítača. V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičujú základné učivo z matematiky, slovenského a cudzieho jazyka, získavajú vedomosti za podpory edukačných programov z prírodovedy a vlastivedy a rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenie v rôznych grafických editoroch.

¹ porov. ŠVP, Informatická výchova – príloha ISCED 1 © Štátny pedagogický ústav 3

Dôraz klásť pri tom nie na zvládnutie ovládania aplikácie, ale na pochopenie možností, ktoré môžeme využiť pri každodenných činnostiach. Najvhodnejšie sa javí využitie programov určených špeciálne pre žiakov, prostredníctvom ktorých by sa zoznámili s najbežnejšími činnosťami vykonávanými na počítači (aplikácie určené pre dospelých nie sú vhodné kvôli ich prílišnej komplexnosti).²

Cieľom v štvrtom ročníku ďalej prehľbovať vedomosti z predchádzajúcich ročníkov. Zoznámiť sa so spôsobom organizovania súborov do priečinkov, možnosťou kopírovania, presúvania súborov. Aktívne vyhľadávať informácie na internete, ktoré súvisia preberanou látkou. Zoznámiť sa s možnosťami detských programovacích jazykov – úvod do programovania. Naučiť sa prezentovať informácie (napríklad spolužiakom).

Obsah

Informatické vedomosti a zručnosti žiakov na 1. stupni základnej školy sa budujú predovšetkým hravou formou. Preto sú kľúčovými nástrojmi používanými pri výučbe špeciálne výučbové programy pre deti – napr. Cirkus šaška Tomáša. Pomocou týchto programov sa žiaci oboznámia s počítačom a naučia sa pracovať s myšou a klávesnicou. Pre nadobudnutie lepšej zručnosti pri práci s myšou je do učiva zaradená práca v grafickom editore. Malo by ísť o grafický editor pre deti. Žiaci v ňom kreslia vlastné obrázky aj obrázky podľa návodu, kreslia voľnou rukou i s použitím nástrojov editora, naučia sa načítať i zapamätať súbor s obrázkom.

Keď už žiaci vedia čítať a písať, rozširujú svoju zručnosť pracovať s myšou a klávesnicou prostredníctvom práce s textom. Ako nástroj by mal slúžiť detský textový editor. Základnými aktivitami sú písanie jednoduchého textu, úprava textu (kopírovanie, mazanie, presúvanie), vytvorenie nového dokumentu, uloženie dokumentu, otvorenie uloženého dokumentu, úpravy písma, používanie farieb a rôznych efektov pri zvýrazňovaní textu, spájanie textu, vkladanie obrázkov. Najrozšírenejším operačným systémom používaným v súčasnosti na školách je OS Windows, preto si žiaci v rámci informatickej výchovy osvojujú základy práce s týmto systémom. Majú zvládnuť najsť aplikáciu, otvoriť/ zatvoriť aplikáciu, pohyb v oknách. Keďže informatická výchova na 1. stupni má byť podnetom k používaniu informačných technológií pri príprave na iné predmety, majú byť žiaci k tomuto pri vyučovaní vedení. Súčasťou učebných plánov je preto aj práca s CD a s Internetom – vedieť si prezerat' multimedialne CD na výučbu rôznych predmetov, riešiť úlohy, testovať sa, prezerat' stránky, linky, spustiť a zahrať si hru, otvoriť si schránku, prečítať si, napísať a poslať mail, vyhľadať a uložiť si textovú, či obrázkovú informáciu na stránke.

Obsah vyučovania informatiky je rozdelený na jednotlivé celky tak, aby bol primeraný vekovým danostiam žiakov, ich zručnostiam a tiež vedomostiam z iných predmetov. Preto sú niektoré témy obsiahnuté gradovane v niekoľkých učebných celkoch.

Pocty hodín pre jednotlivé tematické celky sú orientačné a je možné ich prispôbiť zručnosti žiakov. V každom ročníku sú vyčlenené aspoň 2 hodiny aj na projektovú prácu, ktorá by mala byť prezentáciou toho, čo všetko žiaci v danom ročníku na informatickej výchove zvládli.

Ciele:

- porozumieť podmienke v programe a vedieť si vytvoriť jednoduchú procedúru
- rozšíriť vedomosti a zručnosti s prácou v text. editore a grafickom editore
- oboznámiť sa s prostredím a nástrojmi prezentačného softvéru
- vyhľadávať informácie
- oboznámiť sa s prostredím operačného systému
- vedieť pracovať s priečinkami
- pracovať na projekte

Témy:

² porov. ŠVP, Informatická výchova – príloha ISCED 1 © Štátny pedagogický ústav 4

- práca s detskými programami
- práca s textom, grafikou, prezentáciou
- práca s internetovým prehliadacom
- práca v grafickom užívateľskom prostredí, práca v sieti
- hry - opakovanie

Proces:

Žiaci pracujú samostatne pri počítači. Učiteľ pripraví žiakom aktivity, ktoré žiaci vykonávajú pod dohľadom a s podporou učiteľa vlastným individuálnym tempom. Hlavný metodický prístup je konštruktivizmus. Žiaci musia mať dostatok príležitostí experimentovať, skúmať a tvoriť.

V štvrtom ročníku už žiaci majú vedieť sa orientovať v jednoduchých aplikáciách na tvorbu produktov, na internete a na multimediálnych CD. Prácu s informáciami všetkého druhu – číselnú, grafickú, zvukovú i video majú mať čo najpestrejšiu, ale pritom primeranú veku, aby úlohy a aktivity boli zvládnuteľné a aby ich kreatívna a intelektuálna námaha bola sprevádzaná príjemnými zážitkami.

Predmet sa známkuje, ale žiaci majú mať možnosť byť pozitívne hodnotení za svoje aktivity a majú vedieť, čo už zvládli a čo ešte majú zvládnuť. Napr. môže byť na nástenke tabuľka, v ktorej sú zaznačené činnosti, ktoré žiak zvládol.

Všetky hodiny sú cvičenia pri počítači, trieda sa delí podľa počtu počítačov v učebni, maximálne však môže byť 12 žiakov v skupine.

3. Obsah učebného predmetu

Tematické plány pre informatiku v základných školách sú rozdelené na dve časti, osobitne pre I. stupeň a osobitne pre II. stupeň. Cieľom informatickej výchovy v 1.— 4. ročníku základnej školy je zoznámenie sa s počítačom a s možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií, obsahom aj ovládaním primeraných veku žiakov, získať základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov (písania, prvouky, matematiky, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy) zoznámiť žiakov s možnosťami kreslenia, tréningu počítačania, písania a ďalších najtypickejších druhov aplikácií. Dôraz klásť pri tom nie na zvládnutie ovládania aplikácie, ale na pochopenie možností, ktoré môžeme využiť pri každodenných činnostiach

V štvrtom ročníku sa už žiaci majú vedieť orientovať v jednoduchých aplikáciách na tvorbu produktov, na internete a na multimediálnych CD, aktívne vyhľadávať informácie na internete, ktoré súvisia preberanou látkou, zoznámiť sa so spôsobom organizovania súborov do priečinkov, možnosťou kopírovania, presúvania súborov.

Podľa odporúčania ministerstva školstva sa predmet známkuje, žiaci majú mať možnosť byť pozitívne hodnotení za svoje aktivity a majú vedieť, čo už zvládli a čo ešte majú zvládnuť. Všetky hodiny sú cvičenia pri počítači, trieda sa delí podľa počtu počítačov v učebni, vyučovanie informatiky sa uskutočňuje v počítačovej učebni formou cvičení, trieda sa delí na skupiny podľa príslušných predpisov. Cieľmi vyučovacieho predmetu informatika nie je len získavanie zručnosti s prácou s konkrétnym softvérom, ale hlavne porozumenie princípom tak, aby žiak aj v budúcnosti vedel na počítači samostatne riešiť podobné problémy, ale s použitím hoci aj na iného softvéru. Zároveň s týmito zručnosťami a poznatkami musia žiaci získať veľmi dôležitý kladný postoj k používaniu IKT v škole a aj v celej spoločnosti, musia rozumieť etickým princípom a riadiť sa nimi.

Učiteľ by si mal uvedomiť, že predmet informatika sa v súčasnej spoločnosti vyvíja tak rýchlo, že mnohé poznatky zostarnú ešte počas školskej dochádzky svojich žiakov. Preto by mal toto brať do úvahy aj pri vysvetľovaní nových pojmov a sústrediť sa viac na všeobecne platné princípy. Rovnako je to aj so softvérom, ktorý sa veľmi rýchlo mení a preto sa učiteľ nesmie sústrediť na detaily, ktoré aj tak často nie sú pri práci podstatné.

Informatické vedomosti a zručnosti žiakov sa budujú predovšetkým hravou formou. Preto sú kľúčovými nástrojmi používanými pri výučbe špeciálne výučbové program pre deti.

Ovládanie práce s počítačom, základy práce s grafickým editorom – kreslenie voľnou rukou, efektívne využívanie nástrojov grafického editora (kopírovanie, presúvanie...), práca s textovým editorom, formátovanie textu, vkladanie obrázkov do textu, kopírovanie, mazanie, presúvanie, vytváranie priečinkov. Oboznámenie sa s nástrojmi a prezeranie a vyhľadávanie, využívanie internetu ako zdroj zábavy, ale aj informácií v textovej i obrazovej podobe, využívanie e-mailovej pošty, bezpečné správanie na internete, základy slušného správania na internete. Spúšťanie didaktickej hry a hudby z CD a internetu, ovládanie jednoduchých didaktických hier. Skladanie podľa návodu v detskom programovom jazyku, základy práce s multimédiami, uplatnenie počítača v živote. Využívanie možností IKT pri riešení úloh v rámci projektového vyučovania, prezentovaní projektov.

Úvodná hodina 1 hodina

1. Informácie okolo nás 7 hodín
2. Komunikácia prostredníctvom IKT 7 hodín
3. Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie 7 hodín
4. Princíp fungovania IKT 4 hodiny
5. Informačná spoločnosť 5 hodín
6. Projekt 2 hodiny

4. Využitie disponibilných hodín

Predmet Informatická výchova v štvrtom ročníku nie je dotovaný žiadnymi disponibilnými hodinami.

5. Vzdelávacie štandardy a prierezové témy

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Časová dotácia
-----------------	-------------------	-------------------	-----------------	----------------

<p>Informácie okolo nás</p>	<p>Kreslenie zložitejšieho obrázka v grafickom editore – efektívne využívanie nástrojov editora. Práca s textovým editorom, formátovanie textu. Kopírovať, mazať a presúvať. Vkládanie obrázkov do textu. Vytváranie animácií – animovanie pohybu, rastu...Oboznámenie sa s nástrojmi a pojmami pri vytváraní zložitejšej prezentácie. Prezentovanie vlastného projektu pred spolužiakmi. Práca s multimédiami. Spúšťanie zvukov z CD, USB a internetu. Práca s digitálnou fotografiou.</p>	<p>Žiak vie nakresliť zložitejší obrázok v grafickom editore, vie upraviť obrázok(kopírovanie otáčanie). Žiak vie vytvárať animácie, animovanie pohybu, rastu.... Žiak vie využiť rôzne typy informácií (matematické hlavolamy s číslami, hádanie slov, dopĺňanie písmen, dokresľovanie obrázkov do mapy). Žiak pozná nástroje a pojmy, ktoré využíva pri vytváraní prezentácie. Vie využiť IKT pri tvorbe projektu a prezentovať vlastný projekt pred spolužiakmi. Žiak vie pracovať s multimédiami, vie spúšťať zvuky s CD, USB a internetu.</p>	<p>Multikultúrna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Multikultúrna výchova Finančná gramotnosť</p>	<p>7 hodín</p>
<p>Komunikácia prostredníctvom IKT</p>	<p>Oboznámenie sa s prostredím detskej webovej stránky a bezpečným správaním na internete. Základy slušného správania na internete. Oboznámenie sa s pojmami webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie. Vyhľadávanie informácií na webe ako zdroja textových a obrazových informácií.</p>	<p>Žiak vie rozlišovať zodpovedné a nezodpovedné používanie internetu, vie sa bezpečne a eticky správať v emailovej komunikácii (ochrana osobných údajov). Žiak pozná pojmy www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie na webe. Žiak vie správne na internete poslať a prijímať listy (rodičom, učiteľke, spolužiakom...), vie si vytvoriť emailovú adresu. Žiak vie správne vyhľadať informácie a obrázky na webe a vie ich správne použiť.</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Mediálna výchova Multikultúrna výchova Finančná gramotnosť</p>	<p>7 hodín</p>
<p>Postupy, riešenie problémov, algoritmicke myslenie</p>	<p>Získanie základov algoritmickeho myslenia. Algoritmicke hry, riešenie hlavolamov.</p>	<p>Žiak získa základy algoritmickeho myslenia. Vie riešiť algoritmicke hry, hlavolamy v detskom programovacom jazyku.</p>	<p>Mediálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj</p>	<p>7 hodín</p>

Princípy fungovania IKT	Oboznámiť sa s využitím softvéru v rôznych oblastiach vrátane hier. Vedieť vytvoriť, pomenovať vstupné a výstupné zariadenia počítača. Spúšťanie hry z CD, USB a internetu. Ovládanie hier. Vytvorenie a ukladanie priečinkov. Oboznámenie sa s pojmom súbor a priečinkov. Uloženie, otvorenie zrušenie a premenovanie súborov a priečinkov. Oboznámenie sa s prácou na tlačiarni, kopírke, skeneri.	Žiak pozná periférie na ovládanie počítača, myš, klávesnica. Žiak vie spustiť hru z CD, USB a internetu, vie, čo je CD mechanika, USB – pamäťový kľúč. Žiak vie vytvárať a uložiť priečinkov. Vie uložiť, otvoriť, premenovať a zrušiť informácie v priečinkoch. Oboznámiť sa s ovládaním tlačiarne, priečinky a ukladať do nich, vie uložiť, otvoriť, premenovať a zrušiť informácie v priečinkoch. Žiak pozná výstupné zariadenie počítača.	Mediálna výchova Multikultúrna výchova Finančná gramotnosť	4 hodiny
Informačná spoločnosť	Bezpečné správanie, ochrana počítača. Oboznámenie sa s bezpečnostnými predpismi PC učebne. Objavovanie a využívanie rôznych typov edukačných programov pre rôzne predmety.	Žiak sa vie bezpečne správať v počítačovej učebni, vie prečo a pred kým treba chrániť počítač. Žiak pozná informačné technológie v škole, objavuje a využíva rôzne typy edukačných programov pre rôzne predmety.	Ochrana života a zdravia Osobnostný a sociálny rozvoj Finančná gramotnosť	5 hodín
Projekt	Zhrnutie nadobudnutých vedomostí.	Žiak vypracuje projekt, v ktorom budú prezentované jeho vedomosti a zručnosti, ktoré nadobudol počas celého školského roka. Žiak prezentuje projekt spolužiakom.	Mediálna výchova Multikultúrna v. Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	2 hodiny

5.1 Informácie okolo nás

Učivo v tematickom okruhu **Informácie okolo nás** je kľúčové už aj pre nižšie stupne vzdelávania. Pojem informácia, typy informácií (textová, multimediálna, atď.), aplikácie na spracovávanie špecifických informácií sú veľmi dôležité pre pochopenie mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci by sa už od prvej triedy mali učiť pracovať so základnými počítačovými aplikáciami, aby:

1. vedeli základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
2. získali prvé zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,
3. porozumeli nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
4. pochopili spôsoby reprezentácie základných typov informácií (reprezentovanie farieb a obrázkov),
5. pomocou IKT dokázali realizovať čiastkové úlohy a výstupy z projektového vyučovania. **Pojmy:**
 - textový dokument, čísla a znaky, slová, vety, jednoduché formátovanie, textové efekty
 - obrázok, nástroje pero, čiara, štetec, vyplňanie farbou, paleta
 - zvuk, zvukový súbor, prehrávač, nahrávanie, efekty - animách

5.2 Komunikácia prostredníctvom IKT

Ďalší tematický okruh **Komunikácia prostredníctvom IKT** sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu, na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci

1. by sa mali naučiť pracovať s elektronickou poštou,
2. by mali pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete,
3. by si mali uvedomovať bezpečnostné riziká pri práci s internetom,
4. by mali pochopiť spôsob definovania kľúčového slova, vyhľadávanie podľa kľúčového slova,
5. by mali zvládnuť výber potrebných informácií. **Pojmy:**

- e-mail, poštový program, e-mailová adresa, adresár,
- www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie na webe, - bezpečnosť, zásady správania sa v prostredí internetu.

5.3 Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

V tematickom okruhu **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie** sa žiaci zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako algoritmus, program, programovanie. Najväčším prínosom tohto okruhu bude to, že žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT. Naučia sa uvažovať nad rôznymi parametrami efektívnosti rôznych riešení problémov, naučia sa rôzne postupy a mechanizmy pri riešení úloh z rôznych oblastí.

Pojmy:

- postup, návod, recept,
- riadenie robota, obrázková stavebnica, postupnosť krokov,
- detský programovací jazyk, elementárne príkazy, program, - robotická stavebnica.

5.4 Princípy fungovania IKT

Tematický okruh **Princípy fungovania IKT** sa venuje popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií. Žiaci by sa mali zoznámiť

1. s možnosťami vstupných a výstupných zariadení,
 2. rôznych oblastí určenia softvéru,
 3. so získavaním základných zručností pri práci so súbormi a priečinkami,
 4. s elementárnymi funkciami lokálnej siete a internetu. **Pojmy:**
- základné periférie na ovládanie počítača, myš, klávesnica, - tlačiareň, skener,
 - CD, USB – pamäťový kľúč, CD mechanika,
 - ukladanie informácií, súbor, meno súboru,
 - vytváranie priečinkov, ukladanie do priečinkov, - digitálny fotoaparát, mikrofón, slúchadlá.

5.5 Informačná spoločnosť

Tematický okruh **Informačná spoločnosť** sa zaoberá etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Oboznamuje s možnými rizikami a metódami na riešenie týchto rizík. Žiaci by mali

1. sa oboznámiť s ukázkami využitia IKT v bežnom živote,
2. pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám,
3. viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.

Pojmy:

- informačné technológie v škole (edukačné programy, komunikácia)
- voľný čas a IKT (počítačové hry, hudba, filmy),
- bezpečnosť počítača, správne používanie hesiel³

6. Výchovné a vzdelávacie stratégie - metódy a formy práce

Motivačné metódy - motivačný rozhovor, výklad, rozprávanie, demonštrácia.

Expozičné metódy - výklad, opis, vysvetľovanie, ukážka, pozorovanie, samostatná práca. **Diagnostické metódy** – žiacke projekty.

Žiak si v priebehu vyučovania osvojuje tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

Sociálne komunikačné kompetencie: Žiak dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav primeraný situácii a účelu, vie efektívne využívať dostupné informačno-komunikačné technológie, vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti.

Kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia: Žiak dokáže používať matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách, používať základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky.

Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií: Žiak vie efektívne využívať IKT pri svojom vzdelávaní, tvorivých aktivitách, projektovom vyučovaní a vyjadrovaní svojich myšlienok a postojov, vie získavať a spracovávať informácie v textovej aj grafickej podobe, vie algoritmickejšie myslieť a využívať tieto schopnosti v reálnom živote, uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom, rozumie príležitostiam aj rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT.

Kompetencia učiť sa: Žiak si uvedomuje potrebu učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja, získava a spracováva nové informácie a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa, dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich rozvoj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať, kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

Kompetencie riešiť problémy: Žiak vie uplatňovať pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení, je schopný získavať a využívať inovatívne postupy, dokáže formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov, dokáže posúdiť úroveň rizika niektorých postupov, dokáže konštruktívne a kooperatívne riešiť konflikty.

Osobné, sociálne a občianske kompetencie: Žiak vie efektívne pracovať v skupine, uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, dokáže odhadnúť a koordinovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzisobných vzťahoch.

³ ŠVP, Informatická výchova – príloha ISCED 1 © Štátny pedagogický ústav

7. Stratégia vyučovania⁴

Tematický celok	Stratégia vyučovania	
	Metódy a postupy	Formy práce
Informácie okolo nás	Riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností). Výklad učiteľa. Problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému). Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov). Rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie). Demonštračná metóda (demonštrácia s využitím interakt. tabule alebo dataprojekt.). Prezentácia s využitím interakt. tabule alebo dataprojektoru). Vyučovanie hrou cez didaktické hry.	Kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyuč. – napr. vo dvojiciach). Samostatná práca (s pracovným listom, s PC, s internetom). Projektové, zážitkové vyučovanie.
Komunikácia prostredníctvom IKT	Riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností) Výklad učiteľa. Problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému). Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov). Rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie). Demonštračná metóda (demonštrácia s využitím interakt. tabule alebo dataprojekt.). Prezentácia s využitím interakt. tabule alebo dataprojektoru.) Vyučovanie hrou cez didaktické hry.	Kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyuč. – napr. vo dvojiciach). Samostatná práca (s pracovným listom, s PC, s internetom). Projektové, zážitkové vyučovanie.

⁴ Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

<p>Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie</p>	<p>Riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností) Výklad učiteľa. Problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému). Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov). Rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie). Demonštračná metóda (demonštrácia s využitím interakt. tabule alebo dataprojek.). Prezentácia s využitím interakt. tabule alebo dataprojektoru) Vyučovanie hrou cez didaktické hry.</p>	<p>Kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyuč. – napr. vo dvojiciach). Samostatná práca (s pracovným listom, s PC, s internetom). Projektové, zážitkové vyučovanie.</p>
<p>Princípy fungovania IKT</p>	<p>Riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností). Výklad učiteľa. Problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému). Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov). Rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie). Demonštračná metóda (demonštrácia s využitím interakt. tabule alebo dataprojek.). Prezentácia s využitím interakt. tabule alebo dataprojektoru). Vyučovanie hrou cez didaktické hry.</p>	<p>Kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyuč. – napr. vo dvojiciach). Samostatná práca (s pracovným listom, s PC, s internetom). Projektové, zážitkové vyučovanie.</p>
<p>Informačná spoločnosť</p>	<p>Riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností). Výklad učiteľa. Problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému). Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov). Rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie). Demonštračná metóda (demonštrácia s využitím interakt. tabule alebo dataprojek.). Prezentácia s využitím interakt. tabule alebo dataprojektoru). Vyučovanie hrou cez didaktické hry.</p>	<p>Kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyuč. – napr. vo dvojiciach). Samostatná práca (s pracovným listom, s PC, s internetom). Projektové, zážitkové vyučovanie.</p>

8. Učebné zdroje

Vzdelávací plán bol vypracovaný podľa Štátneho vzdelávacieho programu s prihliadnutím na výstupné štandardy. Na podporu a aktivizáciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

Tematický celok	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
-----------------	--------------------	---------------------	---------------------------------	---------------

Informácie okolo nás	Učebnice podľa odporúčania MŠ SR Detské encyklopédie Časopisy Internet – www.zborovna.sk, internetové vyhľadávače...	PC, notebook, pripojiteľné vstupné/výstupné zariadenia, interaktívna tabuľa, dataprojektor	Edukačné DVD a CD Detské www stránky www.infovekacik.sk, www.alik.cz, www.rezik.zoznam.sk,... Detské počítačové hry Prezentácie v PowerPointe Pracovné listy Programy-Drawing for children, Logomotion, Skicár, Baltík,...	knižnica, internet, encyklopédia
Komunikácia prostredníctvom IKT	Učebnice podľa odporúčania MŠ SR Informatická výchova pre prváčikov a druháčikov (Mgr. Eva Hlavatá) Detské encyklopédie Časopisy Internet – www.zborovna.sk, internetové vyhľadávače...	PC, notebook, pripojiteľné vstupné/výstupné zariadenia, interaktívna tabuľa, dataprojektor	Edukačné DVD a CD Detské www stránky- www.infovekacik.sk, www.alik.cz, www.rezik.zoznam.sk,... Detské počítačové hry Prezentácie v PowerPointe Pracovné listy Programy-Drawing for children, Logomotion, Skicár, Baltík,...	knižnica, internet, encyklopédia
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	Učebnice podľa odporúčania MŠ SR Informatická výchova pre prváčikov a druháčikov (Mgr. Eva Hlavatá) Detské encyklopédie Časopisy Internet – www.zborovna.sk, internetové vyhľadávače...	PC, notebook, pripojiteľné vstupné/výstupné zariadenia, interaktívna tabuľa, dataprojektor	Edukačné DVD a CD Detské www stránky- www.infovekacik.sk, www.alik.cz, www.rezik.zoznam.sk,... Detské počítačové hry Prezentácie v PowerPointe Pracovné listy Programy-Drawing for children, Logomotion, Skicár, Baltík,...	knižnica, internet, encyklopédia
Princípy fungovania IKT	Učebnice podľa odporúčania MŠ SR	PC, notebook, pripojiteľné vstupné-	Edukačné DVD a CD Detské www stránky-	knižnica, internet
	Informatická výchova pre prváčikov a druháčikov (Mgr. Eva Hlavatá) Detské encyklopédie Časopisy Internet – www.zborovna.sk, internetové vyhľadávače...	výstupné zariadenia, interaktívna tabuľa, dataprojektor	www.infovekacik.sk, www.alik.cz, www.rezik.zoznam.sk,... Detské počítačové hry Prezentácie v PowerPointe Pracovné listy Programy-Drawing for children, Logomotion, Skicár, Baltík,...	

Informačná spoločnosť	Učebnice podľa odporúčania MŠ SR Informatická výchova pre prváčikov a druháčikov (Mgr. Eva Hlavatá) Detské encyklopédie Časopisy Internet – www.zborovna.sk, internetové vyhľadávače...	PC, notebook, pripojiteľné vstupné/výstupné zariadenia, interaktívna tabuľa, dataprojektor	Edukačné DVD a CD Detské www stránky www.infovekacik.sk, www.alik.cz, www.rezik.zoznam.sk,... Detské počítačové hry Prezentácie v PowerPointe Pracovné listy Programy-Drawing for children, Logomotion, Skicár, Baltík,...	knižnica, internet, encyklopédia
------------------------------	--	--	---	----------------------------------

9. Hodnotenie predmetu

Tak ako v iných predmetoch aj v informatickej výchove je hodnotenie žiaka nevyhnutnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Má informatívnu, korekčnú ale hlavne motivačnú funkciu. Predmet informatická výchova hodnotíme klasifikáciou.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- c) učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardmi.

Môžeme si vybrať alebo kombinovať niektoré z nasledovných postupov:

- **ústne skúšanie** – pojmy, pravidlá, pomenovanie častí,
- **riešenie úloh** – priama práca na počítači alebo prostredníctvom skladačiek v rôznej podobe, - **práca na projektoch** – schopnosť pracovať v tíme, dokončiť a prezentovať svoju prácu.

Hodnotenie výchov na prvom stupni má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie.

Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení, cieľavedomosť, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie.

Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s predchádzajúcimi výkonmi pred porovnávaním s výkonmi iných žiakov.

Snažíme sa hodnotiť pozitívne, zlá známka by mohla dieťa demotivovať, potlačiť jeho túžbu o sebavyjadrenie.

1 – Výborný

Žiak je iniciatívny a tvorivý, schopný uplatniť vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, vie vyjadriť vekuprimerané postoje, ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov na vynikajúcej úrovni. Žiak dokáže vekuprimerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky z činnosti a ich výsledky, preukazuje vedomosti z danej oblasti primerane edukačným úlohám v danom ročníku, dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a výkonom iných.

2 – Chváľitebný

Žiak je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý, vie vyjadriť vekuprimerané postoje, s pomocou učiteľa ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov, na základe podnetných otázok dokáže vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity. Snaží sa chyby a nedostatky odstrániť.

3- Dobrý

Žiak realizuje edukačné úlohy len priemerne, slabo prejavuje záujem a toleranciu, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity vyjadrí len s ťažkosťami, Nedostatky vo svojej práci dokáže opraviť alebo odstrániť s pomocou učiteľa.

4 –Dostatočný

Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, chýba mu záujem a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s veľkými ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity nevie vyjadriť. Nedostatky vo svojej práci nedokáže a nemá snahu opraviť ani s pomocou učiteľa.

5-Nedostatočný

Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o aktivity v danom predmete, neguje vyučovací proces.

Poznámka: Neodporúčame používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka, v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu).

V žiadnom prípade do známky nezahŕňame hodnotenie správania sa na hodine.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu -predmet: Anglický jazyk

Názov predmetu	Anglický jazyk
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vstup našej krajiny do EU si žiada ovládanie CJ ,dobré vedomosti a komunikatívne zručnosti. Skorý začiatok výučby CJ dáva deťom väčšiu sebadôveru v schopnosti vyjadriť sa , čítať a písať v CJ a rozumieť mu. Otvára žiakom nový obzor pri spoznávaní iných kultúr a rozvíja ich tolerantnosť voči iným kultúram a národom.

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecný cieľ:

- cieľom vyučovania AJ je motivovať, podporovať a rozvíjať základné jazykové zručnosti- receptívnu, produktívnu a interaktívnu , vzbudiť záujem o jazyk a inú kultúru , lepšie poznanie sveta a podporiť sebadôveru dieťaťa.
- *Špecifické ciele:*
- získavať nové kompetencie
- opakovať naučené vedomosti
- využívať vedomosti z iných predmetov

- hodnotiť svoje pokroky
- vzájomne spolupracovať
- podporovať kreativitu a predstavivosť žiaka prostredníctvom projektových prác spojenú s utvrdzovaním slovnej zásoby a stavby viet.
- priblížiť kultúru a tradície anglicky hovoriacich krajín.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

1. *Receptívne kompetencie*

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- reagovať s porozumením na pokyny a otázky vyučujúceho
- pri počúvaní neznámeho textu pochopiť celkový obsah
- pri viacnásobnom počúvaní textu so známou tematikou dešifrovať známe slová a slovné spojenia
- prostredníctvom počúvania zrealizovať obrázkový diktát
- vypočuť si text a podať informácie
- vedieť čítať s porozumením základné pokyny k textu v učebnici
- vedieť prečítať foneticky správne krátky známy text s porozumením a doplniť chýbajúce slová • vedieť sa orientovať v učebnici a vyhľadať písomnú podobu slov

2. *Produktívne kompetencie*

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- vedieť sa zapojiť do krátkeho formálneho aj neformálneho rozhovoru
- reagovať na príbeh alebo udalosť
- nadviazať kontakt v súlade s komunikač. situáciou
- vyjadriť svoj názor, vôľu, schopnosti
- vnímať a prejavovať svoje city, pocity, vkus
- vedieť vybrať z ponúkaných možností
- opísať jednoduchý obrázok
- podať požadovanú informáciu z textu
- rozumieť zadaniu úloh
- vedieť vyjadriť čas
- jednoducho povedať o aktivitách počas bežného dňa
- dokážu reprodukovať krátky text alebo opísať obrázok v rozsahu 10 viet (aj viac)

3. Interaktívne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- aktívne sa zapojiť do komunikácie na tému z preberaného učiva
- viesť jednoduchý dialóg, pýtať sa jednoduché otázky a odpovedať na ne s postupným osvojovaním si správneho slovosledu a časovej postupnosti viet
- stimulovať rolovú hru
- poskytnúť požadovanú informáciu

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Metódy a Postupy	Formy
Welcome, At the castle, In Biffó's garden , Pirate Jack , Revision 1	dril, m. komunikácie, porozumenia a nacvičovania nových lex. javov , modelové vety, m. gramat. postupnosti pri výuke zákl. gramat. štruktúr	rozhovor, rolová hra, zážitkové učenie , projekt , práca s prac. zošitom a slovníčkom , hlasné čítanie
A fantastic shop , Pirate Jack is on TV , Who is the winner? Revision 2	dril, modelové vety, m. gramat. postupnosti pri výuke zákl. gramat. štruktúr, demonštračná m., brainstorming , m. komunikácie, porozumenia a nacvičovania nových lexik. javov	párová práca, rozhovor, zážitkové učenie , rolová hra , memorovanie, práca s prac. zošitom , projekt
A trip in a balloon , Look at the animals! , Look! Sea! Revision 3	analyticko-syntetická m., modelové vety, dril, m. komunikácie, porozumenia a nacvič. nových lexik. javov, demonštračná m.	párová práca, zážitkové učenie , rolová hra , dialóg , práca s prac. zošitom a slovníčkom , projekt

The Island , The boat Welcome home ! Revision 4	dril, m. gramat. postupnosti pri výuke zákl. gramat. štruktúr, brainstorming , analyticko-syntetická m. , modelové vety , demonštračná m.	memorovanie, samostatná práca , dialóg , hlasné čítanie , zážitkové učenie , práca s prac. zošitom , projekt
---	---	--

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Unit 1-12	Kniha praktickej gramatikyautor M. Bowen a L. Hocking	Datavidaprojektor, , meotar, notebook, video, DVD prehrávač, CD prehrávač , interakt. tabuľa	Učebnica English World- autor Mary Bowen a Liz Hocking , pracovný zošit, slovníček , plagáty obrázkové karty, audio CD , DVD-ROM	Internetové stránky zamerané na AJ- virtuálna knižnica, Oscar's word bank, Tilly's word fun, Wordbird

Obsah vzdelávania:

Tematický celok	Cieľ	Obsahový štandard	Výkonový štandard-žiak vie:	Počet hodín	Prierezové témy
-----------------	------	-------------------	-----------------------------	-------------	-----------------

<p>Úvod Ahoj! Vitajte!</p> <p>Unit 1 V hrade</p>	<p>zoznámiť sa s učebnicou, nadviazať kontakt, reagovať pri prvom stretnutí rozvíjať posluš s porozum.</p>	<p>. zákl.kom.frázy poznávanie postáv,sl.zásoba,posluch s porozumením abeceda, čísla , opakovanie pojmov a gramat. javov,aktívne slovesá v kl. vete, zápore , otázke a kr. odpovedi</p>	<p>Použiť osobné zámená a slovesá mať, vedieť,predstaviť sa: <i>My name is...meno.</i> identifikovať objekty, používať aktívne slovesá a jednoducho konverzovať na prebratú tému</p>	<p>3</p> <p>7</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>
<p>Unit 2 V Biffovej záhrade</p>	<p>rozšíriť sl.zásobu v hovor. aj pís. forme, rozvíjať posluš a komunik. zručnosti, opísať obrázok na zákl. opakujúcej sa otázky s opyt. zámenom <i>these, those</i></p>	<p>. posluš s porozumením,krátky príbeh, škol. predmety, identifikačná otázka , kr. odpovede s použitím ukaz. zámen v mn. čísle, tvorba jednoduch. viet na základe obrázku</p>	<p>osvojiť si správnu výslovnosť a pís.formu šk.potrieb, správne vyslovovať a rozlišovať použitie ukaz. zámen <i>these, those</i> rozumieť a vedieť jednoduchou vetou odpovedať na otázky: <i>What are these/ those? Are these/ those.....?Yes. No</i> podľa počutého a aj čítaného textu spojiť predmet s obrázkom, ,reagovať na danú úlohu podľa pokynov a opisu vedieť samostatne prečítať jedn.text</p>	<p>7</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>
<p>Unit 3 Pirát Jack</p>	<p>rozvíjať posluš a kom. zručnosti, jednoduch. kom. frázy, šport</p>	<p>. slov.zásoba,posluch s poroz.,prirad'. slov k obrázkom . posluš s poroz.-vedieť prečítať jedn.text s osvoj.sl.zásobou pieseň,</p>	<p>osvojiť si výslovnosť a pís.formu novej sl.zásoby vedieť prečítať jedn. text, viesť jedn. konverzáciu na tému vlastná záľuba a moje schopnosti, vedieť povedať, ktorý šport alebo aktivita žiaka</p>	<p>.</p> <p>7</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Zdravý životný štýl a spôsob</p>
		<p>schopnosti a záľuby, sloveso <i>can, like</i> vo väzbe s iným slovom</p>	<p>baví</p>		<p>života</p>

Opakovanie 1 Projekt	vytvoriť jedn. projekt na základe osvoj. učiva opakovať učivo Unitov 1, 2, 3	čítanie s porozumením projekt Deň v mojej rodine	hravou formou vytvoriť a prezentovať jedn.projekt, podporiť myslenie a kreativitu dieťaťa	3	<i>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</i>
Unit 4 Fantastický obchod	rozšíriť sl.zásobu aj v pís. forme, rozvíjať kom. zručnosti, posluš a čítanie s porozumením	pís.forma, posluš s porozumením, prirad'ovanie obrázkov k slovám, konverzačné frázy pomocné slovesá <i>do, does</i> , pieseň, riekanka, sl. zásoba oblečenie a jeho opis, slovosled vo vete	rozlišovať použitie pomoc. slovíet <i>do, does</i> v otázke a zároveň vytvoriť kr. odpoveď, vie opísať svoje alebo kamarátovo oblečenie so správnym gramat. postupom slov vo vete	7	<i>Finančná gramotnosť</i> <i>Prevenčia výchovy proti segregácii, intolerancii a diskriminácii</i> <i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i>
Unit 5 Piráť Jack je v TV	rozvíjať posluš s porozum. s novou sl. zásobou, komunik. zručnosti	posluš a čítanie s porozumením, vyjadrenie času a pomenovanie častí dňa, bežné aktivity počas dňa, opis obrázkov	vedieť odpovedať na otázku <i>What's the time? What do you do at...?</i> vedieť požiadať o informáciu a vyjadriť sa k téme, prečítať a pracovať s jedn. textom	7	<i>Medzipredmet. vzťahy</i> <i>Mediálna výchova</i>
Unit 6 Kto je víťaz?	rozvíjať a upevňov sl.zásobu, kom unikáciu, čísla od 20-100, rozvíjať posluš s porozumením, pomenovať časti tela a opísať svoj	osvojenie novej slov.zásoby, prirad'. obrázkov k slovám, posluš s poroz., interpretácia textu, spájanie počutého slova s napísaným ROZVOJ komunik.zručností, určenie správnosti opisu, posluš s porozumením, zámená,	naučiť sa časti tela, vedieť opísať seba aj kamaráta- svoj a jeho výzor so zámenami <i>his, her, my, our</i> , vedieť sa opýtať identifikačnú otázku <i>Whose is/ are.....?</i> a ospovedať s použitím prívlastň. pádu 's', viesť na danú tému alebo obrázok krátky dialóg, vedieť používať čísla a aj správne písať a identifikovať hud. nástroje	7	<i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i> <i>Prevenčia výchovy proti segregácii, intolerancii</i>

	výzor, pracovať s obrázkom, hud. nástroje	opytovacie zámeno či a privlastň. pád			<i>a diskriminácii</i> <i>Medzipredmet. vzťahy</i>
Opakovanie 2 Projekt	opakovať učivo z Unitov 4, 5, 6 samostatne alebo v skupine vytvoriť projekt	učivo Unitov 4, 5, 6 projekt Môj bežný deň	dodržiavanie pravidiel pri práci v skupine, rešpektovanie práv kamaráta, vyjadriť sa a byť vypočutý	3	<i>Tvorba projektu a prezentačné schopnosti</i>
Unit 7 Výlet balónom	rozvíjať komuniká- ciu, posluš a čítanie s porozum. rozšíriť sl. zásobu aj v pís. forme, jednoduch. frázach , jedlo a piknik , príslovky, mesiace v roku	posluš a tvorba rozhovorov, komunik. zruč nosti, otázka, posluš s porozumením, utvrdenie slov. zásoby, rolová hra prirad. slov. spojení a viet k obrázkom, posluš s porozumením, tvorba príbehu podľa obrázkov , príslovky niekedy, často, vždy , nikdy, text so zameraním na mesiace v roku	viest' jednod. rozhovor s využitím novej slov. zásoby a gramat. javu <i>there is/ are</i> v kl. vete aj otázke odpovedať s využitím prísloviak <i>always, sometimes, never often</i> , viest' situačný rozhovor, rolová hra , identifikovať obrázky a vedieť ich jednoducho opísať, vybrať z dvoch možností , osvojiť si správnu výslovnosť mesiacov v roku	7	<i>Environmentáln a a regionálna výchova</i> <i>Rodinná výchova a spolupatričnosť</i> <i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i>
Unit 8	rozvíjať	sl. zásoba zvieratá,	získať a prijať informáciu, podať		<i>Osobnostný</i>

Unit 9 Pozrite!	Pozrite sa na more!	Zvieratá ! Rozvíjať novú sl. zásobu posluš a čítanie porozum., osvojiť si hovorenú a písanú formu sl. zásoby predložky za, vedľa, medzi, pr	p sluch a identifikácia čítanie ťov opis, zis porozum. anie údajov, doplniť inštrukcií, sl. ť ved utvrdiť osobu, vyjadriť porozume die času, ťladanie c vyh amatika- tvorba príb inulý čas predlohy, vy ovesa byť predložiek est' jedn. zhovor na nú tému	obrázkov podvyjadrenie času ťa minulý čas slov anie podv jedn. a mn. ťa čís a čítanie s poroz na utvrdenie osvo mosti, posluh ím, čítanie a hybných údajov ehú podľa ťžitie	s vedie half, zís sa byť svojich sp le, posluh jednoduc ťmením na text, v oj. javov z ponúka základe pr obrázku v texte využiť pr between, vedieť pre a odpoved	základné údaje o zvier ť informácie aj od reagovať na text, napís olužiakov, viesť ý rozhovor, eagovaj jednoduchý opis, aut' či brať správne slovo ť s využitím osvo piese zásoby aj gramatiky , ých možností na edloženého textu alebo identifikačný posluh, edieť vyhť sloveso ťadať chyby v was/ we použi v jednoduch. vetách dložky next to, ehind, in front of, čítať e-mail ť naň podľa vzoru	ti, ť sa ene sl. vedie ť re 7	7	Osobnosť a sociálny rozvoj Medziprevzťahy	a sociálny rozvoj Ochrana zvierat a životného prostredia
Opakovanie 3 Projekt	upevniť. sl. zásobu, komunikáciu, vytvoriť jedn. projekt zopakovať učivo Unitov 7, 8, 9	Text Zvieratá v mori a Piknik Projekt Kalendárny rok	aplikovať osvoj. učivo pri neznámom texte, prezentovať projekt	3	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné schopnosti					

Unit 10 Ostrov	rozšíriť sl. zásobu a upevniť na základe jedn.komunikač.fráz a rolových hier, objektívne zámená , čítanie s porozumením, vyhľadať informácie	čítanie a dramatizácia príbehu osvoj.novej slov.zásoby,prirad'. obrázkov k písanej forme posluch, piesne, posluch s porozumením , objektívne zámená v kl. vete, zákaz	vedieť pomenovať a napísať zvieratá a predmety z temat.celku , vedieť správne použiť zámená <i>us, me her, him</i> podľa otázky alebo obrázku, vedieť použiť jednoduchý zákaz s použitím frázy <i>Don't...</i> v jednoduch. rolovej hre vedieť prečítať text, zaradiť slová do správnych kategórií a rozumieť a vedieť sa vyjadriť k obrázkovému príbehu, rozumieť počutému javu a správne priradiť k obrázku	7	<i>Medzipredmet. vzťahy</i> <i>Mediálna výchova</i> <i>Enviroment. výchova</i>
-----------------------	--	---	---	---	---

Unit 11 Čln	vedieť podať informáciu, pracovať s textom, osvojiť si tvorbu min. času pravid. slovíes s koncovkou – ed , osvojiť si sl. zásobu slovíes	posluch a tvorba rozhovorov, komunik. zručnosti, posluch s porozumením a dramtizácia, utvrdenie slov. zásoby, identifikácia obrázkov na základe posluchu využitie zadaných slov pri tvorbe jednoduch. písaného textu , minulý čas pravid. slovíes a časová následnosť vo vetách- najskôr, potom , ďalej , radové číslovky	zapojiť sa do konverzácie o postupnej činnosti podľa obrázkov, textu alebo jedn. viet s využitím min. času pravid. slovíes s koncovkou – ed , vedieť zoradiť vety podľa následnosti so slovami <i>first, next, then</i> , vedieť opísať, čo sa na danom obrázku deje, vedieť správne priradiť text k obrázku a zapojiť do usporadúvania viet alebo príbehu radové číslovky	7	<i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i> <i>Ochrana zvierat Zdravý život. štýl Environmentálna výchova</i>
Unit 12 Vitajte doma! Opakovanie 4 Projekt	príslovky a nová sl. zásoba posluch a čítanie s porozum. utvrdiť osvojené učivo, vypracovať projekt slovosled,	slovosled v angl. vete, posluch a čítanie s poroz. precvičovanie slov. zásoby, fráz, komunik. situácie zhrnutie učiva Unitov 10, 11, 12 a opakovanie projekt Rodina na pláži, kde si bol včera?	opísať situáciu vyplývajúcu z daného obrázku opakovat' slovesá v min. čase používať príslovky správne podľa slovosledu v angl. vete príslovky <i>over, under, through, into</i> zopakovať a utvrdiť učivo samostatne vypracovať a jednoducho prezentovať projekt na danú tému	7 3	<i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i> <i>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</i>
l Vypracovala					

Mgr.
Slávka
Vankúšová
IKT
CD-
ROM:
Oscar's
Word
Bank,
Word
Bird,
Tilly's

Hodnotenie a klasifikácia predmetu

V počiatočnej fáze učenia sa cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní má hodnotenie žiakov predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu. Podľa učebných osnov CJ pre 1.-4. ročník ZŠ skorý začiatok vyučovania CJ od 1. ročníka má u detí vzbudiť záujem o jazyk a kultúru, sprostredkovať základné vedomosti v CJ, umožniť deťom lepšie poznanie sveta, podporovať ich sebavedomie.

Spôsoby hodnotenia:

Hodnotenie učiteľom: ústnou formou alebo písomnou formou: jeho cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a obsah hodnotenia by mali reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu).

Hodnotenie spolužiakmi: má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všimáť si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého.

Sebahodnotenie: rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie metódy sebahodnotenia patria: portfólio

Žiaci sú klasifikovaní známku. K známke učiteľ použije slovný komentár, ocení ich záujem, snahu, aktivitu, správnu výslovnosť, slovnú zásobu.

Hodnotenie má skôr sledovať prírastok vedomostí dieťaťa ako hodnotiť.

Hodnotením sa má uspokojovať prirodzená potreba dieťaťa informovať sa o vlastnom pokroku správnymi formami bez toho, aby sme sa dotkli jeho osobnosti.

Učiteľ má žiakov viesť k správne sebahodnoteniu .

Okrem hodnotenia ústnou formou sa v 1. a 2. ročníku môže použiť aj hodnotenie prostredníctvom obrázkových pečiatok, používajú sa tri druhy pečiatok – výborná práca, priemerná práca, slabá práca. Tvary pečiatok nie sú predpísané.

Hodnotenie žiakov 3.-4. ročníka

Žiaci 3.- 4. ročníka sa od začiatku 1.polroka klasifikujú. Hodnotenie má pôsobiť konštruktívne a povzbudzujúco a má byť zamerané na pozitívnu motiváciu žiakov. Ku známke učiteľ použije slovný komentár, ocení ich záujem, snahu, aktivitu, správnu výslovnosť, slovnú zásobu.

Hodnotenie previerok:

	Známka
100%- 90%	1
89%- 75%	2
74%- 45%	3
44%- 25%	4
24%- 0%	5

Tabuľka hodnotenia

Body	40	35	30	25	20	15	10
Známky							
1	40- 36	35- 32	30- 27	25- 23	20- 18	15- 14	10- 9
2	35- 30	31- 27	26- 22	22- 19	17- 15	13- 11	8- 7
3	29- 18	26- 16	21- 14	18- 11	14- 9	10- 7	6- 5
4	17- 10	15- 9	13- 8	10- 6	8- 5	6- 4	4- 3
5	9- 0	8- 0	7- 0	5- 0	4- 0	3- 0	2- 0

Projekty a prezentácie:

Pri hodnotení žiackych projektov vychádzame z nasledovných kritérií:

- Dodržanie témy

- Rozvíjanie témy, obrázkový materiál, použitie zdrojov, samostatnosť, tvorivosť, nápaditosť, originalnosť
- estetická úroveň

Projekty žiakov hodnotíme slovne, výstavkou najlepších projektov a najlepšie aj motivačnou známku – 1.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu - predmet: Hudobná výchova

Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu

V 4. ročníku sa postupne prehĺbuje a dovŕšuje splnenie hlavných cieľov predmetu: - prostredníctvom poznania a interpretácie slovenských ľudových piesní rôznych folklórnych oblastí Slovenska si osvojiť hudobný materinský jazyk, čo znamená aj príspevok hudobnej výchovy k rozvíjaniu kultúrnych kompetencií žiakov,

- poznať slovenské zvykoslovie, jeho umelecké spracovanie hudobnými skladateľmi dŕb a takto získať pevný základ národnej identity a vlastenectva. Úlohou hudobnej výchovy je maximálne využiť špecifickú možnosť predmetu: aktivizovať tvorivé sily, formovať emocionálnu a rozumovú stránku žiakov, získať základy hudobného myslenia, elementárne základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí a vkusových postojov.

Hudobné činnosti i naďalej dávajú možnosť žiakom aktívne sa stretávať s hudbou, sú rozhodujúcimi prostriedkami rozvíjania hudobnosti žiakov. Majú nezastupiteľnú funkciu aj preto, lebo zásluhou ich rozmanitosti dostávajú žiaci možnosť sebarealizácie, experimentovania, spájajú hudbu so slovom, pohybom, s hrou na detských hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti nesmú byť izolované a musia mať v rámci jednej vyučovacej hodiny spoločný edukačný cieľ. Žiaci na základe získaných zručností dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch.

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Prostredníctvom

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti si osvojiť hudobný materinský jazyk a takto prispieť k rozvíjaniu kultúrnych kompetencií žiakov,
- poznania slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Kognitívne ciele:

- poznávať svet zvukov a hudby pomocou detskej hry,
- postupne získavať elementárne základy hudobných vedomostí, výrazových prostriedkov, učiť sa s nimi tvorivo pracovať,
- prispievať k rozvoju hudobných schopností žiakov pomocou hudobných činností,
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych hudobných hier k hrám s pravidlami a zámernej práci s hudobným materiálom,
- poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel,
- získať základy hudobného myslenia a elementárne základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí a vkusových postojov.

Socioafektívne ciele:

- uvedomovať si a rozlišovať mravné a estetické hodnoty,
- empaticky pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje,
- bez predsudkov pristupovať k vnímaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu, skupinové projekty, postupne získavať schopnosť spolupracovať v tíme.

Psychomotorické ciele

- realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch,
- dokázať zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

sociálne komunikačné spôsobilosti (kompetencie):

- dokázať určitý čas sústredne načúvať;
- náležite reagovať a vyjadriť svoj názor;
- vyjadrovať sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania
- vedieť samostatne komunikovať (nakol'ko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálne úroveň zrakovo-motorickej koordinácie);
- rozumieť bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokázať na ne adekvátne reagovať podľa svojich možností; • chápať význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti, akceptovať a rešpektovať kultúrne odlišnosti deti a dospelých
- správať sa v skupine podľa spoločenských noriem a pravidiel.

spôsobnosť učiť sa

- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pomôckami
- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení

osobné sociálne a občianske spôsobilosti

- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb

spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám a rolovým funkciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania
	Metódy a formy práce
Vokálno – intonačné činnosti	imitačná , intonačná, vokálno- intonačná, kombinovaná metóda, indukcia, dedukcia, pozorovanie, problémové, tvorivá dramatika, hudobný dialóg, samostatné objavovanie hudby hravé formy, improvizácia, aktivizačné a motivačné, upevňovanie vedomosti a zručnosti, preverovanie, precvičovanie a hodnotenie.
Inštrumentálne činnosti	imitačná , intonačná, vokálno- intonačná, kombinovaná metóda, indukcia, dedukcia, pozorovanie, problémové, tvorivá dramatika, hudobný dialóg, samostatné objavovanie hudby hravé formy, improvizácia, aktivizačné a motivačné, upevňovanie vedomosti a zručnosti, preverovanie, precvičovanie a hodnotenie.
Hudobno – pohybové činnosti	imitačná , intonačná, vokálno- intonačná, kombinovaná metóda, indukcia, dedukcia, pozorovanie, problémové, tvorivá dramatika, hudobný dialóg, samostatné objavovanie hudby

	hravé formy, improvizácia, aktivizačné a motivačné, upevňovanie vedomosti a zručnosti, preverovanie, precvičovanie a hodnotenie.
Percepčné činnosti	imitačná , intonačná, vokálno- intonačná, kombinovaná metóda, indukcia, dedukcia, pozorovanie, problémové, tvorivá dramatika, hudobný dialóg, samostatné objavovanie hudby hravé formy, improvizácia, aktivizačné a motivačné, upevňovanie vedomosti a zručnosti, preverovanie, precvičovanie a hodnotenie.
Hudobno – dramatické činnosti	imitačná , intonačná, vokálno- intonačná, kombinovaná metóda, indukcia, dedukcia, pozorovanie, problémové, tvorivá dramatika, hudobný dialóg, samostatné objavovanie hudby hravé formy, improvizácia, aktivizačné a motivačné, upevňovanie vedomosti a zručnosti, preverovanie, precvičovanie a hodnotenie.

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Vokálno – intonačné činnosti	Landsteinová – Felix : Hudobná výchova pre 4. ročník ZŠ	Magnetofón, PC Miniharmónium Interaktívna tabuľa	inštrukčné média- akustické, textové, optické	internet
Inštrumentálne činnosti		Magnetofón, PC Miniharmónium Interaktívna tabuľa	inštrukčné média- akustické, textové, optické	internet
Hudobno – pohybové činnosti		Magnetofón, PC Miniharmónium Interaktívna tabuľa	inštrukčné média- akustické, textové, optické	internet

Percepčné činnosti	Magnetofón, PC Interaktívna tabuľa	inštrukčné média- akustické, textové, optické	internet
Hudobno – dramatické činnosti	Magnetofón, PC Interaktívna tabuľa	inštrukčné média- akustické, textové, optické	internet

7. Hodnotenie a klasifikácia predmetu

Hodnotenie výchov na prvom stupni má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie.

Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení, cieľavedomosť, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie.

Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s predchádzajúcimi výkonmi pred porovnávaním s výkonmi iných žiakov.

Snažíme sa hodnotiť pozitívne, zlá známka by mohla dieťa demotivovať, potlačiť jeho túžbu o sebavyjadrenie.

1 – Výborný

Žiak je iniciatívny a tvorivý, schopný uplatniť vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, vie vyjdiť vekuprimerané postoje, ovláda zručnosti odľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov na vynikajúcej úrovni. Žiak dokáže vekuprimerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky z činnosti a ich výsledky, preukazuje vedomosti z danej oblasti primerane edukačným úlohám v danom ročníku, dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a výkonom iných.

2 – Chváľitebný

Žiak je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý, vie vyjadriť vekuprimerané postoje, s pomocou učiteľa ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov, na základe podnetných otázok dokáže vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity. Snaží sa chyby a nedostatky odstáť.

3- Dobrý

Žiak realizuje edukačné úlohy len priemerne, slabo prejavuje záujem a toleranciu, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity vyjadrí len s ťažkosťami, Nedostatky vo svojej práci dokáže opraviť alebo odstáť s pomocou učiteľa.

4 –Dostatočný

Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, chýba mu záujem a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s veľkými ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity nevie vyjadriť. Nedostatky vo svojej práci nedokáže a nemá snahu opraviť ani s pomocou učiteľa.

5-Nedostatočný

Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o aktivity v danom predmete, neguje vyučovací proces.

Poznámka: Neodporúčame používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka, v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu).

V žiadnom prípade do známky nezahŕňame hodnotenie správania sa na hodine.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

8. Obsah vzdelávania

Tematický celok	Cieľ	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Časová dotácia
Vokálno-intonačné činnosti Slovenské ľudové piesne a ich dnešná podoba v rozsahu h - d ² . Krátke hlasové, intonačno-rytmické a sluchové cvičenia, rytmické a melodické dopĺňovačky.	Prispieť k rozvíjaniu kultúrnych kompetencií žiakov. Osvojiť si hudobný materinský jazyk Získať základy národnej identity a vlastenectva	Ovládať základné hlasové zručnosti: správne držanie tela, spevácke dýchanie, otváranie úst, mäkké nasadenie tónu, artikulácia, spev hlavovým tónom. Piesne spievať intonačno-rytmicky správne a precítene. Podľa fonogestiky a písmenkových nôt intonovať v durovej diatonike + molový 5-akord, tvoriť v tomto tónovom priestore. Rozlišovať durové a molové tóniny (trojzvuky, stupnice, piesne). Vedieť zaspievať dvojhlasný kánon a jednoduchý dvojhlas. Poznať a vedieť správne zaspievať piesne aspoň z 3 oblastí Slovenska. Poznať a správne realizovať hodnoty nôt vyskytujúcich sa	Žiak vie správne zaspievať 15 piesní, intonovať v durovej diatonike.	OSR REV MUV ENV	17

		v notových zápisoch. Bezpečne ovládať čítanie nôt od h po d ² .			
Inštrumentálne činnosti Sprievody k piesňam, jednoduché rytmické hry a jedno- a viachlasné rytmické cvičenia.	Poznávať svet hudby a zvukov na princípoch detskej hry.	Vedieť tvoriť ostínatne sprievody zodpovedajúce charakteru piesní. Zdokonaľovať sa v technike hry na detských hudobných nástrojoch. Tvorba vlastných hudobných nástrojov a ich tvorivé využívanie.	Vedieť zahrať jednoduché sprievody k piesňam správne zvoleným detským hudobným nástrojom, zdôrazniť dôležité hudobné myšlienky v počúvanej skladbe.	OSR TpaPZ MUV	4
Hudobno-pohybové činnosti Jednoduché ľudové tance, hudobnopohybové tanečné hry.	Postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí. Učiť sa tvorivo pracovať, využívať hudbu ako prostriedok komunikácie.	Vedieť zatancovať valašský krok, čardáš, mazúrku, valčík, polku, zostaviť z krokov jednoduchý tanec, rešpektujúc formu piesne a kultivované telesné pohyby. Dokázať vyjadriť obsah piesní a skladieb pohybom. Elementárna pohybová improvizácia na hudbu. Taktovať 2- a 3- dobý takt.	Vie zatancovať jednoduchý čardáš, pomalý valčík. Pohybom správne reaguje na hudbu.	REV OSR MUV	4
Percepčné činnosti Umelecké spracovanie slovenských ľudových piesní	Rozvíjať citový svet žiakov Poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel.	Poznať kontrast, návrat, totožnosť, podobnosť (variácie) a odlišnosť hudobných myšlienok v hudobnej skladbe. Expresívnu reakciu na hudbu umocňovať pohybom, vizualizáciou a verbalizáciou. Podľa sluchu rozoznať sláčikové, dychové nástroje, fujaru,	Podľa sluchu pozná minimálne 6 hudobných skladieb, dokáže vystihnúť zámer skladateľa a odhaliť výrazové prostriedky,	REV TpaPZ MUV MEV	4

od 19. storočia podnes.		gajdy. Vedieť sa orientovať v rôznych typoch nástrojového obsadenia.	ktorými ich realizoval.		
Hudobno-dramatické činnosti. Hudobno-dramatické etudy, hry, jeden hudobno-dramatický celok.	Chápať umenie ako ušľachtilý spôsob využívania voľného času. Získať schopnosti spolupracovať v skupine. Empaticky pristupovať k precítaniu a pochopeniu umeleckých diel.	Prežívaním modelových situácií pociťovať spojenie hudobno-dramatického prejavu s reálnymi životnými situáciami. Rešpektovať názory iných a stáť si za svojimi riešeniami. Vedieť transformovať v hudobných činnostiach získané vedomosti a skúsenosti pri realizácii improvizácie v hudobno-dramatických etudách a celkoch.	Dokáže realizovať minimálne 1 hudobnodramatickú etudu (celok).	MUV TpaPZ OŽZ	4

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Telesná výchova

Názov predmetu	Telesná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Zameranie telesnej výchovy v našom primárnom vzdelávaní je dominantne zamerané na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti našich žiakov. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie na našej škole. Telesná výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu - pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov čo je v dnešnej dobe veľmi dôležité.

3 . Ciele učebného predmetu

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ platných pre celú školskú telesnú výchovu a zároveň postupné plnenie cieľov primárnej edukácie prispieva k naplneniu týchto všeobecných cieľov.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti sú:

- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností,
- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- vytvárať podmienky pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie, - uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrnej gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radosť prežívanie pohybovej činnosti.

Ďalšie ciele sú:

Cieľ zameraný na osobnostný rozvoj

Mať vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach a pohybovou činnosťou prispievať k optimálnemu stupňu rozvoja osobnosti ako celku i po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej, morálnej. **Cieľ zameraný na zdravie**

Vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote. Formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie.

Cieľ zameraný na motoriku

Mať osvojené elementárne pohybové zručnosti a vytvorené pohybové návyky súvisiace so základnými lokomóciami, mať optimálne primerane veku rozvinuté pohybové schopnosti, preukazovať elementárne vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu pri realizácii pohybových činností.

Cieľ zameraný na postoje

Prejavovať záujem o pohybové činnosti, prezentovať pozitívny vzťah k ich pravidelnej realizácii, aplikovať ich v každodennom živote.

4. Kompetencie absolventa primárneho vzdelávania z telesnej výchovy

sú:

- má vytvorený základný pojmový aparát na veku primeranej úrovni prostredníctvom poznatkov z realizovaných pohybových aktivít, aktuálnych skúseností a športových záujmov,
- dokáže v pohybových činnostiach uplatňovať princípy fair - play, je tolerantný k súperom pri súťažiach, vie kooperovať v skupine, akceptuje práva a povinnosti účastníkov hry, súťaže a svojim správaním prispieva k nerušenému priebehu športovej akcie,
- má osvojené elementárne vedomosti a zručnosti z telesnej výchovy, vie ich aplikovať a tvorivo rozpracovať v pohybových aktivitách v škole i vo voľnom čase,
- má na veku primeranej úrovni rozvinuté pohybové schopnosti, ktoré vytvárajú predpoklad pre optimálnu zdravotne orientovanú zdatnosť, - dokáže v každodennom živote uplatňovať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany vlastného zdravia,
- pozná a uvedomuje si význam pohybu pre zdravie a dokáže svoje zdravie upevňovať prostredníctvom každodenného pohybu.

Špecifikácia kompetencií, ktoré si má žiak rozvíjať v kontexte s kľúčovými kompetenciami a ich prepojenie so vzdelávacou oblasťou a učebným predmetom.

Komunikácia v materinskom jazyku a v cudzích jazykoch:

- vyjadrovať sa veku primeranou športovou terminológiou,
- vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity súvisiace s realizovanými pohybovými aktivitami,
- interaktívne a kreatívne reagovať na otázky súvisiace so športovou činnosťou, - dokázať komunikovať o aktuálnych športových udalostiach v škole, obci, regióne ale i významných športových súťažiach a sviatkoch (OH, MS, ME ap.).

Matematická kompetencia a základné, kompetencie v oblasti vedy a techniky:

- pri rozvoji matematických modelov myslenia využívať vyjadrovanie telom a pohybom,
- rozvíjať priestorové myslenie prostredníctvom pohybových aktivít,
- rozvíjať logické myslenie prostredníctvom taktických úloh v pohybových činnostiach, - využívať poznatky o tele človeka, jeho pohyboch a účinkoch.

Digitálna kompetencia:

- využívať informačné technológie na vyhľadávanie potrebných informácií súvisiacich so športovými aktivitami.

Naučiť sa učiť:

- aktívne využívať informácie zo školskej telesnej výchovy vo voľnom čase - mať záujem (byť motivovaný) o ďalšie vzdelávanie sa v oblasti športu.

Spoločenské a občianske kompetencie:

- vytvoriť si vlastnú identitu (nájsť si svoje miesto) pri aktívnej športovej činnosti – svojej účasti na nej v rámci skupiny, tímu ap.,
- vedieť rešpektovať práva i povinnosti (svoje i iných) pri realizovaných športových aktivitách,
- vedieť kooperovať pri športových aktivitách,
- byť tolerantný pri iných názoroch na riešenie aktuálneho problému súvisiaceho so športovou aktivitou a zároveň asertívny pri nastoľovaní svojich požiadaviek a formulovaní svojich názorov.

Iniciatívnosť a podnikavosť:

- vedieť s kamarátmi realizovať aj vo voľnom čase naučené pohybové hry a športové aktivity v rôznom prostredí
- byť iniciatívny pri aplikácii pohybových činností do svojho vlastného denného režimu

Kultúrne povedomie a vyjadrovanie:

- mať motorickú gramotnosť (ako výsledok pohybového vzdelávania), ktorá je súčasťou kultúrnej gramotnosti človeka.

5. Obsah vzdelávania

Prehľad tematických celkov (TC)

1. Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti
2. Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry
3. Kreatívne a estetické pohybové činnosti
4. Psychomotorické cvičenia a hry
5. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Časová dotácia

Tematický celok (TC) 4.ročník

<i>Základné lokomócie a nelokomočné pohyb.zručnosti</i>	30%	20h
<i>Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry</i>	30%	20h

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Časová dotácia
<i>Kreatívne a estetické pohybové činnosti</i>	15%	10h		
<i>Psychomotorické cvičenia a hry</i>	15%	10h		
<i>Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti</i>	10%	6h		

	Vedomosti	Schopnosti a zručnosti			
--	------------------	-------------------------------	--	--	--

Základné lokomócie a nelokomočné pohyb.zručnosti	<p>základné lokomócie – poznať, vedieť pomenovať,</p> <ul style="list-style-type: none"> - poradové cvičenia – poznať základné a vedieť ich pomenovať, - elementárna terminológia (názvoslovie) gymnastických polôh, pohybov a cvičení, - význam základných lokomócií, poradových a gymnastických cvičení, - základné pravidlá atletických a gymnastických súťaží, - zásady bezpečnosti a hygieny pri týchto cvičeniach. 	<p>proporcionálny rozvoj pohybových schopností prostredníctvom základných lokomócií a nelokomočných zručností (s akcentom na senzitívne obdobia),</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojovanie si základných lokomócií v rôznych obmenách, v rôznom priestore, - osvojenie si základov techniky behov, skokov, hodov, - na podnet vykonávať základné polohy a pohyby tela a jeho častí, - vykonávať pohyby okolo rôznych osí tela (obraty, prevaly, kotúle ap.), - osvojenie si základov techniky kotúľov, stojok, 	<p>Žiak má mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport.</p>	<p>OSR</p> <p>OŽZ</p>	<p>20</p>
---	--	---	--	-----------------------	-----------

		<p>skokov.</p>			
--	--	----------------	--	--	--

<p>Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry</p>	<p>základné herné činnosti jednotlivca v MH, PH, PŠH - poznať a vedieť pomenovať,</p> <ul style="list-style-type: none"> - základné informácie o hrách a súťažiach, význame súťaživosti v športe, - správna technika základných herných činností jednotlivca, - poznatky o správnej manipulácii s herným náčiním, - poznatky o základných pravidlách realizovaných hier, - poznatky o zásadách kultúrneho správania sa na športových 	<p>proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom hier,</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojovanie si základných herných činností jednotlivca v rôznych obmenách, - osvojovanie si rôznych spôsobov manipulácie s náčiním, - realizácia hier v rôznom prostredí, v rôznych obmenách a situáciách, - osvojovanie si pravidiel vybraných hier a schopnosť podľa nich konať a rozhodovať. 	<p>Žiak má byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry, prejavovať schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá, technicky správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním, odhadovať pohyb náčinia a prispôbiť mu vlastný pohyb v rôznych situáciách a obmenách, prejavovať pozitívny postoj k herným činnostiam, uplatňovať zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach.</p>	<p>OŽZ</p> <p>OSR</p> <p>MUV</p>	<p>20</p>
	<p>podujatiach,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách. 				

Kreatívne a estetické pohybové činnosti	<p>poznať a vedieť pomenovať jednotlivé druhy cvičení a hier, pohybových výrazových prostriedkov tvorivej dramatiky, rytmiky, tanca,</p> <p>poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov i nadväzovaných pohybových motívov tanca, rytmiky a tvorivej dramatiky,</p> <p>- poznať správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí v kontexte so</p>	<p>proporcionálny a veku primeraný rozvoj koordinačných pohybových schopností s akcentom na priestorovo-orientačné a rytmické schopnosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> - veku primeraný rozvoj dramatických schopností a zručností, - osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznych obmenách, - osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznom prostredí, v rôznych obmenách, - rozvoj tvorivej 	<p>Žiak má mať primerane veku rozvinuté základné sensorické, motorické (pohybové), intelektuálne, kultúrnoumelecké a tvorivé schopnosti, vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe prostredníctvom kultivovaného prirodzeného pohybu.</p>	<p>OSR</p> <p>MEV</p> <p>TP a PZ</p>	
--	--	---	--	--------------------------------------	--

	<p>slovným alebo hudobným podnetom.</p>	<p>improvizácie, kreativity, imaginácie, vizualizácie.</p>		<p>REV</p>	<p>10</p>
--	---	--	--	------------	-----------

Psychomotorické cvičenia a hry	<p><i>Základné pojmy:</i> názvy častí tela, polôh tela i jeho častí, správne držanie tela.</p> <p>Vedieť o význame pohybu i jednotlivých druhoch cvičení pre zdravý vývin,</p> <ul style="list-style-type: none"> - o prejavoch a reakciách organizmu na pohybovú aktivitu, - o správnom dýchaní pri cvičení i každodenných aktivitách 	<p><i>Základné pohybové aktivity:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - koordinačné cvičenia a hry, - relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry, - aktivity zamerané na rozvoj dýchania, - natáhovacie (strečingové) cvičenia, - cvičenia na rozvoj flexibility. 	<p>Žiak má vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia, poznať ich význam, možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieľného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).</p>	<p>OŽZ</p> <p>OSR</p>	<p>10</p>
Aktivity v prírode a	<p><i>Základné pojmy:</i> plavecký spôsob (kraul,</p>	<p><i>Základné poznatky:</i></p>	<p>Žiak má vedieť základy elementárnych pohybových</p>		
sezónne pohybové činnosti	<p>znak, prsia), splývanie, štartový skok, obrátka, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, korčuľovanie – kolieskové korčule, korčule, sánkovanie, lyžovanie, lyže – zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - o význame otužovania sa, plávania, pobytu a pohybu v prírode v každom ročnom období pre zdravie s akcentom na špecifiká jednotlivých období, - o hygiene, pravidlách pohybu a bezpečnosti pri realizácii plávania a aktivít v prírode, - o technike základných pohybových 	<p>zručností súvisiacich s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním ai.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe.</p>	<p>OSR</p> <p>OŽZ</p> <p>DOV</p>	<p>6</p>

		zručností realizovaných aktivít v prírode.			
--	--	--	--	--	--

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Tematický celok		Obsahový štandard	Kompetencie	Výkonový štandard	Prierez. témy
------------------------	--	--------------------------	--------------------	--------------------------	----------------------

. Základné lokomócie a nelokomóčné pohybové zručnosti

h
20

Správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomóčné pohyby, **základné atletické disciplíny, základné cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia** realizované vo výučbe. Ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií i základných akrobatických **cvičení v rôznych obmenách.**

- Uplatniť základné lokomócie, **poradové cvičenia i gymnastické zručnosti v hrách, súťažiach** a iných pohybových činnostiach.

Základné pojmy: chôdza, beh, hod, skok, lezenie, plazenie, šplhanie, rad, zástup, družstvo, skupina, čiara, priestor, základné povely poradovej prípravy, štart, cieľ, súťaž, gymnastické náradie

Mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport.

- Pomenovať a poznať základné herné činnosti jednotlivca, poznať názvy hier realizovaných vo výučbe.
- Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe.
- Využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí

OSR
ENV
MEV
OZZ

- **základné herné činnosti jednotlivca** v MH, PH, PŠH-
 poznať a vedieť pomenovať, -
 základné informácie o hrách a
 súťažiach, význame súťaživosti v
 športe,
 - správna technika
 základných herných činností
 jednotlivca, - poznatky o správnej
 manipulácii s herným náčiním, -
 poznatky o základných
 pravidlách realizovaných hier, -
**poznatky o zásadách
 kultúrneho správania** sa na
 športových podujatiach,
 - zásady bezpečnosti a
 hygieny pri hrách.

Byť aktívny pri úlohách
 vyplývajúcich z
 pravidiel hry, prejavovať
 schopnosť
 spolupracovať,
 dodržiavať dohodnuté
 pravidlá, technicky
 správne manipulovať s
 náčiním
 a pohybovať sa s ním,
 odhadovať pohyb
 náčinia a prispôbiť mu
 vlastný pohyb v rôznych
 situáciách a obmenách,
 prejavovať pozitívny
 postoj k herným
 činnostiam, uplatňovať
 zásady
 kultúrneho správania sa
 na športových
 podujatiach.

(telocvičňa, príroda,
 voda) a aplikovať
 ich aj v bežnom
 živote (vo voľnom
 čase).

MUV

ENV

TPaPZ

REV

MEV

OZZ

. Kreatívne a estetické pohybové činnosti

h
10

- poznať a vedieť pomenovať jednotlivé druhy cvičení a hier, pohybových výrazových prostriedkov **tvorivej dramatiky, rytmiky, tanca**,
- poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov i nadväzovaných pohybových motívov tanca, rytmiky a tvorivej dramatiky, - poznať správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí v kontexte so slovným alebo hudobným podnetom.

Mať primerane veku rozvinuté základné sensorické, motorické (pohybové), intelektuálne, kultúrne – umelecké a tvorivé schopnosti, vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe prostredníctvom kultivovaného prirodzeného pohybu.

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti • Správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky a činnosti realizované vo výučbe.

- Ukázať správne technické predvedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe.
- Zladiť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou.
- Uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno – pohybových, tanečných a dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach.

OSR

MUV

MEV

ENV

REV

TPaPZ

. Psychomotorické cvičenia a hry

h
10

- elementárne poznatky o ľudskom tele (časti tela, vnútorné orgány) pri pohybovej činnosti,
- **správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí** - poznať a vedieť pomenovať,
- **zásady bezpečnosti, hygieny a psychohygieny pre zdravie.**

Mať primerane veku osvojené správne držanie a vnímanie svojho tela pri pohybových činnostiach, vedieť aplikovať širokú škálu cvičení zameraných na vnímanie vzájomného pôsobenia psychiky a pohybu, relaxáciu, dýchanie, flexibilitu ako základ sebapoznania, sebaakceptácie, dôvery vo vlastné sily.

- Správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky.
- Ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.
- Poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držania tela, dýchania.

OSR

ENV

OZZ

TPaPZ

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">• Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti</p>	<p style="text-align: center;">h 6</p>	<p>turistika a pohyb v letnej prírode – elementárne poznatky o význame turistiky, jej druhoch a spôsoboch, pešia turistika a pobyt v prírode – základné zručnosti, cykloturistika a p., informácie o možnostiach aplikácie turistiky vo voľnom čase,</p> <p>pohyb v zimnej prírode – aktivity a hry so sánkami, klzákmi, hry so snehom a na snehu,</p> <p>bicyklovanie – elementárne poznatky o význame bicyklovania, základné pohybové zručnosti z bicyklovania, informácie o možnostiach bicyklovania vo voľnom čase.</p>	<p>Mať primerane veku osvojené základné zručnosti z plávania, turistiky, korčuľovania, lyžovania, bicyklovania a i., vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych pohybových aktivít. • Ukázať správne technické predvedenie elementárnych pohybových zručností vo výučbe realizovaných sezónnych pohybových činností v rôznych obmenách. • Uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase. 	<p>OSR</p> <p>MUV</p> <p>ENV</p> <p>DOV</p> <p>MEV</p> <p>OZZ</p> <p>REV</p>
---	--	--	--	---	---

Miesto realizácie ►
telocvičňa
► školské ihrisko
► verejné priestranstvá nachádzajúce sa v obci (napr. štadión)

Postoje

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Postoje :

- pozitívne vnímať základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia,
- správne vnímať význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu využitie času na cvičenie a športovanie,
- prejavovať snahu o sebzdokonaľovanie v týchto aktivitách.

TC: Manipulačné (MH), pohybové (PH) a prípravné športové hry (PŠH) (Tradičné aj netradičné hry)

Postoje:

- pozitívne vnímať rôzne hry ako významnú súčasť pohybových aktivít človeka, - dodržiavať zásady fair – play pri realizovaných hrách,
- adekvátne povzbudzovať pri hrách ako ich aktér i ako divák, - adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera.

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

(Pohybové prvky z tvorivej dramatiky, pohybové aktivity s hudbou, rytmika, tanec)

Postoje:

- pozitívne vnímať spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka,
- pozitívne reagovať na partnerov v tanci i hre a upevňovať sociálne vzťahy v skupine, - prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie a dokázať vnímať a precítiť pohyb.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

(Joga, relaxačné, dýchacie, strečingové cvičenia)

Postoje:

- pozitívne vnímať prejavy svojho tela pri pohybe, ako potrebnú súčasť pohybu človeka, - formovať pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

(Plávanie, turistika, korčuľovanie, lyžovanie a i.) **Postoje:**

- pozitívne vnímať pohybové aktivity v prírode ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, ochrana prírody.

Metódy, formy a stratégia vyučovania

V primárnej edukácii je úlohou školy zabezpečiť komplexný pohybový režim žiakov danej školy. Pre splnenie všetkých cieľov telesnej výchovy je potrebné realizovať tieto organizačné formy:

- ranné cvičenia (denne na začiatku 1. vyučovacej hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín (denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch, keď učiteľ pozoruje u žiakov únavu resp. nekoncentrovanosť),
- rekreačné využívanie prestávok (denne predovšetkým cez veľkú prestávku využívať možnosti školského dvora, telocviční, voľných priestorov ap.). V prípade nepriaznivého počasia (nedá sa ísť von, v triedach a na chodbách je vydýchaný vzduch) zabezpečiť potrebu okysličovania organizmu 2 – 3 minútovými aktivizačnými cvičeniami na začiatku vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- vyučovacia hodina integrovanej telesnej výchovy (so spoluúčasťou žiakov zdravých a zdravotne oslabených v tom istom rozsahu ako riadna telesná výchova),
- pohybové aktivity v školskom klube (ako dôležitá súčasť popoludňajšie činnosti),
- záujmové krúžky na škole s pohybovým zameraním (výberová forma aktivít),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové,
- škola v prírode (v rôznom ročnom období s aktívnym využitím sezónnych športových aktivít v prírode),

- cvičenia v prírode (2 x ročne v rozsahu po 4 hodiny v každom ročníku).

K projektovaniu učiva:

Učivo jednotlivých tematických celkov je široko koncipované preto, aby si učiteľ vzhľadom k reálnym podmienkam školy a špecifikám svojej triedy mohol vybrať adekvátne pohybové prostriedky, ktorými môže splniť projektované ciele a prispieť k rozvoju kompetencií žiakov.

Učivo je koncentrované do 5 tematických celkov. Realizácia obsahu týchto celkov by mala byť proporcionálne rozčlenená do všetkých ročníkov. V jednotlivých tematických celkoch je poskytnutý dostatočný priestor na tvorivú aplikáciu obsahu učiva učiteľom vzhľadom k možnostiam školy a konkrétnych žiakov. očakáva sa citlivý prístup učiteľa pri výbere takých cvičení a hier, ktorými bude možné u každého žiaka dosiahnuť postupný rozvoj kompetencií.

V jednotlivých tematických celkoch je poskytnutý dostatočný priestor na tvorivú aplikáciu obsahu učiva učiteľom vzhľadom k možnostiam školy i konkrétnych žiakov. Očakáva sa citlivý prístup učiteľa pri výbere takých cvičení a hier, ktorými bude možné u každého žiaka dosiahnuť postupný rozvoj kompetencií.

Program nevyčleňuje zvlášť tematický celok zameraný na poznatky o športe a zdraví, olympizme (olympijská výchova). Učiteľ bude sprostredkovať poznatky priebežne počas výučby a v kontexte s danou pohybovou činnosťou. Tým sa predpokladá vytvorenie ucelenej predstavy o vedomostiach a zručnostiach danej aktivity a ďalších poznatkoch s ňou súvisiacich.

K procesu výučby:

V každom tematickom celku treba vytvoriť priestor pre sebaopoznávanie žiakov prostredníctvom pohybu, rozvoj tvorivosti žiakov a pohybovú improvizáciu. Vytvárať úlohy divergentného typu, aby aj žiaci objavovali a hľadali možné riešenia v pohybových úlohách. Vytvárať tiež priestor na samostatné oboznamovanie sa žiakov s novým náčiním, novými pohybovými činnosťami ap. Realizovať systematicky komunikáciu s jednotlivcom, skupinou i triedou o realizovaných činnostiach, splnených resp., nesplnených úlohách, pocitoch a náladách pri cvičení, hre a súťažení.

Tematický celok „**Základné lokomočné a nelokomočné pohybové zručnosti**“ poskytuje veľký priestor na aplikáciu širokej škály pohybových činností. Zaradujú sa do neho **prvky poradovej prípravy**, ktorá má byť funkčná z hľadiska účelnej organizácie činností v priestore, z hľadiska bezpečného pohybu v priestore i z hľadiska efektívneho využívania času na pohybové aktivity. Odporúčame vyhýbať sa drilovému nácviku jednotlivých prvkov

prípravy. Za vhodné sa považujú predovšetkým hry, v ktorých si nenásilným a veku primeraným spôsobom dané aktivity žiaci osvoja.

Podstatnú časť tematického celku tvorí **rozvoj základných lokomócií**. Túto časť pohybového vzdelávania treba vnímať ako **prípravu pre základné atletické disciplíny – beh, skok, hod**. Žiaci si postupne osvojujú elementárne základy techniky týchto činností a postupne ich vzájomné kombinácie napr. chôdza a skok, beh a skok.

Treťou časťou tematického celku sú **elementárne zručnosti z akrobacie**, ktoré sa vnímajú ako **predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností**. Akcentujú sa predovšetkým zmeny polôh, obraty, prevraty, polohy strmhlav a tiež pohyb po zúžených a zvýšených plochách opory. Samozrejme sa tieto činnosti kombinujú so základnými lokomóciami.

Odporúča sa pri projektovaní učiva využívať aj náčinie a náradie, ktoré má škola k dispozícii. Nenásilným a veku primeraným spôsobom sa s ním žiaci postupne oboznamujú a realizujú jednoduché cvičenia. Odporúča sa využívať predovšetkým pružný mostík, trampolíny, fit – lopty a balansovadlá.

V tematickom celku „**Hry**“ sa začína **manipulačnými hrami**, ktoré nadväzujú na hry charakteristické pre predškolskú telesnú výchovu. Žiaci sa oboznamujú s rôznym športovým ale i netradičným náčiním a spôsobmi manipulácie s ním. Tu sa vytvára veľký priestor na samostatné objavovanie rôznych možností manipulácie s náčiním žiakmi. Na základe toho učiteľ môže zdokonaľovať jednotlivé činnosti a aplikovať ich v nenáročných manipulačných hrách.

Pohybové hry nadväzujú na manipulačné a tvoria významnú časť výučby telesnej výchovy v primárnej edukácii.

Odporúča sa proporcionálne **zaradovanie všetkých druhov pohybových hier** (skákačky, naháňačky, triafačky ap.) a tiež hier zameraných na rozvoj všetkých pohybových schopností.

V tematickom celku „**Kreatívne a estetické pohybové činnosti**“ sa vytvára priestor pre kreatívneho učiteľa. Rôznymi pohybovými prostriedkami môže dosiahnuť rozvoj požadovaných kompetencií. Široká škála **výrazových prostriedkov rytmiky, tanca, tvorivej dramatiky i gymnastiky** vytvára podmienky aj pre rozvoj tvorivosti žiakov. Akcentujeme dôraz na utváranie a upevňovanie návyku správneho držania tela a estetického a kultivovaného pohybového prejavu.

V druhom ročníku sa odporúča vo väčšej miere využívať hudbu. Možno používať jednoduché hudobné nástroje (tamburína, ozvučené paličky alebo žiakmi vyrobené nástroje) a rytmizovať pohyb. Základné tanečné kroky a malé tanečné väzby sú základom pre osvojenie si niektorých regionálnych ľudových tancov, alebo aj tancov moderných. Výber sa ponecháva na učiteľa a jeho možnosti.

Tematický celok „*Psychomotorické cvičenia a hry*“ je vnímaný ako významná súčasť prípravy žiaka na **zvládnutie náročných úloh v škole i živote**. Akcentuje sa význam týchto pohybových aktivít pre zdravie žiaka. Poznávaním vlastného tela, jeho možností a limitov sa žiak postupne učí vnímať telo ako celok. **Správne držanie tela pri rôznych polohách, správne dýchanie a schopnosť relaxácie** sú základnými úlohami, ktoré vedú k získaniu potrebných kompetencií. Učiteľ podobne ako pri predchádzajúcom tematickom celku môže využívať rôzne pohybové prostriedky, ktorými žiakom sprostredkuje potrebné informácie a základné zručnosti. Ak má učiteľ teoretickú i praktickú prípravu z jogy, môže aplikovať relaxačné a dychové cvičenia z tohto systému.

K aplikácii základných psychomotorických cvičení a hier však nie je treba žiadny špeciálny výcvik. Psychomotorika je zameraná na prežívanie pohybu, radosti z pohybu. Psychomotorika patrí k faktorom podporujúcim zdravie. Žiak sa učí vnímať svoje telo, jeho časti. Významnou úlohou je aj naučiť žiaka vnímať svalové napätie a uvoľnenie a jeho spojenie s duševným napätím, ale i celkové pocity svojho tela pri cvičení. Cieľom snaženia učiteľa by malo byť, aby žiaci prostredníctvom pohybu získavali čo najviac skúseností a poznatkov o sebe z hľadiska fyziologického, kognitívneho i emocionálneho. Tieto poznatky sa potom stávajú základom pre sebazpoznanie, sebazdokonaľovanie a konanie. Významným prvkom sú psychomotorické hry. Umožňujú prejavovať individualitu osobnosti a súčasne zapájajú žiaka do kolektívu. Sú typické tiež tým, že využívajú netradičné pomôcky a nie sú v nich víťazi a ani porazení. Môžu byť zamerané na rozvoj hmatového, optického či akustického vnímania, alebo na rozvoj rovnováhy či priestorovej orientácie.

Široko koncipovaným je aj tematický celok „*Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti*“.

Vzhľadom k rôznorodým podmienkam regiónov a škôl sa ponecháva možnosť výberu konkrétnych sezónnych činností na školu. Za dôležité sa však považuje, aby všetky školy zabezpečili primeraný rozsah sezónnych činností počas celého školského roka vo všetkých ročníkoch a tým zabezpečili primerané podmienky na otužovanie sa detí ako významného prvku pri prevencii chorôb a upevňovaní zdravia.

Aktivity turistického charakteru sú nenáročné a možno ich realizovať počas celého roka. Akcentuje sa predovšetkým chôdza po rôznych povrchoch, terénoch a prekonávanie terénnych prekážok.

Za nevyhnutnú súčasť sa považuje aj realizácia plávania – **základného plaveckého výcviku**. Spôsob jeho realizácie sa ponecháva na školu a podmienky, ktoré na tieto aktivity v danej lokalite sú.

Sánkovanie, bicyklovanie sú aktivity, ktoré možno realizovať v školách v prírode napr. v zimnom období s akcentom na zimné športy, v letnom období s akcentom na letné športy.

Bicyklovanie a jazda na kolobežkách sú významnými voľno časovými aktivitami žiakov mladšieho školského veku. Ak má škola na tieto pohybové aktivity vyhovujúce podmienky, môže takúto výučbu realizovať.

Pre dosiahnutie cieľov výučby budú na vyučovacích hodinách využívané formy jednotného riadenia diferencovaných skupín, individualizácia činností, skupinové vyučovanie a problémové vyučovanie.

Z metód práce so žiakmi budú využívané metódy: ukážka spojená s výkladom, vzorová ukážka, nácviku, výcviku, vysvetľovanie, analýza, syntéza, metóda opakovania, preverovania a pod.

Učebné zdroje (odborná literatúra, odborné časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky)

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy	Časová dotácia
-----------------	-------------------	-------------------	-----------------	----------------

Časový rozsah výučby: 2 hod. týždenne/ 66 hodín ročne
Ročník: 4.

Obsah vzdelávania

	Vedomosti	Schopnosti a zručnosti			
--	-----------	------------------------	--	--	--

Základné lokomócie a nelokomočné pohyb.zručnosti	<p>základné lokomócie – poznať, vedieť pomenovať,</p> <ul style="list-style-type: none"> - poradové cvičenia - poznať základné a vedieť ich pomenovať, - elementárna terminológia (názvoslovie) gymnastických polôh, pohybov a cvičení, - význam základných lokomócií, poradových a gymnastických cvičení, - základné pravidlá atletických a gymnastických súťaží, - zásady bezpečnosti a hygieny pri týchto cvičeniach. 	<p>proporcionálny rozvoj pohybových schopností prostredníctvom základných lokomócií a nelokomočných zručností (s akcentom na senzitívne obdobia),</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojovanie si základných lokomócií v rôznych obmenách, v rôznom priestore, - osvojenie si základov techniky behov, skokov, hodov, - na podnet vykonávať základné polohy a pohyby tela a jeho častí, - vykonávať pohyby okolo rôznych osí tela (obraty, prevaly, kotúle ap.), - osvojenie si základov techniky kotúľov, stojok, 	<p>Žiak má mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport.</p>	<p>OSR</p> <p>OŽZ</p>	<p>20</p>
---	--	---	--	-----------------------	-----------

		<p>skokov.</p>			
--	--	----------------	--	--	--

<p>Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry</p>	<p>základné herné činnosti jednotlivca v MH, PH, PŠH - poznať a vedieť pomenovať,</p> <ul style="list-style-type: none"> - základné informácie o hrách a súťažiach, význame súťaživosti v športe, - správna technika základných herných činností jednotlivca, - poznatky o správnej manipulácii s herným náčiním, - poznatky o základných pravidlách realizovaných hier, - poznatky o zásadách kultúrneho správania sa na športových 	<p>proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom hier,</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojovanie si základných herných činností jednotlivca v rôznych obmenách, - osvojovanie si rôznych spôsobov manipulácie s náčiním, - realizácia hier v rôznom prostredí, v rôznych obmenách a situáciách, - osvojovanie si pravidiel vybraných hier a schopnosť podľa nich konať a rozhodovať. 	<p>Žiak má byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry, prejavovať schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá, technicky správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním, odhadovať pohyb náčinia a prispôbiť mu vlastný pohyb v rôznych situáciách a obmenách, prejavovať pozitívny postoj k herným činnostiam, uplatňovať zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach.</p>	<p>OŽZ</p> <p>OSR</p> <p>MUV</p>	<p>20</p>
	<p>podujatiach,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách. 				

Kreatívne a estetické pohybové činnosti	<p>poznať a vedieť pomenovať jednotlivé druhy cvičení a hier, pohybových výrazových prostriedkov tvorivej dramatiky, rytmiky, tanca,</p> <p>poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov i nadväzovaných pohybových motívov tanca, rytmiky a tvorivej dramatiky,</p> <p>- poznať správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí v kontexte so</p>	<p>proporcionálny a veku primeraný rozvoj koordinačných pohybových schopností s akcentom na priestorovo-orientačné a rytmické schopnosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> - veku primeraný rozvoj dramatických schopností a zručností, - osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznych obmenách, - osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznom prostredí, v rôznych obmenách, - rozvoj tvorivej 	<p>Žiak má mať primerane veku rozvinuté základné sensorické, motorické (pohybové), intelektuálne, kultúrnoumelecké a tvorivé schopnosti, vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe prostredníctvom kultivovaného prirodzeného pohybu.</p>	<p>OSR</p> <p>MEV</p> <p>TP a PZ</p>	
--	--	---	--	--------------------------------------	--

	<p>slovným alebo hudobným podnetom.</p>	<p>improvizácie, kreativity, imaginácie, vizualizácie.</p>		<p>REV</p>	<p>10</p>
--	---	--	--	------------	-----------

Psychomotorické cvičenia a hry	<p><i>Základné pojmy:</i> názvy častí tela, polôh tela i jeho častí, správne držanie tela.</p> <p>Vedieť o význame pohybu i jednotlivých druhoch cvičení pre zdravý vývin,</p> <ul style="list-style-type: none"> - o prejavoch a reakciách organizmu na pohybovú aktivitu, - o správnom dýchaní pri cvičení i každodenných aktivitách 	<p><i>Základné pohybové aktivity:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - koordinačné cvičenia a hry, - relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry, - aktivity zamerané na rozvoj dýchania, - natáhovacie (strečingové) cvičenia, - cvičenia na rozvoj flexibility. 	<p>Žiak má vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia, poznať ich význam, možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieľného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).</p>	<p>OŽZ</p> <p>OSR</p>	<p>10</p>
Aktivity v prírode a	<p><i>Základné pojmy:</i> plavecký spôsob (kraul,</p>	<p><i>Základné poznatky:</i></p>	<p>Žiak má vedieť základy elementárnych pohybových</p>		
sezónne pohybové činnosti	<p>znak, prsia), splývanie, štartový skok, obrátka, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, korčuľovanie – kolieskové korčule, korčule, sánkovanie, lyžovanie, lyže – zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - o význame otužovania sa, plávania, pobytu a pohybu v prírode v každom ročnom období pre zdravie s akcentom na špecifiká jednotlivých období, - o hygiene, pravidlách pohybu a bezpečnosti pri realizácii plávania a aktivít v prírode, - o technike základných pohybových 	<p>zručností súvisiacich s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním ai.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe.</p>	<p>OSR</p> <p>OŽZ</p> <p>DOV</p>	<p>6</p>

		zručností realizovaných aktivít v prírode.			
--	--	--	--	--	--

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie výchov na prvom stupni má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie.

Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení, cieľavedomosť, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie.

Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s predchádzajúcimi výkonmi pred porovnávaním s výkonmi iných žiakov.

Snažíme sa hodnotiť pozitívne, zlá známka by mohla dieťa demotivovať, potlačiť jeho túžbu o sebavyjadrovanie.

1 – Výborný

Žiak je iniciatívny a tvorivý, schopný uplatniť vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, vie vydržiť vekuprimerané postoje, ovláda zručnosti odľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov na vynikajúcej úrovni. Žiak dokáže vekuprimerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky z činnosti a ich výsledky, preukazuje vedomosti z danej oblasti primerane edukačným úlohám v danom ročníku, dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a výkonom iných.

2 – Chváľitebný

Žiak je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý, vie vyjadriť vekuprimerané postoje, s pomocou učiteľa ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov, na základe podnetných otázok dokáže vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity. Snaží sa chyby a nedostatky odstániť.

3- Dobrý

Žiak realizuje edukačné úlohy len priemerne, slabo prejavuje záujem a toleranciu, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity vyjadrí len s ťažkosťami, Nedostatky vo svojej práci dokáže opraviť alebo odstáť s pomocou učiteľa.

4 –Dostatočný

Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, chýba mu záujem a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s veľkými ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity nevie vyjadriť. Nedostatky vo svojej práci nedokáže a nemá snahu opraviť ani s pomocou učiteľa.

5-Nedostatočný

Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o aktivity v danom predmete, neguje vyučovací proces.

Poznámka: Neodporúčame používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka, v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu).

V žiadnom prípade do známky nezahrňame hodnotenie správania sa na hodine.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Výtvarná výchova

Záhlavie

Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1+1 hodina týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

Na primárnom stupni výtvarná výchova plynulo nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv. Edukačný proces VYV, ako proces tvorivý, zvyšuje nárok na vedomú operatívnu s vyjadrovacími prostriedkami (používanie jazyka) v priebehu postupného dospievania žiaka: vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu – formuje vlastne spôsoby sebvýjadrovania (štýl) a vlastne postoje a hodnotiace názory. Edukačný proces pozostáva zo zložiek: vyjadrovacej a interpretačnej, výchovnej a vzdelávacej. Tieto zložky sa vo VYV prelínajú, nemožno ich chápať izolovane. Uplatňujú sa tak, že jedna vyplýva z druhej. Výtvarné činnosti predstavujú zároveň poznávanie umenia a chápanie jeho zmyslu. Otvárajú tak žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia, možnosti jeho aktívneho začleňovania sa do kultúry.

Výtvarná výchova primárnom vzdelávaní, prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou – intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a seba vyjadrovania – rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít.

Metodické východiská predmetu sú:

a) v zážitkoch procesov (formálnych, technických i myšlienkových) výtvarných a vizuálnych umení. Sú založené na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry. Žiak spracováva symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijne koncepty, alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta (realitu). Spracováva ich mentálne (konceptualizuje ich, predstavuje si možný spôsob ich vyjadrenia) i formálne (pokúša sa svoj koncept realizovať v materiáloch prostredníctvom nástrojov a technik). To kladie vyššie nároky na senzomotorické a afektívne ciele predmetu a tým dopĺňa predmety v ktorých prevažuje kognitívny cieľ. Výtvarná výchova ma aj potenciál integrovať niektoré poznatky a procesy iných predmetov, pretože vo vizuálnom vyjadrovaní možno nachádzať analógie nielen s vyjadrovacími prostriedkami iných umení (hudba, literatúra, dramaticko-pohybové umenie) ale aj s mnohými prírodnými javmi, fyzikálnymi a biologickými procesmi, matematickými postupmi a pod.

b) v témach /námetoch zobrazovania, ktoré vnímame z hľadiska:

- osobnosti a veku žiaka,
- edukačných cieľov,
- kultúrno-spoločenskej reality.

Výtvarná výchova predstavuje z hľadiska obsahu vyučovania ako celku (kurikula) jedinečnú možnosť tematizovať základné antropologické koncepty:

- koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka ...),
- kultúrne arche typy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarity, procesy...),
- kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitosť, drsnosť, jemnosť ...), – kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý,...), kultúrne rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta, vo vkuse a názoroch iných ľudí),
- kategórie efektivity (radosť, bolesť, smútok, náladu ...).

Na rozdiel od iných predmetov, ktoré sa zaoberajú niektorými z týchto tém (prírodoveda, čítanie, náboženská a etická výchova), VYV angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle: neučí sa o nich, ale vyjadruje ich, hľadá svoj spôsob ich vyjadrenia.

c) v reflexii diel výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, filmu a videa. Porozumenie jazyka a vyjadrovacím prostriedkom vizuálnych umení vychováva zo žiaka gramotného vnímateľa a používateľa vizuálnej kultúry. To ho jednak pripravuje na plnohodnotný život v prostredí v ktorom vizuálne znaky a komunikácia hrajú dôležitú a stále rastúcu úlohu (vplyv dizajnu, architektúry, reklamy, vizuálnych médií a multimédií), jednak umožňuje jeho začleňovanie do našej kultúrnej tradície, v ktorej zobrazovanie predstavuje objavovanie nových pohľadov nasvet.

Miesto realizácie

- ▶ trieda
- ▶ počítačová učebňa
- ▶ školský dvor

10. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecný cieľ: Cieľom výtvarnej výchovy (VYV) , je estetické osvojovanie prírody, sveta vecí a sveta človeka prostredníctvom výtvarných prác a výtvarného umenia .

Špecifické ciele: (kognitívne , senzomotorické , socioafektívne)

Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií. Učiť ho poznať používať jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia.

Senzomotorické ciele

Rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.

Formovať celistvú osobnosť. Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Osnovy VYV okrem toho podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy. Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu, do vzťahu aj s inými, prevažne kognitívnymi predmetmi. Učia žiakov výtvarne vnímať základné prírodné zákony, tvar úžitkových predmetov, pracovať s farbou a líniou, poznávať niektoré druhy umenia, pracovať s rôznymi technikami (strihanie, vytrhávanie, nalepovanie, koláž), modelovať , postupne spresňovať spontánny detský prejav na základe hlbšieho poznania skutočnosti, rozvíjať estetický vzťah k prírode a ochrane životného prostredia.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Spôsobilosti komunikačné

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli :

- vyjadrovať svoje názory, porovnávať so závermi spolužiakov, obhajovať a vysvetliť spôsob riešenia
- učiť sa presne vyjadrovať
- uplatňovať ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so všetkými, s ktorými prichádzajú do kontaktu Spôsobilosti občianske

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli

- učiť sa rešpektovať názory druhých, pravidlá práce v kolektíve
- uvedomiť si svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej rešpektovať práva ostat. ľudí

Spôsobilosti sociálne a interpersonálne

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli

- dôverovať si vo vlastné schopnosti a aktívne využívať svoje možnosti
- rozvíjať vytrvalosť
- spolupracovať so skupinou, spolupracovať v skupine
- ochotne prijímať nové nápady, prispievať k spoločnej práci

Spôsobilosti pracovné

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli

- nadobúdať zručnosti pri kreslení, maľovaní a modelovaní, pri narábaní s rôznym materiálom
- učiť sa vedieť si upraviť svoje pracovné miesto a pomôcky
- organizovať si vlastnú prácu

Spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli

- uvedomovať si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- ceniť si a rešpektovať kultúrno – historické dedičstvo a ľudové tradície
- rešpektovať vkus iných ľudí a vyjadriť svoj vkusový postoj
- poznať základné pravidlá súvisiace s úpravou zovňajšku človeka

Vedomosti

Absolvent primárneho stupňa vzdelania sa naučil

- zákl. vedomosti o farbách, charakterov tvarov, textúr, zakl. priestorov. vzťahoch
- vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výt. nástrojov a materiálov
- zákl. vedomosti o vzniku filmu
- vedomosti o krajine svojho okolia, obci, regióne (typ, tvar, kolorit, prírodniny, remeselné tradície) **Zručnosti** Žiak dokáže:
- vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy i videnej skutočnosti - tvoriť spontánne i cielene vedené stopy
- vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru predmetu vo vzťahu k skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, zosvetľovať a stmavovať farebné tóny, vytvárať farebné postupnosti

- vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami maľby, kresby a grafiky - vyjadriť symetriu
- zvládnuť základné operácie s mierkou
- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi
- vytvárať stopy alebo tvary rukou , prstami
- zdokonaľovať technické základy usporiadania a miešania farieb , vyfarbovať tvar , plochu - zvládnuť modelovanie predmetných tvarov
- zdokonaľovať základné operácie na počítači s maliarskymi nástrojmi - primerane veku voliť motívy na vyjadrenie zadaných námetov

5. Obsah vzdelávania

Obsah učebného predmetu

ZÁKLADNÉ VYJADROVACIE PROSTRIEDKY – BOD, LÍNIA, TVAR, ŠKVRNA

plošné geometrické tvary	a) žiaci rozkladajú tvar na jeho geometrické časti a tie spájajú do celku	hra: zakliate predmety (skryštalizovali, zgeometrizovali sa a pod.) následné ukážky: analytický kubizmus	a) kresba b) kolorovaná kresba c) maľba d) modelovanie
	b) žiaci hľadajú tvary predmetov, ktoré je možné priradiť k jednotlivým základným geometrickým tvarom a vkresľujú ich do nich	hra na „stvorenie“ predmetov zo základných tvarov následné ukážky: syntetický kubizmus	
priestorové geometrické tvary	a) objekt z geometrických tvarov vzťahy základných geometrických tvarov; každému geometrickému tvaru pripísať charakteristiku (farbu alebo materiál) – vytvárať variácie zoskupení tvarov, hry s mierkou tvarov na ploche alebo v priestore b) ku geometrickým tvarom priradiť prírodné tvary	príbehy o vzájomných vzťahoch tvarov následné ukážky: geometrická abstrakcia	a) modelovanie b) objekt z kartónu...
VÝTVARNÉ HRY			

a) kreslenie na pokračova-nie	<i>žiaci si poskladajú pozdĺžny pás papiera a prvý začne kresliť časť ľubovolnej kresby na prvú založenú časť pásu; body, ktorými sa kresba končí na dolnom okraji, prevedie na nasledujúcu časť papiera, potom svoju časť založí a v kresbe pokračuje spolužiak, ktorý nevie, čo je nakreslené na prvej časti; to sa opakuje, pokiaľ celý pás nie je dokončený, potom ho žiaci rozprestrú a vznikne prekvapenie</i>	spoločenská hra, hádanie	a) lineárna kresba, b) šrafovaná kresba c) kolorovaná kresba	a) rozvíjanie vizuálnej fantázie a domýšľavosti b) moment prekvapenia v umení
b) spoločenská hra	<i>a) žiak vymýšľa spoločenskú hru, jej pravidlá, počet hráčov... a následne komponuje hraciu plochu, vymýšľa symboly pre polia a figúry...</i>	hracia plocha pre spoločenskú hru	kolorovaná kresba	rozvoj obrazotvornosti pri špecifickom druhu zobrazovania

KOMPOZIČNÉ PRINCÍPY

komponovanie novotvaru na základe prienikov obrysov / kumulácie tvarov	<i>žiaci kreslia figúry (zvieratá) alebo predmety rôzneho tvaru; na inej ploche tieto tvary kreslia tak, že sa vzájomne prekrývajú; vzniká obrys, ktorý je súčtom všetkých zobrazených tvarov; možnosť kolorovať každý tvar inou transparentnou farbou – vzniká lazúrny efekt</i>	a) superzvierá - praveké zvieratá (podľa atlasu) b) superpredmet - predmety rôzneho tvaru	a) kresba (tuš, ceruza) b) kolorovanie (farebný tuš, akvarel)	a) uvedomiť si vnútornú stavbu vonkajšieho obrysu b) pozorovať základy lazúrneho miešania farebných tónov
komponovanie predmetov vo vzájomných vzťahoch a vo vzťahoch k priestoru	<i>žiaci kreslia jednotlivé predmety, vystrihnú ich; následne z reálnych predmetov vytvorí zátišie (predmety stoja tak že sa čiastočne prekrývajú); z vystrihnutých predmetov zostavia na formáte papiera podobnú kompozíciu; následne kreslia zátišie podľa skutočnosti</i>	pozorovanie a porovnávanie predmetov (dôraz na tvar a mierku) – hry s ich vzájomným postavením <i>následné ukážky: vybrané ukážky zátiší z rôznych období umenia</i>	kresba obrysov (tuš, ceruza), strihanie, koláž a následne kresba (maľba) zátišia	pochopiť priestorové vzťahy videné v skutočnosti, prekrývanie predmetov a ich vzájomnú mierku

mierka a zoskupovanie predmetných tvarov vo variáciách	žiaci kreslia figurácie 3 rôznych geometrických tvarov alebo troch postavičiek, zvieratiek, predmetov) a variujú ich vzájomný priestorový vzťah (hore-dole = nad-pod, vpravo-vľavo = vedľa seba, blízko a ďalej, vpredu-vzadu = prekrývanie a zmenšovanie)	motivácia rozprávkou (napr. o magnetických tvaroch, ktoré sa priťahujú a odpudzujú a vznikajú medzi nimi vzťahy v priestore); pozorovanie predmetov v reálnom priestore a rozhovor o ich vzájomnom umiestení, porovnávanie pozn.: nadväzuje na 3.5 následné ukážky: vytipované obrazy ako ukážka riešenia priestorového zobrazenia vo viacerých plánoch (antika, renesancia, moderné umenie...)	a) kresba (ceruza, tuš, uhlík...) s dôrazom na zvýraznenie bližších tvarov b) kolorovaná kresba (tuš, farebné tuše alebo akvarel)
--	--	---	---

kompozícia ako hracia plocha	dopredu sú dané pravidlá: sú určené miesta (pásma, polia, body...) na ploche papiera, cez ktoré kresba nesmie prechádzať, a miesta, cez ktoré prejsť čiarou znamená získať bod; do takéhoto terénu žiak kreslí zobrazujúcu kresbu podľa vlastnej predstavy (podmienkou je obsadiť kresbou celý formát)	hra podľa pravidiel určených dohodou medzi učiteľom a žiakmi následné ukážky: vytipované kresby založené na linearite a štylizácii tvaru	farebná kresba (rôzne materiály)	uvedomiť si celú plochu formátu a možnosť rôzneho vedenia zobrazujúcej čiary v nej
------------------------------	--	--	----------------------------------	--

PODNETY VÝTVARNÉHO UMENIA / PROCESY, TECHNIKY a TÉMY

Paketáž	žiaci obalujú pruhmi alebo plochou papiera predmety alebo časti tela; tvar fixujú lepidlom alebo lepiacou páskou; predmety „vyslobodia“ (napr. rozstrihnutím) a ostáva im vonkajší skelet tvaru	skrýše, schránky pre predmety následné ukážky: umenie paketáže	priestorové objekty (vytvorené obalovaním baliacim papierom a lepidlom, páskou)	a) pochopenie umenia paketáže b) haptické a optické vnímanie tvaru, povrchu c) rozvíjanie manuálnych zručností
materiálový reliéf	žiaci si prinesú predmety (výrazného tvaru), ktoré odtlačujú do hlinenej plochy a odlievajú do sadry	nájdené predmety následné ukážky: vybrané ready made a diela pop artu a nového realizmu	odtláčanie do hliny, odlievanie do sadry	a) objavovanie odtlačku – negatívneho tvaru b) radosť z technického postupu c) rozvíjanie manuálnych zručností
a) copy art	hry s kopírkou: kopírovanie predmetu, ruky, deformovaného (krčeného, skladaného) obrázku	prekvapujúce spôsoby zobrazovania; pozn.: realizovať v prípade technického vybavenia následné ukážky: copy art	kopírka	pochopenie nových technických možností zobrazovania

b) tlač z výšky	<i>návrh, rozkreslenie na tmavé a biele plochy; realizácia: rezanie tvarov z linolea (kartónu); navalčekovanie farby a odtlačanie na papier</i>	zvierací (figurálny) motív <i>pozn.: jedná sa o lino(kartóno)rez, t.j. vyrezanie (vystrihnutie) častí ktoré budú otláčané a ich nalepenie na plochu; rytie do linolea (linoryt) je vhodný až vo vyšších ročníkoch následné ukážky: čiernobiela a farebná grafika (linoryt, drevoryt, drevorez...)</i>	a) linorez b) kartónorez	a) kontrastné riešenie plôch b) oboznámenie sa s technikou c) rozvíjanie manuálnych zručností
-----------------	---	---	-----------------------------	---

PODNETY DEJÍN UMENIA

umenie antického Grécka	<i>a) kompozícia labyrintu (bludiska), štruktúrovanie do geometrických a organických tvarov, komponovanie celku do zobrazujúceho obrису (hlava, figúra...)</i>	labyrint, mýtus o Minotaurovi a Tézeevi <i>následné ukážky: ukážky krétskej kultúry</i>	a) kresba (tuš, ceruza, fixka) b) kolorovaná kresba b) plytký reliéf
	<i>b) figurálny reliéf z hlíny; možnosť vlysu (opakovaným vtláčaním tvaru vznikne jednoduchý ornament)</i>	podnety z gréckej mytológie, ukážky maľby na keramike; posúdenie tvaru keramiky, pohybu figúr, deja <i>následné ukážky: grécka maľba na keramike</i>	a) modelovanie z hlíny b) vtláčanie vlysu

PODNETY FOTOGRAFIE

doplňanie chýbajúcich častí fotografie	<i>a) žiaci dostanú neúplný fotografický obraz a dopĺňajú chýbajúce časti kresbou alebo maľbou</i>	a) hra na detektíva (rekonštrukcia situácie) b) reštaurovanie starého obrazu <i>ukážky: reakcie na fotografiu v maľbe</i>	a) kresba (tuš, tempera) b) maľba (vosk., olejový pastel, tempera) c) kombinácia kresby a maľby	a) rozvoj rekonštrukčnej fantázie b) konfrontácia, dopĺňanie, nadväznosť rôzneho materiálového spracovania jednotného výjavu (motívu)

PODNETY FILMU a VIDEO

PODNETY ARCHITEKTÚRY

výraz architektúry	a) <i>mimikri: vytváranie tvarovej symbiózy a farebnej kamufláže pre fiktívne architektúry</i>	prírodné odevy a obydlia v rôznych prostrediach, nové odevy na staré domy, staré šaty na nové domy, nová architektúra do historického prostredia. <i>ukážky: Diiler Scofidio hmlovinová architektúra</i>	a) zhotovovanie tabuliek pre zápis vlastností b) kolorovaná kresba a maľba odevov pre dom c) koláž: vkladanie farebných tvarov domov do prostredí na fotografii	a) rozvoj komparatívnych schopností b) kultivácia fantázie a vízie c) uvedenie si vzťahov objektu a okolia architektúry a prostredia d) precvičovanie orientácie v prostredí kľúčové slovo: mimikry, historické a pamiatkové prostredie
	b) <i>vytúžený dom, vysnívaná krajina, mesto; kedy je dom alebo mesto domovom kedy je cudzie, nehostinné a hrôzostrašné; domy a mestá ako priatelia, susedia, cudzopasnici ...</i>	architekt ako pamiatkár a vizionár <i>ukážky: gorgona medúza na antických štítoch, levy pri chrámoch, púšte, pralesy, mestá bez dominánt, orientačných bodov, prístavby, nadstavby, dostavby, súmestia, metropolis a megapolis, lietajúce, plávajúce domy a mestá, mestá v kozme</i>		

PODNETY DIZAJNU

grafický dizajn / symbol, znak	a) <i>žiaci vytvárajú grafický symbol – erb pre svoju rodinu, pre spolužiaka</i>	heraldické znaky (postavenie, funkcia, tradícia), charakterizačný prvok (predmet, figúra, živočích, symbol) <i>následné ukážky: šľachtické erby</i>	a) kresba b) kolorovaná kresba c) grafika (monotypia, linorez)	a) hľadanie skratky – symbolu b) grafické vyjadrenie jednoduchého a výrazného tvaru
--------------------------------	--	--	--	--

	<i>b) žiaci navrhujú vlastné logo pre seba alebo svoju firmu</i>	hra na firmu: reklama, značka následné ukážky: <i>logá známych firiem, vtipné logá</i>		
novotvar / skladanie tvaru objektu z iných konkrétnych tvarov	<i>žiaci skladajú návrh predmetu z iných tvarov (obrázky, odliatky vecí...) tak, aby obrys (vnútorný tvar) vytvorený skladaním vytváral novotvar umožňujúci funkčné použitie (možnosť prekryvania tvarov alebo ich dopĺňania kresbou, maľbou)</i>	a) stvorenie nového tvaru zo známych vecí b) príbeh – detektívka: rekonštrukcia záhadného tvaru následné ukážky: <i>problematika novotvaru v umení a v dizajne</i>	a) koláž z vystrihnutých obrázkov vecí (figúr) z časopisov b) koláž dopĺňaná kresbou (maľbou) c) skladaný tvar vytvorený obkresľovaním obrysov	a) hľadanie novotvaru spájaním tvarov b) rozvíjanie konštruktívnej fantázie

PODNETY TRADIČNÝCH REMESIEL

bábkarstvo / príprava bábok	<i>žiaci si zhotovia bábkku na jeden prst alebo zo starej rukavice bábky na všetky prsty; určia si charakter postáv, riešia ich výraz, vymýšľajú doplnky</i>	bábkové divadlo <i>ukážky: rôzne typy bábok</i>	šitie, strihanie, lepenie, farbenie, vyšívanie	a) oboznámenie sa s možnosťami tvorby bábok b) hľadanie výrazu postavy v jednoduchých materiálových znakoch
-----------------------------	--	--	--	--

PODNETY ELEKTRONICKÝCH MÉDIÍ

kreslenie prostredníctvom počítača	<i>žiaci sa cvičia v kreslení pomocou myši alebo tabletu, nacvičujú si základné operácie vyplňania plochy, zmazávania, nastavenia farby, tlač obrázku a pod.</i>	voľné, figuratívne i nezobrazujúce kreslenie; hľadanie analógií s kreslením pomocou iných kresliacich materiálov <i>pozn.: výtvarný problém možno vyučovať len ak je škola vybavená počítačovou učebňou a softvérom</i> <i>ukážky: počítačová grafika</i>	kresliaci program, kresba, vyplňanie plôch	a) objavovanie možností kreslenia v počítači b) lepšie chápanie vlastností kresby tradičnými materiálmi pri porovnávaní s počítačovou kresbou c) rozvíjanie manuálnych zručností
------------------------------------	--	---	--	---

POROVNÁVACIE KOMBINAČNÉ A SÚHRNNÉ CVIČENIA

zbierka / vlastný atlas	skicár – zbierka záznamov zvierat, vtákov, lietadiel, minerálov, klobúkov... žiaci kreslia, zaznamenávajú si zvieratá (v Zoo, podľa obrázkových kníh...) tvary vtákov, zvierat, hmyzu, motýľov... alebo (podľa atlasov, encyklopédií, preparátov z prírodopisného kabinetu) rôzne typy historických odevov, doplnkov alebo automobilov, dopravných prostriedkov... kresby sú robené rôznymi kresliacimi materiálmi; dôraz je na porovnávaní, hľadani typického a zvláštneho	hra na výskumníkov, pozorovateľov následné ukážky: vybrané ukážky skíc a kresieb pohybu z dejín umenia; fotografie pohybu	a) kresby ceruzou (tušom, fixkou, pastelkami) b) usporiadanie kresieb do malej knižky, atlasu	a) porovnávanie, skúmanie rozmanitosti a príbuznosti vecí b) porovnávanie výrazu kresliacich materiálov
syntéza písma a obrazu	a) žiaci kombinujú svoj autoportrét s opisom svojej osoby a vytvárajú jednotnú kompozíciu z písma a z obrazu	východiskom môže byť opis udalosti, hľadanie ťažiskového slova, ktoré ju vyjadruje, a jeho syntéza so zobrazením udalosti následné ukážky: lettrizmus, vizuálna poézia	a) kresba b) maľba	a) hľadanie vzťahu tvaru písmena a obrazu b) spontánna kombinácia významu ikonického a symbolického zobrazenia
PODNETY HUDBY, LITERATÚRY - SYNESTETICKÉ PODNETY				

výtvarné stvárnenie slova, vety, súvetia	žiaci sa snažia o výtvarné vyjadrenie slovných druhov (napr. k vecnému zobrazeniu podstatného mena namaľovať prídavné meno a sloveso) a tak maľbou (bez textu) nájsť svoje zodpovedajúce výtvarné vyjadrenie hovorenej alebo písanej vety	komunikácia správy, informácie vlastným výtvarným jazykom následné ukážky: rôzne formy vizuálnej poézie	a) kresba b) maľba (tempera, akvarel, pastel) c) reliéf s možnosťou odtlačania konkrétnych predmetov (hlina, možnosť odliatku do sadry)	a) hľadanie možností prepisu verbálneho prejavu do vizuálnej formy b) uplatnenie fantázie pri zobrazovaní abstraktných pojmov
hľadanie analógií medzi zvukmi a tvarmi, textúrami, farbami	a) výtvarné vyjadrenie (kresba, maľba – tvar, farba, usporiadanie zvuku rôznych nástrojov, syntetického zvuku)	a) ukážky zvuku nástrojov (klavír, husle, flauta...) a hľadanie ekvivalentov - možnosť zobrazit' hráča alebo samotný nástroj a vyjadriť jeho zvuk b) zvuky kreslenia ako súčasť kresbovej performance následné ukážky: kinetická hudba, konkrétna hudba	a) kresba b) maľba c) kombinovaná technika	ponímanie procesu kresby ako akustickej performance

PODNETY Z RÔZNYCH OBLASTÍ / POZNÁVANIA SVETA				
a) podnety prírodovedy: zmeny látok a ich výtvarné využitie	<i>zmena látky zmenou teploty: žiaci vytvárajú kompozíciu z vosku (farebné sviečky, voskové pastely), ktorým kreslia v studenom stave (oterom), v zahriatom stave (špachtľou) alebo v tekutom stave</i>	figuratívna kompozícia <i>následné ukážky: enkaustiky, procesuálne umenie</i>	a) enkaustika b) topený voskový pastel	využitie fyzikálnych vlastností látky vo výtvarnom prejave
b) materiálovotechnické podnety pracovného vyučovania	a) <i>kresba zo stehov: žiaci kreslia čiarami predstavujúcimi rôzne stehy; vzniká rukopisne členitý obrázok</i>	a) zobrazujúca predmetná alebo naratívna kresba b) nezobrazujúca kresba („strihy“) <i>následné ukážky: rukopis čiary v moderných kresbách</i>	kresliace materiály	uvedomenie si a využitie materiálových vlastností a technických postupov
	b) <i>socha z geometrických tvarov: žiak si pripraví rôznofarebné geometrické tvary z kartónu a komponuje z nich (príp. so spolužiakom) objekt - sochu</i>	a) figuratívny objekt z geometrických tvarov b) objekt - architektúra <i>následné ukážky: geometrické sochárstvo, geometria v architektúre</i>	kartón rôznej kvality (lepenie, rezanie, farbenie, skladanie)	
	c) <i>socha z krčeneného /skladaného papiera: žiaci skladaním alebo krčením papiera vytvárajú objekty</i>		papier rôznej kvality (rezanie, strihanie, krčenie, lepenie...)	
TRADÍCIA A IDENTITA / KULTÚRNA KRAJINA				
výtvarná reakcia na charakter okolitej krajiny	<i>žiaci na vychádzke pozorujú a komentujú charakter okolitej krajiny, zaznamenávajú jej rytmy (kresba), zaznamenávajú detaily, dominanty; prinesený materiál spracúvajú v triede ako cyklus záznamov, koláž postrehov a komentárov, atlas... (možnosť kombinovania individuálnej a kolektívnej práce)</i>	a) obraz našej krajiny b) atlas našej krajiny (možnosť kombinovania individuálnej a kolektívnej práce) <i>ukážky: rôzne typy krajiny, konfrontácia s krajinou vlastného regiónu</i>	a) kresba b) koláž z kresieb d) maľba, kombinácia techník	a) rozvíjanie pozorovacej schopnosti, vizuálnej fantázie a domýšľavosti b) moment prekvapenia v umení

6. Metódy a formy práce

Vo vyučovaní výtvarnej výchovy na 1. stupni odporúčame v edukačnom procese použitie konkrétne týchto metód: reprodukčné metódy, aby si žiaci vytvorili zručnosti a návyky, metódy rozvíjania tvorivosti, metódy produktívne, heuristické metódy, výskumné metódy, analytické metódy, syntetické metódy, metódy slovné (metódy hovoreného slova, monológ, dialóg), metódy názorné (používanie ilustrácií, náčrtov, demonštrácia, modelovanie), praktické metódy (maľovanie, kreslenie, tupovanie, modelovanie, strihanie, trhanie, lepenie a iné...)

V širšom zmysle slova ako didaktické formy vyučovania výtvarnej výchovy môžeme použiť vyučovaciu hodinu v triede, vychádzku, exkurziu, vyučovaciu hodinu v počítačovej učebni. V užšom slova zmysle najčastejšie používame skupinové formy práce, ktoré zvyšujú kolektívnosť, humanizáciu a rozvíjajú aktivitu žiakov, učia pracovať v kolektíve. Ale aj samostatnú prácu, pri ktorej sa žiaci spoliehajú len na svoje zručnosti a schopnosti, tvorivosť. V niektorých prípadoch (vytváranie projektov, zhotovovanie jedného produktu) je na mieste využitie frontálnej formy práce, pri ktorej sa pracuje s celou triedou.

Tematický celok	Obsahový štandard	Námet	Výkonový štandard. Žiak vie:	Prierezové témy	Počet hodín
Výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovania	<i>Plošné geometrické tvary /figúra, vecne zobrazenie, zobrazenie z geometrických tvarov</i>	1.Kompozícia z geometrických tvarov	tvoriť spontánne i cielene vedené stopy	Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj	4
		2.Mozaika	komponovať – vedome umiestňovať tvar		
	<i>Priestorové geometrické tvary /3D objekt z geometrických tvarov</i>	1. Využitie programov v PC učebni	vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantazie, predstavy		4
		2.Lego práca so stavebnicou, nakresli stavbu	komponovať – vedome umiestňovať tvar		
	<i>Farba /zosvetľovanie a stmavovanie, svetlostná škála jednotlivých farieb, /tóny sivej farby</i>	1.Farebná škála - vytvorenie, miešanie farieb	vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru		4
		2.Predmet vo farebnej škále	komponovať – vedome umiestňovať tvar		

Výtvarný jazyk/ kompozičné princípy a možnosti kompozície	<i>Tvar /komponovanie novotvaru na základe prienikov rôznych obrysov /kumulácie tvarov v rôznych variáciách</i>	1.Prekrývanie tvarov		Mediálna výchova CD a videokazety	4
		2.Tvoríme nové zložené z iných vecí		Environmentálna výchova	
	<i>Mierka /zoskupovanie predmetných tvarov</i>	1.Miešanie vecí a tvarov – Fantastická bytosť	komponovať – vedome umiestňovať tvar		4
		2.Fantastický stroj	zvládnuť základné operácie s mierkou		
	<i>Paketáž /tvar ako obal</i>	1.Obal na darček		Rodinná výchova	2
	<i>Materiálový reliéf /otláčanie do hlíny, odlievanie do sadry</i>	2.Vyrývanie do plastelíny alebo sádry			4
		1.Kachlička			
Podnety výtvarného umenia /výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	<i>Inšpirácia gréckym umením / témami, procesmi, technikami a materiálmi</i>	2.Maska	vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantazie, predstavy		2
Podnety fotografie	<i>Dopĺňanie častí fotografie /kresbou, maľbou, reliéfom, kolážou</i>	1.Postava z časopisu	vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky	Tvorba projektu a prezentačné schopnosti Ľudské práva	4
		2.Portrét			

Podnety filmu a videa	<i>Priestor filmu, rám, filmová scénografia</i>	1.Program Kerpoof - animovaný príbeh	komponovať – vedome umiestňovať tvar		4
		2.Komiks			
Podnety architektúry	<i>Výraz architektúry /architektonicky výraz a prostredie / mimikry, historické a pamiatkové. prostredie</i>	1.Fantastický dom - hotel	vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky	Tvorba prné a prez zručnosti	4
		2.Domaľuj historickú budovu /z vystrihutej časti/	vyjadriť plošny a priestorovy tvar a obrys podľa fantazie, predstavy		
Podnety dizajnu	<i>Grafický dizajn /symbol, znak</i>	1.Návrh na logo			2
		2.Tvoríme erb			
Podnety tradičných remesiel	<i>Bábkarstvo /tvorba bábok</i>	1.Bábkové divadlo			4
		2.Kulisy k divadlu			
Elektronické médiá	<i>Kreslenie prostredníctvom počítača</i>	1.Plagát na Deň Zeme		Deň Zeme enviromentálna	2

	<i>počítača</i>			výchova	
Porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia		2.Ilustrácia povesti			2
Podnety hudby	<i>Výtvarné stvárnenie nálady a rytmu hudobnej skladby</i>	1.Koncert v prírode	vyjadriť vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky	Osobnostný a sociálny rozvoj Envirom. výchova	2

		2.Čo si šepkajú rastliny	vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy		
Synestetické podnety		1.Odtlačanie špagátu namočeného do farby			2
Podnety rôznych oblastí poznávania sveta	<i>Podnety prírodovedy: zmeny látok a ich výtvarné využitie</i>	2.Odtlačanie rôznych materiálov	tvoriť spontánne i cielene vedené stopy	Prírodoveda, Enviroment. výchova	2
Tradícia a identita /kultúrna krajina	<i>Výtvarná reakcia na keramické dielo</i>	1.Krčah			4
		2.Vizitka			
Škola v galérii /galéria v škole	<i>Atribúty ikonografie / čo znamená moje meno</i>	1.Medaila		Osobný a sociálny rozvoj	2
Výtvarné hry		2.Kreslenie podľa pokynov – jeden diktuje druhému popisuje predmet, druhý kreslí			2
Výtvarné hry v ŠvP		1. Maľuj čo si vytiahneš na lístočku – rôzne nesúvisiace veci			2

7. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Výtvarná výchova pre IV.ročník	<ul style="list-style-type: none">- Kenner, T.A.: Symboly a jejich skrytý význam. Praha: Metafora,2007- BARTKO, O.- FILA, R.- REISTETTEROVÁ, Z.: Výtvarná príprava. Bratislava: SPN, 1998.- FILA, R.: Načo nám je umenie. Bratislava: Mladé letá, 1991- ROESELOVÁ, V. : Námět ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1995- ROESELOVÁ, V.: Techniky ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1996- Výtvarná výchova pre IV.ročník	Dataprojektor CD prehrávač DVD prehrávač Edukačné DVD CD záznamy rôznych znakov, obr. Symbolov metodiky	Obrázky znakov firiem, športových klubov, firiem a škôl v časopisoch, výkresy, farebné papiere, grafický materiál : ceruzka, perká, tuš, drierka, rudka, akvarelové farby, tempery, štetce	Internet: encyklopédie umenia, reprodukcie umeleckých diel, odborné časopisy: Múzy v škole, Výtvarná výchova (čes. časopis), ponuka médií, televízne kanály ako : STV2, MTV, SPEKTRUM a pod.

8. Hodnotenie a klasifikácia predmetu

Hodnotenie výchov na prvom stupni má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie...

Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení, cieľavedomosť, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie. Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkon s predchádzajúcimi výkonmi pred porovnávaním s výkonmi iných žiakov. Snažíme sa hodnotiť pozitívne, zlá známka by mohla dieťa demotivovať, potlačiť jeho túžbu o sebavyjadrenie.

Špecifikom výchovy prostredníctvom výtvarných činností a výtvarného vyjadrovania je, že sa v rámci jej procesu očakáva vlastný prístup žiaka k aplikácii techník, nástrojových a koordinačných zručností, ale najmä v oblasti vytvárania svojich osobných symbolických reprezentácií skutočnosti (obrazov, objektov, priestorových riešení, akčných a procesuálnych vyjadrení svojej fantázie, predstáv a reality vonkajšieho sveta).

Výtvarná výchova na ZŠ je predmet, ktorý sa nenapĺňa realizáciou požadovaného programu (edukačnej úlohy), ale v ktorých je tento program len východiskom k samostatnému (tvorivému) výtvarnému vyjadrovaniu sa žiaka. Ináč by nespĺňali svoje ťažiskové poslanie: formovať mentálne štruktúry žiaka v smere aktívnej otvorenosti voči interpretáciám a vyjadrovaniu sveta a seba, orientovať žiaka k tvorivému prístupu – či v rámci sebavyjadrovania alebo riešenia zadaných úloh. Hodnotenie má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície a vkus. Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s jeho predchádzajúcimi výkonmi a s nastavenými kritériami pre porovnávanie s výkonmi iných žiakov. Až v druhom rade je teda hodnotenie porovnaním v rámci skupiny žiakov (triedy). Toto porovnanie má mať najmä výchovný charakter. Pri zohľadnení osobitosti každého žiaka poskytuje obraz o rozvrstvení škály kvality prístupu, výkonu, poznania, schopnosti zaujať stanovisko a výsledku činnosti v porovnaní medzi jednotlivými žiakmi. Nehodnotíme teda len (alebo v prvom rade) výsledok činnosti (vytvorený artefakt), ale celý proces a prístup žiaka v rámci tohto procesu.

Formy hodnotenia

Ťažiskovou formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytne citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti (viď kritériá hodnotenia). Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Túto formu odporúčame príležitostne kombinovať aj so sebahodnotením žiaka. Nevyhnutnou formou hodnotenia je aj škálovanie formou známok, porovnateľné so známkovaním, aké sa používa v iných predmetoch vyučovaných na škole. Nie je nutné známkovať každú prácu a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktoré úlohy bude hodnotiť, aby poskytli žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji. Odporúčame však, aby žiak bol hodnotený z úloh v rámci rozličných metodických radov, aby bola vyváženosť výkonu žiaka, nakoľko môžu byť rozdiely vzhľadom na rôznorodosť záujmov a schopností žiakov.

Kritériá hodnotenia

Učiteľ má brať ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímnym svetom žiaka a že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho riešení výtvarných úloh iniciovaných učiteľom. Preto sa pri hodnotení musí vyvarovať paušálnych súdov a šablónovitých kritérií, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka. Uprednostňujeme osobný, diferencovaný prístup. Predložené kritériá sú orientačné, učiteľovi poskytujú štruktúru analýzy jednotlivých hľadísk uplatniteľných na činnosť žiaka v rámci výtvarnej výchovy. Výsledok výtvarných činností (artefakt) nie je jediným predmetom hodnotenia, ale učiteľ zvažuje všetky nižšie vymenované kritériá. Výsledok výtvarnej činnosti je síce dôležitý, u žiaka naň vzniká obyčajne citová väzba – spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, čo ho následne motivuje pre ďalšiu výtvarnú prácu a udržiava jeho záujem o sebavyjadrovanie. Je teda potrebné, aby učiteľ k nemu zaujímal stanovisko. Okrem neho treba hodnotiť, a niekedy aj uprednostniť, proces výtvarných činností, pretože práve v rámci tohto procesu dochádza k formácii osobnosti žiaka ak získavaniu kompetencií – k napĺňaniu cieľov výtvarnej výchovy.

Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s ročníkovými kompetenciami a je potrebné, aby učiteľ pri hodnotení mal tieto kompetencie a ich postupné dosahovanie na zreteli. Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,
- otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,
- cieľavedomosť riešení,

- záujem o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,
- schopnosť spolupracovať,
- schopnosť zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov;

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- technické zručnosti (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),
- formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja vnímania a prežívania,
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie,
- mentálne spôsobilosti na úrovni myslenia (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky);

c) priebeh získavania vedomostí:

- znalosti oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- znalosť materiálov, techník, médií a procesov ich používania;

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Stupeň hodnotenia:

1 – Výborný

Žiak spĺňa kritériá (a –d) na vynikajúcej úrovni: žiak je iniciatívny a tvorivý vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu,

- žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry,
- žiak ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni,
- žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti –na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, vytvárania vlastných koncepcií,
- žiak dokáže veku primerane pomenovať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky,
- žiak preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerané edukačným
- žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných,
- žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a schopnostiam.

Proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych daností žiaka.

2 - Chválitebný

Žiak v podstate spĺňa kritériá 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.

3 - Dobrý

Žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.

4 - Dostatočný

Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach.

5 – Nedostatočný

Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces. Neodporúčame používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka; v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu) .

Je potrebné, aby učiteľ primerane hodnotil výtvarné prejavy detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, ako aj integrovaných detí s dyslexiou, dyskalkúliou a pod.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPPaP.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

- ŠVP – 1 hodina- slúži ako časová dotácia pre kvalitnejšie zvládnutie náročnejších techník, pre väčší priestor na sebahodnotenie a hodnotenie

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV

Učebná osnova školského vzdelávacieho programu – predmet: Náboženská výchova katolícka

Názov predmetu	Náboženská výchova katolícka
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín

Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

Tematický výchovno- vzdelávací plán

Predmet: **Náboženská výchova**

Ročník: **štvrtý**

Šk. rok:

2011/2012

Časový rozsah výučby: **1 h týždenne, 33 hodín ročne** Škola: **Základná škola s materskou školou Komenského Poprad**

TEMA	Obsahový štandard, podtéma	Výkonový štandard	Medzipredme -tové vzťahy, prierezové témy	Poznámky
------	----------------------------	-------------------	---	----------

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">.CESTA NÁDEKE 6.hod</p>	<p>Obsahový štandard: Cesta k sebe – som jedinečný Cesta k druhým (kamarátstvo, priateľstvo) Cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa (Gn 6,18-20: zo všetkého živého, vezmi do archy....)) Cesta k Bohu (biblické obrazy Božej blízkosti)</p> <p>Názvy podtém: September 1. Úvodná hodina 2. Mať nádej 3. Som jedinečný 4. Cesta k druhým</p> <p>Október 5. Noe dôveruje Bohu 6. Obrazy Božej blízkosti</p>	<p>Žiak vie vysvetliť čím je človek jedinečný reprodukovať biblický príbeh o Noemovej arche nájsť súvis medzi biblickým príbehom o Noemovej arche a zodpovedným prístupom k prírode vnímať Boha ako toho, ktorý zachraňuje objaviť rozmer nádeje na ceste k sebe, k druhým, k svetu a k Bohu objavovať zodpovednosť za prírodu a za rozvíjanie dôstojnosti ľudského života vnímať potrebu sebariadenia akceptovať vzájomnú spätosť s celým stvorenstvom formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických obrazov Božej blízkosti.</p>	<p>Medzipredmetové vzťahy: SJL, VYV, HUV</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> oceňuje jedinečnosť človeka a rešpektuje ju v životných situáciách <p>Environmentálna výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> je schopný ekologickeho postoja – ochrany prírody 	
--	--	--	--	--

<p style="text-align: center;">11. hod</p> <p style="text-align: center;">. BIBLIA – SLOVO O NÁDEJI</p>	<p>Obsahový štandard: Biblia kniha kníh Odkrývanie nádeje v živote biblických postáv (sudca Gedeon, proroci Micheáš a Izaiáš – kmeň Jesseho Biblické posolstvo nádeje – príchod Mesiáša (Ján Krstiteľ, Panna Mária) Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo (podobenstvá o Božom kráľovstve) Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo (Ježišove zázraky)</p> <p>Názvy podtém: Október 7. Biblia – kniha nádeje 8. Prvý zákon a Nový zákon November 9. Zem Biblie 10. Dobytie zasľúbenej zeme 11. Gedeon December 12. Pán Boh utešuje 13. Očakávanie Mesiáša 14. Príchod Mesiáša Január 15. Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo 16. Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo 17. Opakovanie</p>	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať základné delenie kresťanskej Biblie • reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona • jednoduchým spôsobom interpretovať biblické texty prorociet prorokov Micheáša (a ty Betlehem...) a Izaiáša – kmeň Jesseho, ako posolstvo nádeje • interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa • identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv • na príklade biblických postáv objavovať prastarú ľudskú skúsenosť „mať smer“ ako základný predpoklad pre zmysel • vnímať Bibliu ako slovo nádeje v živote človeka a ľudstva. • formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických postáv • vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve ako obrazné príbehy približujúce Božie kráľovstvo a cestu k nemu • interpretovať biblické príbehy o Ježišových uzdraveniach ako znaky Božieho kráľovstva a znaky Božieho záchranného konania. 	<p>Medzipredmetové vzťahy: SJL, VYV Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie vyjadriť radosť zo života a osvojuje si pozitívny postoj k životu 	
---	---	--	---	--

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);"> . NÁDEJ PRESAHUJÚCA SMR 6. hod. </p>	<p> Obsahový štandard: Skúsenosť strachu, dôvery a nádeje Bože, kde si? (Jób) Smrť a nádej (vzkriesenie Lazára) Ježiš – silnejší ako smrť Sviatosť pomazania chorých ako priestor nádeje v situácii, kde pozemská nádej už končí </p> <p> Názvy podtém: Február 18. Najväčšie obmedzenie človeka 19. Bože, kde si? (Jób) 20. Ježiš – silnejší ako smrť Apríl 21. Vzkriesenie Lazára 22. Veľkonočné obdobie 23. Sviatosť pomazania chorých </p>	<p> Žiak vie </p> <ul style="list-style-type: none"> • reflektovať svoj pohľad na ľudské utrpenie • vnímať skúsenosť s utrpením a bolesťou ako súčasť ľudského života • vie dať svoj pohľad na ľudské utrpenie do súvisu s biblickými textami o Jóbovi a kresťanským pohľadom na zmysel ľudského utrpenia v kontexte veľkonočných udalostí • reprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára • objaviť súvislosť medzi Ježišovou skúsenosťou s utrpením, smrťou, zmŕtvychvstaním a kresťanskou nádejou presahujúcou smrť • objaviť poslanstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť • objaviť vo sviatosti zmierenia a Eucharistie poslanstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť • z pohľadu kresťanskej nádeje vysvetliť vetu, že život je silnejší ako smrť • rozvíjať postoj empatie k ľudskému utrpeniu • je vnímavý pre existenciálnu skúsenosť so životom a smrťou a náboženskú hĺbku ktorú spoznáva v živote druhých ľudí a v liturgii 	<p> Medzipredmetové vzťahy: SJL, VYV </p> <p> Prierezové témy Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak </p> <ul style="list-style-type: none"> • je schopný vnímať smrť ako súčasť života a je otvorený pre kresťanské poslanstvo nádeje 	
--	--	--	---	--

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">. SVEDECTVO NÁDEJE 6. hod.</p>	<p>Obsahový štandard:</p> <ul style="list-style-type: none"> rôzne veže v jednom meste kresťanské cirkvi pôsobiace v našej krajine (regióny) miesta pre spoločné slávenie, prácu, a nasadzovanie za ľudské práva a pokoj s kresťanmi iných cirkví <p>Názvy podtém: Máj 24. Veže v našom meste 25. Rôzne veže – rôzne vierovyznania 26. Kostolné veže – symboly nádeje 27. Kresťan – nositeľ Krista Jún 28. Kresťania - nádej pre svet 29. Svedkovia nádeje</p>	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> prostredníctvom modelových situácií zo života detí z rôznych cirkví, hľadať spoločné a rozdielne znaky s Rímskokatolíckou cirkvou vnímať svedectvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví vytvoriť projekt so stručným prehľadom kresťanských cirkví pôsobiacich v našej krajine (regióny) a navrhnúť spoločnú angažovanosť pre dobro (sociálna oblasť) osvojovať si postoj tolerancie, porozumenia a vzájomnej dôvery k ľuďom iných denominácií 	<p>Medzipredmetové vzťahy: S JL, VYV</p> <p>Multikultúrna výchova Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> je schopný vnímať vo svojom okolí inakosť iných denominácií a je schopný prijať túto skutočnosť 	
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">. PRAMEŇ NÁDEJE 4. hod</p>	<p>Obsahové štandardy: Modlitba – život v Božej prítomnosti Bože, si pri mne (Žalm 139) Boh – stred kresťanského spoločenstva</p> <p>Názvy podtém: Jún 30. Modlitba – prameň nádeje 31. Cirkev – prameň nádeje 32. Modlitba svätého ruženca 33. Opakovanie</p>	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduchým spôsobom zdôvodniť potrebu modlitby pre duchovný rozmer človeka na modelových situáciách objaviť nádej zo života viery vnímať potrebu stíšenia cvičením stíšenia a meditácie vytvárať priestor pre stretnutie s Bohom v modlitbe 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> vníma svoj duchovný rozmer je vnímavý pre sústredenie, stíšenie a načúvanie 	

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie výchov na prvom stupni má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie.

Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení, cieľavedomosť, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie.

Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s predchádzajúcimi

výkonmi pred porovnávaním s výkonmi iných žiakov.

Snažíme sa hodnotiť pozitívne, zlá známka by mohla dieťa demotivovať, potlačiť jeho túžbu o sebaujadrenie.

1 – Výborný

Žiak je iniciatívny a tvorivý, schopný uplatniť vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, vie vyjadríť vekuprimerané postoje, ovláda zručnosti odľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov na vynikajúcej úrovni. Žiak dokáže vekuprimerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky z činnosti a ich výsledky, preukazuje vedomosti z danej oblasti primerane edukačným úlohám v danom ročníku, dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a výkonom iných.

2 – Chváľitebný

Žiak je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý, vie vyjadriť vekuprimerané postoje, s pomocou učiteľa ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov, na základe podnetných otázok dokáže vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity. Snaží sa chyby a nedostatky odstrániť.

3- Dobrý

Žiak realizuje edukačné úlohy len priemerne, slabo prejavuje záujem a toleranciu, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity vyjadrí len s ťažkosťami, Nedostatky vo svojej práci dokáže opraviť alebo odstrániť s pomocou učiteľa.

4 –Dostatočný

Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, chýba mu záujem a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s veľkými ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity nevie vyjadriť. Nedostatky vo svojej práci nedokáže a nemá snahu opraviť ani s pomocou učiteľa.

5-Nedostatočný

Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o aktivity v danom predmete, neguje vyučovací proces.

Poznámka: Neodporúčame používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka, v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu).

V žiadnom prípade do známky nezahrňame hodnotenie správania sa na hodine.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Názov predmetu	Náboženská výchova evanjelická
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

Tematický celok	Cieľ kľúčové kompetencie	Obsahový štandard	Výkonový štandard – žiak vie	Počet hodín	Prierezové témy
JEŽIŠOVO VEREJNÉ PÔSOBENIE	Ukázať, ako Ježiš pôsobil a konal medzi ľuďmi. Poznávanie Božieho slova, sila pokúšenia a povolanie učeníkov. Opakovanie z predchádzajúcich ročníkov. Rozvoj osobnostných, komunikačné a sociálne kompetencie.	Pripomína si - krst Pána Ježiša - pozná príbeh pokúšania na púšti- vie ako diabol pokúšal Pána Ježiša , dieťa sa oboznámi s príbehmi povolania učeníkov, kedy, kde a za akých okolností ich Pán Ježiš povolal - dozvie sa o rybárstve ako o zdroji obživy v tej dobe a čo znamenala Ježišova výzva: „Učiním vás rybármi ľudí!“	Vie o udalostiach, ktoré predchádzali začiatku verejného vystúpenia Ježiša; uvedomuje si Ježišovu poslušnosť voči Pánu Bohu - chápe zmysel ovládania Božieho slova pre svoj život- vie vymenovať mená učeníkov, situácie, v ktorých ich Ježiš povoláva a prečo ich povoláva- uvedomuje si potrebu nasledovania Pána Ježiša ako prioritu a túži sa stať Jeho nasledovníkom	2	Mediálna Multikultúrna

JEŽIŠ MENÍ	Spoznať životy a príbehy	Dieťa pozná príbeh	- uvedomuje si potrebu poznať	7	Mediálna
ŽIVOTY LUDÍ	obyčajných ľudí, ktorých Ježiš zachránil a ktorým aj dnes chce pomáhať. Osobnostné, sociálne a komunikačné kompetencie.	o stretnutí ľudí s Ježišom (colníka Zachea, bohatý mládenec, samaritánka...)- dozvie sa prečo ľudia nemali radi mnohých ľudí, o potrebe lásky, pokánia a odpustenia, závislosti...	Ježiša a moc Jeho odpustenia - človek sa môže zmeniť, keď stretne Ježiša- táto vnútorná zmena sa prejavuje v správaní človeka- dieťa si uvedomuje že bohatstvo nám prináša skutočnú radosť len vtedy keď ním vieme pomáhať iným		Multikultúrna Ochrana človeka, zdravia, prírody – PJ má moc nad všetkým a každým, môže uzdraviť človeka
JEŽIŠ VYUČUJE	Poznáva príbehy a podobenstvá, aj Pán Ježiš učil o Božom kráľovstve a potrebe pokánia.	Vysvetľujeme podobenstvá, na základe ktorých poznáva žiak veci skryté o božom kráľovstve, poslednom súde a druhom príchode Krista na túto zem.	Vie – vymenovať a vysvetliť prebraté podobenstvá, vie ich skrytý význam, kto ich rozprával a prečo. Vie, že PJ rozprával rôznym ľuďom rôznym spôsobom aby sa k nim priblížil a vysvetli podstatu.	6	Mediálna Multikultúrna Regionálna
JEŽIŠ UZDRAVUJE	Ježiš je najlepší Lekár, vie nielen uzdraviť, ale chce hlavne odpustiť a spôsobiť vnútorné uzdravenie. Sociálne, občianske kompetencie.	Žiak sa dozvie o ľuďoch, ktorým PJ pomohol bez ohľadu vierovyznania, rasy, postavenia. Žiak sa učí prežívať bolesť a cíti s ostatnými.	Vie vymenovať ľudí, ktorým PJ pomohol, vie, že môže vo svojich problémoch prichádzať k Bohu, aj modlitbách, lebo On dokáže urobiť viac ako prosíme.	4	Ochrana človeka, zdravia, prírody – PJ má moc nad všetkým a každým, môže uzdraviť človeka
JEŽIŠ ROBI DÍVY	Dieťa poznáva, že Bohu Stvoriteľovi patrí všetka moc. Človek nedokáže ovládnuť prírodu. Boh áno!	Boh má neobmedzenú moc, poznáva Jeho silu a vládu nad svetom aj človekom.	Vie, že Bohu môže dôverovať, lebo má všetku moc, vie, že všetky svoje obavy mu môže vložiť do Jeho rúk. S Ním sa nemusíme báť.	2	Ochrana človeka, zdravia, prírody – PJ má moc nad všetkým a každým, môže uzdraviť človeka
JEŽIŠ HOVORÍ O SEBE	Ježiš je jediný spôsob, ako môžeme byť zachránení pre večný život. Osobnostné, sociálne kompetencie	Opísať skutočnosti o Ježišovi a Jeho živote, čo rozprával a konal, čo hovoril o sebe.	Vie vymenovať kým je PJ – svetlo, chlieb života, cesta, pravda a život. Vie, že iba On nás môže zachrániť a chce byť zachránený a v nebi.	5	Mediálna Multikultúrna Regionálna
JEŽIŠOVO VYKÚPENIE	Žiak poznáva posledné udalosti zo života Ježiša Krista, a prečo sa to všetko	Poznáva udalosti z posledných hodín Ježišovho života a dielo záchrany pre	Vie vymenovať a opísať veci o poslednej večeri, zajatí v Getsemane, zrade, odsúdení,	4	Ochrana človeka Regionálna Multikultúrna
	udialo. Učí sa cítiť s inými, prejavovať radosť, smútok .. sociálne, komunikačné, osobnostné kompetencie.	človeka. Túži odpovedať na túto ponuku prijatím a poslušnosťou. Chce byť spasený a rozprávať to ďalej.	ukrižovaní a vzkriesení PJK, jeho vstúpenie na nebo a druhom očakávanom príchode na túto zem. Podľa toho sa chce správať a žiť.		

CIRKEV – MIESTO KDE PATRÍM AJ JA	Dieťa sa učí tomu, že niekam patrí, túži po nasledovaní Spasiteľa a je šíriteľom tejto zvesti vo svojom okolí Osobn. Kompetencie sociálne kompetencie- dieťa túži po nasledovaní Spasiteľa a je šíriteľom tejto zvesti vo svojom okolí.	Žiak pozná príbeh o vstupe a zoslaní Ducha Svätého /iba zopakovať z 3. ročníka/ - dôraz na misijný príkaz, ktorý vyjadruje Ježišovu túžbu, aby sa Jeho evanjelium zvestovalo všetkým a prinášalo zmenu do srdca ľudí- stručne vysvetliť žiakom, ako prebiehajú Služby Božie v našich chrámoch a čo je ich stredobodom	Žiak sa naučí misijný príkaz naspamäť - vie ho nielen reprodukovať, ale chápe význam týchto Ježišových slov- žiak sa túži zúčastňovať Služieb Božích (detská besiedka, detské Sl. Božie) a aktívne sa zapájať do ich priebehu (pieseň, modlitba, čítanie textu z Biblie)	6	Multikultúrna Ochrana človeka Dopravná
-------------------------------------	---	--	--	---	--

Hodnotenie výchov na prvom stupni má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie.

Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení, cieľavedomosť, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie.

Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s predchádzajúcimi výkonmi pred porovnaním s výkonmi iných žiakov.

Snažíme sa hodnotiť pozitívne, zlá známka by mohla dieťa demotivovať, potlačiť jeho túžbu o sebavyjadrenie.

1 – Výborný

Žiak je iniciatívny a tvorivý, schopný uplatniť vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, vie vyjdriť vekuprimerané postoje, ovláda zručnosti odľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov na vynikajúcej úrovni. Žiak dokáže vekuprimerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky z činnosti a ich výsledky, preukazuje vedomosti z danej oblasti primerane edukačným úlohám v danom ročníku, dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a výkonom iných.

2 – Chválitebný

Žiak je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý, vie vyjadriť vekuprimerané postoje, s pomocou učiteľa ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov, na základe podnetných otázok dokáže vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity. Snaží sa chyby a nedostatky odstrániť.

3- Dobrý

Žiak realizuje edukačné úlohy len priemerne, slabo prejavuje záujem a toleranciu, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity vyjadrí len s ťažkosťami, Nedostatky vo svojej práci dokáže opraviť alebo odstrániť s pomocou učiteľa.

4 –Dostatočný

Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, chýba mu záujem a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s veľkými ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity nevie vyjadriť. Nedostatky vo svojej práci nedokáže a nemá snahu opraviť ani s pomocou učiteľa.

5-Nedostatočný

Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o aktivity v danom predmete, neguje vyučovací proces.

Poznámka: Neodporúčame používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka, v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu).

V žiadnom prípade do známky nezahrňame hodnotenie správania sa na hodine.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Slovenský jazyk a literatúra

1. Záhlavie

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	6+2 hodín týždenne, spolu 264 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne

Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2.Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter, pretože v sebe zahŕňa jazykovú, slohovú a literárnu zložku, čítanie a písanie. Jazyk slovenský má prioritné a špecifické postavenie aj v 4. ročníku ZŠ. Žiaci získavajú základné poznatky z pravopisu, morfológie, lexikológie, zo zvukovej stránky jazyka, z písania, čítania i literárnej výchovy.

Jazyková a slohová zložka nie sú vzájomne oddelované, ale tvoria integrálnu súčasť vyučovania materinského jazyka. Organicky spojené s oboma zložkami je i **písanie**, je zakomponované do vyučovania v súlade s preberaným jazykovým učivom. Slohové témy prispievajú k rozvíjaniu komunikačných zručností žiakov, k obohacovaniu a rozvoju slovnej zásoby, k rozvíjaniu schopností myslieť a učiť sa z textu.

Vyučovanie čítania a literatúry sa orientuje na pozitívnu motiváciu žiaka s cieľom vypestovať uňho schopnosť rozumieť estetickému obrazu sveta. V

rámci zložky **čítanie a literárna výchova** by sa mal dôraz klásť na čítanie s porozumením, zlepšovanie čitateľských zručností, verbálnu a neverbálnu komunikáciu. Nezanedbateľnou je i emocionálna stránka jazykovej výchovy – vytváranie kladného vzťahu k čítaniu a knihám a prostredníctvom nich k materinskému jazyku.

3.Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom jazykového vyučovania je rozvíjanie a preferovanie komunikačných schopností žiakov, ktoré budú východiskom ich ďalšieho vzdelávania v slovenskom jazyku i v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Preferovať komunikatívno – zážitkový model, podnecovať aktivitu žiakov, vytvárať u žiakov hodnoty a postoje zamerané na príjem umeleckého textu – čítanie, deklamácia, počúvanie, analýza, interpretácia a hodnotenie, budovať sebadôveru žiakov, viesť ich k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov, k zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie, pozitívnemu vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka v 4. ročníku ZŠ je predovšetkým:

- Zdokonaľovať komunikačné zručnosti, prehľbovať si zručnosti správneho vyjadrovania. Komunikovať korektne.

- Zvládnuť základy pravopisnej a výslovnostnej normy.
- Pestovať úctu k materinskému jazyku.
- Osvojiť si základné pravidlá pravopisu.
- Osvojiť si elementárne vedomosti v rovine lexikálnej, morfologickej, syntactickej a štylistickej.

- Získavať poznatky o zvukovej stránke jazyka.
- Učiť sa vyhľadávať informácie o jazyku v slovníkoch, encyklopédiách a v elektronických zdrojoch.
- Poznávať jazykové prostriedky a vedieť ich využívať v jazykovom systéme.
- Viest žiakov k presnému mysleniu a jeho využitiu v oblasti ústnej aj písomnej komunikácie.
- Rozvíjať schopnosť žiaka porozumieť textu, čítať text „aj medzi riadkami“, uvažovať o ňom.
- Zdokonaľovať techniku čítania.
- Hlasové a dychové cvičenia.
- Návčik správnej artikulácie, správneho dýchania a spisovnej výslovnosti.
- Reprodukcie literárnych textov.
- Analýza deja, práce s ilustráciami.
- Tvorivá dramatika.
- Nadobúdanie lepších čitateľských zručností prostredníctvom čítania doplnkovej (časopiseckej a knižnej) literatúry.
- Orientácia v triednej, školskej a mestskej knižnici.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

1. Komunikatívne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli

- **korektne komunikovať** (počúvať iných, prispôbiť sa komunikačným okolnostiam, ale aj vyjadrovať vlastný postoj, názor, pocit a želanie)
- spontánne jazykové vedomie postupne modifikovať na kultivované
- rozvíjať si schopnosť opisu obrázkov

2. Kognitívne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli

- rozvíjať logicko-myšlienkové operácie podporujúce prechod od štádia konkrétnych operácií k abstraktnému mysleniu
- formou hier s hláskami a s písmenami, slovami a vetami rozvíjať flexibilitu a originalitu myslenia
- učiť sa vyhľadávať informácie o jazyku v slovníkoch, encyklopédiách a v elektronických zdrojoch
- prostredníctvom rozvíjania schopnosti pýtať sa a formuláciou otázok podporovať svoju zvedavosť

3. Sociálne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli

- prostredníctvom komunikačných aktivít rozvíjať schopnosť participovať na spoločnej komunikácii a tímovej práci
- rozvíjať schopnosť akceptovať názor iných

5. Stratégia vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. •Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Metódy a postupy	Formy práce
-------------------------	------------------	-------------

<p style="text-align: center;">Všetky témy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov) • didaktické hry (sebarealizacné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti) • problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému) • rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie) • výklad • beseda • opis • pozorovanie • práca s informáciami • demonštracná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností) • heuristická metóda (učenie sa riešením problémov) • dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle a prežívania) • výklad učiteľa • prezentacná metóda (prezentácia s využitím dataprojektora) • samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom) • projektové metódy • skúsenostné, zážitkové metódy 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna, samostatná práca • práca vo dvojiciach • skupinová práca • frontálna, hromadná práca • samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom) • projektové, zážitkové vyučovanie
---	---	---

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Učebnice	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje

Slovenský jazyk pre 4. roč. ZŠ Čítanka pre 4. roč. ZŠ	Atlas sveta pre deti Encyklopédie	CD prehrávač DVD prehrávač dataprojektor interaktívna tabuľa	Obrázky, výkresy	-slovníky a jazykové príručky -detské časopisy -knihy a encyklopédie - mimočítanková literatúra
---	--------------------------------------	---	------------------	---

7.Hodnotenie a klasifikácia predmetu

Úlohou jazykového vyučovania je naučiť žiakov aktívne ovládať hovorenú i písomnú formu jazykového prejavu. Úlohou učiteľa je, aby umožnil čo najväčšiemu počtu žiakov získať správne gramatické vedomosti, zručnosti a vhodnými cvičeniami zaistoval plynulý prechod zručností na návyky.

Jednotlivé druhy, metódy a formy cvičení, ktoré učiteľ v jazykovom vyučovaní používa, by mali zákonite vyústiť do kontroly a preverovania úrovne získaných vedomostí a návykov žiakov. K základným formám kontroly v jazykovom vyučovaní patrí: diktát a kontrolná práca /test/, vo vyšších ročníkoch aj písomná práca.

Diktáty

Základom diktovania sú sluchové vnemy. Pri tomto písaní sa sluchové vnímanie kombinuje so zrakovým vnímaním.

Diktáty môžeme rozdeliť podľa rôznych hľadísk:

- podľa účelu: nácvikové a kontrolné
- podľa množstva preberanej látky: špeciálne a všeobecné
- podľa zostavenia: izolované slová, spojenia slov, izolované vety, súvislé slohové celky
- podľa spôsobu práce:
 1. výberový diktát
 2. diktát s upozornením
 3. vysvetľovací diktát
 4. tvorivý diktát
 5. autodiktát
 6. kontrolný /skúšobný/ diktát

/Diktáty 1 – 4 sú určitou formou pravopisných cvičení a patria k nácvikovým diktátom./

Nácvikový diktát – má význam v procese zautomatizovania pravopisných zručností. Pri utváraní návyku správne písať sa musí zapojiť sluchové aj zrakové vnímanie, musí sa urobiť predbežný rozbor pravopisných javov, treba zopakovať so žiakmi pravopisné poučky – pritom učiť žiakov pohotovo poučku použiť. Diktát má hodnotu v tom, že si žiaci cvičia pozornosť, bystrosť a pohotovosť.

V školskej praxi sa úloha diktátu bez prípravy ako cvičného prostriedku často preceňuje. Výsledky nezodpovedajú množstvu diktátov a vynaloženej námahe. Preto je potrebné používať viac nácvikové diktáty.

Pri nácvikových diktátoch sa žiaci cvičia pozorne počúvať diktovaný text, zapamätávať si a opravovať. Oprava býva presnejšia a rýchlejšia, keď jeden žiak píše diktovaný text na tabuľu, najlepšie na zadnú stranu. Bez zápisu na tabuľu si žiaci zas viac cvičia sluchové vnímanie a pamäť.

Zistené chyby z nácvikových diktátov odstraňujeme aj individuálnymi nápravnými cvičeniami.

Počet slov v nácvičnom diktáte je zväčša menší ako v kontrolnom. Nemal by obsahovať tie isté slová alebo slovné spojenia, ktoré sa vyskytnú v kontrolnom diktáte. Pred kontrolným diktátom už neopakujeme gramatické ani pravopisné pravidlá, na to slúži nácvičný diktát! Je veľa druhov nácvičného diktátu, ale nie každý sa hodí na každé pravopisné učivo. Druh diktátu si musí vedieť učiteľ vybrať. Nácvičné diktáty sa neklasifikujú!

- **Výberový diktát** – má tú výhodu, že je časovo úspornejší. Žiaci pri ňom nepíšu celý diktovaný text, ale len slová alebo spojenia slov s nacvičovanými alebo kontrolovanými pravopisnými javmi. Rozhodovanie o výbere slov alebo slovných spojení núti žiaka zaujať k diktátu uvedomenejší a pozornejší prístup.
- **Diktát s upozornením** /videný diktát/ - pri tomto diktáte učiteľ najskôr rozoberie so žiakmi pravopisnú stránku slov alebo viet, tie sa potom napíšu na tabuľu, aby ich žiaci videli správne napísané. Až potom sa slová alebo súvislý text nadiktuje. Pri predbežnom nácviku pravopisu učiteľ podnecuje aktivitu žiakov tým, že ich vyzve, aby sa pri prvom vypočutí textu sami pýtali na písanie slov, pri ktorých nemajú pravopisnú istotu. Takto si môžu overovať pravopisné vedomosti a obsah pravopisných poučiek. Pri písaní si žiaci pretvárajú sluchový obraz slova na zrkový obraz. /Postup: sluchový obraz slova – pravopisné pravidlo – zrkový obraz slova – správne napísanie slova/.
- **Vysvetľovací diktát** /diktát s výkladom/ - tvorí prechod medzi nácvičným a kontrolným diktátom. Pri tomto diktáte sa neupozorňuje na javy pred písaním textu, ale až po skončení diktátu sa vysvetlia pravopisné javy, v ktorých žiaci urobili chyby. Tento druh diktátu sa volá aj polokontrolný a používa sa vtedy, keď učivo s určitou témou blíži ku koncu, keď už možno prejsť k preverovaniu pravopisných návykov kontrolným diktátom. Rozbor textu sa teda robí nie pred diktovaním, ale až po ňom. No jednako i pri vysvetľovaní diktáte musí učiteľ pred nadiktovaním textu zopakovať so žiakmi niektoré, hlavne novšie pravidlá, ktoré žiaci budú musieť použiť pri písaní. Rozbor napísaného textu a oprava chýb bezprostredne po diktáte má ten význam, že žiaci si uvedomujú a opravujú chyby hneď a sami si preverujú svoje vedomosti a zručnosti.
- **Tvorivý diktát** – nie je diktát v pravom slova zmysle, je to práca tvorivého charakteru, blízka slohovej práci. Žiaci píšu kratšie rozprávanie, ale podľa určených oporných bodov. Tieto oporné slová sa vyznačujú tým, že je v nich nejaký pravopisný jav. Žiakom sa vopred uvedú tieto slová, pripomenú sa potrebné pravopisné pravidlá. Niekedy túto prácu môžeme spájať aj s obrázkom /opora pre dej rozprávania/. Pri tomto druhu diktátu musia žiaci čerpať i z vlastnej slovnej zásoby a sami musia štylizovať vety. Je to veľmi náročná úloha, pretože žiaci musia dbať na to, aby sa v ich texte vyskytovali všetky vopred uvedené slová. Tento druh diktátu sa využíva aj ako príprava na samostatnú slohovú prácu, ním sa zabezpečuje pravopisná stránka slohovej práce.

- **Autodiktát** /voľný diktát/ - osobitná a pomerne náročná forma diktátu, je prechodom k reprodukcii.

Postup:

Žiaci si zopakujú pravopisné poučky, ktoré budú musieť použiť pri písaní textu. Až potom učiteľ prečíta text. Ešte pred čítaním upozorní žiakov, aby pozorne vnímali obsah textu a aby sa ho snažili zapamätať. Učiteľ text prečíta znova, ale pomalšie a s väčšími prestávkami – po myšlienkovu ucelených častiach. Žiaci pozorne počúvajú a na učiteľov pokyn ho začnú písať podľa toho, ako si ho zapamätali. Pri výbere textu je potrebné dbať na rozsah a primeranosť obsahu.

Pri kontrole autodiktátu hodnotíme zvlášť memorovanie textu a zvlášť pravopis.

Kontrolný diktát /KD/ – slúži na kontrolu, na overovanie pravopisných zručností žiakov. Kontrolný diktát je niečo iné ako nácvičný diktát. Nácvičným diktátom sa nacvičuje pravopis, kontrolným diktátom sa kontroluje predpokladaná úroveň pravopisných zručností žiakov. Kontrolný diktát sa zvyčajne klasifikuje.

Kontrolným diktátom ako metódou na preverovanie vedomostí a pravopisných zručností môžeme objaviť slabé vedomosti žiakov, nedostatočné zručnosti, a tým sa určí aj smer a obsah ďalšieho pravopisného výcviku.

Kontrolný diktát sa niekedy nazýva **samostatný diktát**. /Žiak si počína úplne samostatne, neposkytne sa mu nijaká bezprostredná príprava na správne písanie./

Kontrolný diktát použijeme až vtedy, keď sa už preberie istá pravopisná téma a keď sa už predtým urobí potrebné množstvo nácvičných diktátov a iných pravopisných cvičení.

Obsah kontrolného diktátu má pozostávať z prebraného, vysvetleného a precvičeného učiva. Znenie a zameranie KD si vyučujúci vyberá podľa prebraného učiva.

Nemajú sa v ňom vyskytovať také javy, o ktorých žiaci ešte nič nevedia /na neprebratých javoch nič nenakontrolujeme/. Ak by sa nedali z textu odstrániť, vysvetlíme pravopis týchto slov, napíšeme ich na tabuľu a necháme ich tam aj počas písania diktátu.

Text má byť primerane nasýtený pravopisnými a gramatickými javmi, neprípustné sú tzv. chytáky! Vety v kontrolnom diktáte by mali na seba nadväzovať, text by mal mať obsah.

Počet diktátov závisí od stanovenia v učebných osnovách pre SJL v príslušnom ročníku.

Kontrolný diktát musí obsahovať **stanovený počet slov** /primerané veku žiakov/.

/Do počtu počítame len plnovýznamové slová/.

1. ročník – 10-20 slov
2. ročník - 20 – 30 slov
3. ročník - 30 – 40 slov
4. ročník - 40 – 50 slov

Kontrolné diktáty klasifikujeme v súlade s inovovaným štátnym vzdelávacím programom:

1. – 4. ročník:

Stupeň	1	2	3	4	5
Počet chýb	0 - 1	2 - 4	5 - 7	8 - 10	11 a viac

Ako klasifikovať chyby v diktáte:

1. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu, nerozlišujeme tzv. malé a veľké chyby.
2. Za akúkoľvek jednu chybu dostáva žiak známku výborný .
3. Za jednu chybu sa pokladá tá istá chyba, v tom istom tvare slova, aj keď sa daný tvar slova vyskytne v diktáte viackrát /r_iba, s r_ibou/.
4. Chyba rovnakého významu v rôznych slovách sa počíta ako chyba v ďalšom slove /napr. chlapmy, murármy, .../.
5. Za chybu sa teda počíta:
 - nesprávne rozdelené slovo na konci riadka
 - nečitateľné písmeno/slovo
 - vynechané alebo navyše napísané písmeno/slovo
 - nenapísané alebo nesprávne napísané interpunkčné znamienko
 - nenapísané alebo nesprávne napísané diakritické znamienko
 - priestupok voči pravidlám pravopisu v každej novej situácii /rátame vždy za novú chybu/.
6. Z didaktického hľadiska sa za chybu pokladá len taká chyba, ktorá je urobená v takom pravopisnom jave, ktorého výcvik bol už ukončený. T.j. klasifikovať môžeme len to, čo bolo dostatočne vysvetlené, precvičené a upevnené.
7. Za chybu sa nesmie pokladať, ak žiak na konci riadka napíše neslabičnú predložku alebo spojku: **a, i, v, s, z, k, u, o, ...** Nie je to pravopisná chyba! Vo výslovnosti by išlo o chybu, ak by nebola dodržaná splývavá výslovnosť.
8. Znáмка za zlú úpravu sa nesmie zaraťovať do známky z diktátu! Úpravu je vhodné hodnotiť slovne pod známkou.
9. Ak žiak robí v KD stále veľa chýb a dostáva iba nedostatočné, tak mu možno dať v prípade 11 chýb dostatočnú. Ide o kladné motivovanie žiaka, je však potrebné uvedení výnimku v triede vysvetliť.

Písomné práce

Patria tiež k formám písomnej kontroly získaných vedomostí a zručností. Môžeme ich rozdeliť na:

1. **čiasťkové /cvičné/** - zisťujeme nimi pochopenie určitej časti preberaného celku (napr. skloňovanie mužských podstatných mien)
2. **overujúce** – overujeme nimi pochopenie väčšej časti alebo celého tematického celku (napr. tematický celok: Podstatné mená, ..)
3. **kontrolné** – preverujeme nimi vedomosti a zručnosti získané počas určitého časového úseku (napr. štvrťročné, polročné, ...), obsahuje učivo z viacerých tematických celkov

Jednotlivé druhy písomných prác je potrebné citlivo zakomponovať do časovo-tematického plánu jazykového vyučovania.

V nižších ročníkoch by mali byť zadávané formou hry a súťaže, v 3. a 4. ročníku už môžeme použiť aj formu didaktického testu.

Kontrolné práce majú nasledovať až po dôkladnom precvičení a upevnení učiva. Overovať majú základné učivo /standard/ z preberaných tematických celkov. Počet hodín tematického celku udaný učebnými osnovami musí byť priamoúmerný počtu úloh v kontrolnej práci.

Čas venovaný kontrolnej práci určí vyučujúci podľa jej rozsahu, najviac však 40 minút

/5 minút treba venovať vysvetleniu postupu/. Metódy a formy si učiteľ volí individuálne, úlohy musia byť formulované jasne a konkrétne. Nesmú obsahovať tzv. chytáky.

Oprava a hodnotenie vyplývajú z formy konkrétnej práce. Najčastejšie používaný je bodový systém /1 správna odpoveď = 1 bod/. Žiak má byť oboznámený s počtom bodov pri jednotlivých úlohách.

- **HODNOTENIE** – na základe súčtu bodov za jednotlivé úlohy vypočíta učiteľ úspešnosť v % pre každého žiaka. Vypočíta priemernú úspešnosť na triedu. Vyčlení žiakov, ktorí sú pod hranicou priemeru a pri oprave sa im venuje individuálne.
- **OPRAVA** – tu je učiteľ povinný ukázať a vysvetliť žiakom správne riešenia jednotlivých úloh kontrolnej práce s dôrazom na úlohy s najnižším % úspešnosti. Po spoločnej oprave by mal každý žiak dokázať vyriešiť totožné úlohy.
- **KLASIFIKÁCIA** – po zistení úspešnosti riešenia v % u jednotlivých žiakov si učiteľ môže vypracovať stupnicu klasifikácie, ktorá bude vychádzať z priemerného % úspešnosti v triede.

Napríklad:

max. počet bodov v kontrol. práci:.....30 bodov =100% úspešnosť – 1

priemerný počet bodov na 1 žiaka:.....20 bodov =50% úspešnosť – 3

rozdiel 10 : 2 = 5 bodov

t. j. 25 bodov =75% úspešnosť – 2

15 bodov =25% úspešnosť – 4

Možná stupnica na klasifikáciu:

30 – 26 bodov = 1

25 – 21 bodov = 2

20 – 15 bodov = 3

14 – 10 bodov = 4

9 – 0 bodov = 5

Takúto klasifikáciu možno používať napr. pri didaktických testoch vo vyšších ročníkoch. V nižších ročníkoch 1. stupňa sa odporúča hodnotiť kontrolné práce výstižným slovným vyjadrením alebo primerane miernou klasifikačnou stupnicou, ktorá bude dieťa motivovať.

Slohové písomné prejavy

Na hodinách slohovej výchovy žiaci preukazujú vedomosti získané na hodinách jazykového vyučovania, čítania, literárnej výchovy a iných predmetov, ktoré kumulujú do svojich jazykových prejavov. Práve tu sa majú možnosť prejaviť mnohé individuálne zvláštnosti žiakov. Preto pracujeme s celou triedou a dbáme o to, aby nezostal ani jeden žiak, ktorý by sa cez hodinu slohovej výchovy neprejavil ústnou alebo písomnou formou.

Úroveň štylistických zručností bude o to kvalitnejšia, ako postupne budú žiaci na sebe, na svojich návykoch a zručnostiach pracovať – od najnižších ročníkov.

Úlohou slohovej výchovy v 2. ročníku je tvorenie a rozširovanie slovnej zásoby, spájanie slov do viet a tie do krátkych súvislých ústnych prejavov. Súvislý jazykový prejav by mal obsahovať 4 – 6 viet, a to na základe otázok alebo spontánneho rozprávania. Vety majú mať zmysel. Žiak má hovoriť plynule, neopakovať stále tie isté slová. V 2. ročníku samostatný písomný prejav od žiakov nevyžadujeme.

V slohovej výchove v 3. ročníku hodnotíme výber jazykových prostriedkov, usporiadanie prejavu podľa bodov osnovy, zvládnutie predpísaných slohových druhov (reprodukcia, rozprávanie, pohotovosť v prejavoch spoločenského styku...). Postupne prechádzame po ústnej príprave ku kolektívnej tvorbe písomného prejavu. Jeho rozsah je v priemere 6 – 10 viet./rozprávanie podľa obrázkovej osnovy/.

Vo 4. ročníku v slohovej výchove hodnotíme, ako vedia žiaci zozbierať a rozčleniť jazykový materiál na úvod, jadro a záver. Sledujeme časovú postupnosť a usporiadanie deja. Oceňujeme štylizáciu prejavu, výber synonym, prirovnaní, personifikáciu. Rozsah priemernej práce je 12 – 15 viet (podľa slohového

druhu). Každý písomný prejav žiakov nasleduje vždy po dôkladnej motivácii a ústnej príprave, v ktorej sú zahrnuté invenčné, štylistické a kompozičné cvičenia.

Oprava písomných slohových prejavov

Učiteľ vždy musí nájsť hranicu medzi skutočným odstraňovaním štylistických a gramatických chýb a subjektívnym vylepšovaním žiakovej práce. Praxou je dokázané, že prílišným zasahovaním do práce žiakov vzniká neprehľadnosť a červené more značiek, ktoré žiaka odrádzajú od ďalšej práce.

Príklad základného postupu na hodine opravy slohových písomných prejavov:

1. Učiteľ zhodnotí všeobecne všetky práce a poukáže na najčastejšie sa opakujúce chyby.
2. Nechá prečítať niekoľko lepších i priemerných prác, poukáže na zaujímavé i chybné stránky prejavu. Posmelí autorov slabších prác, nikdy ich nezosmiešňuje!
3. Pristúpi k rozboru najčastejších chýb.
4. Najviac času treba venovať štylistickým a kompozičným nepresnostiam vo vyjadrovaní.
5. Typické chyby treba vypísať na tabuľu a spolu so žiakmi vyhľadáva výstižnejšie výrazy. Žiaci sa pokúšajú individuálne alebo spoločne štylizovať chybné vety a slovné spojenia.
6. Dôležité je vysvetliť všeobecne i individuálne postup pri oprave slohových prác, ktoré robia potom žiaci individuálne.
7. V závere hodiny ponechá dostatok času na individuálnu opravu a kontrolu.

Pri kontrole a opravách je potrebné využívať jednotný systém korektorských /opravných/ značiek. Hlavne v nižších ročníkoch je potrebné žiakom ukázať aj postup, ako majú žiaci vzniknuté chyby odstrániť. Je dôležité, aby žiaci nehľadali pravopisnú chybu tam, kde majú opraviť nedostatok v štylizácii. Mladším žiakom je vhodné napísať nad dané miesto správny výraz, vetu. Postupne, vo vyšších ročníkoch, to musia žiaci zvládnuť sami.

Ak žiak urobil štylistické chyby, opraví celú vetu. Pri chybách v kompozícii musí často prepísať časť práce, pri závažných nedostatkoch aj celú prácu. Oprava slohovej práce žiakom po učiteľovej oprave je dôležitým zakončením celej práce na písomnom jazykovom prejave. Každú opravu, ktorú žiak vykoná, má učiteľ skontrolovať a overiť si, či sa žiak z opravených chýb poučil.

Hodnotenie písomných slohových prejavov

Na I. stupni má prevažne motivačnú funkciu. Práve tu má učiteľ veľkú možnosť získať záujem o slohovú výchovu aj zo strany slabších žiakov. Učiteľ si má priebežne všímať činnosť jednotlivcov i celého kolektívu. Kritické pripomienky je dôležité vyjadrovať vždy taktne, aby sa neznižovalo sebavedomie žiakov.

Pri slohových prácach hodnotíme:

- **štylistickú a kompozičnú stránku**
 - a, úroveň spisovného vyjadrovania
 - b, štylizáciu (výber vhodných výrazov)
 - c, kompozíciu (správne členenie, postupnosť)
- **pravopisnú stránku**
- **úpravu**

Na I. stupni slohový prejav hodnotíme slovné, neklasifikujeme žiadnu zložku.

Kritériá hodnotenia čítania :

SJ-Č, LV	1	2	3	4	5
Správnosť čítania	Bez chýb	Malé chyby (pridá, vynechá hlásku)	Malé, ale časté chyby	Časté chyby vo výslovnosti, zamieňanie hlások	Nezvládol techniku čítania
Plynulosť čítania	Plynulé čítanie	Plynulé čítanie	Priemerná plynulosť (nefunkčné prestávky)	Značné nedostatky (hláskuje, slabikuje)	Nezvládol techniku čítania
Výraznosť čítania	Správna intonácia	Drobné chyby v intonácii	Malé, ale časté chyby v intonácii	Veľké, časté chyby v intonácii	Nezvládol techniku čítania
Rýchlosť čítania	Rýchle čítanie (podľa ročníka)	Rýchle čítanie (podľa ročníka)	Priemerná rýchlosť čítania	Slabá rýchlosť čítania	Nezvládol techniku čítania
Tiché čítanie	Tiché čítanie s porozumením	Tiché čítanie s porozumením	Tiché čítanie s nepresným porozumením	Tiché čítanie bez porozumenia	Nezvládol techniku čítania
Porozumenie textu	Rozumie obsahu čítaného	Bez podstatných chýb	Nepresné formulácie pri obsahu	Nerozumie obsahu čítaného	Nerozumie obsahu čítaného
Reprodukcia textu	Samostatná, určí hlavnú myšlienku	Drobné chyby pri reprodukcii	Chyby pri reprodukcii textu	Reprodukuje len za pomoci učiteľa	Nevie samostatne reprodukovať

Osnova prečítaného	Vie samostatne zostaviť osnovu čítaného	Nedopustí sa podstatných chýb	Veľké chyby a nepresnosti	Len za pomoci učiteľa	Nedokáže zostaviť ani s pomocou
Ilustrácia textu	Vie spojiť obsah s ilustráciou	Drobné chyby a nepresnosti	Vecné chyby a nepresnosti	Veľké chyby a nepresnosti	Nedokáže vnímať
Dramatizácia textu	Tvorivo sa zúčastňuje na dramatizácii	Tvorivo sa zúčastňuje na dramatizácii	Zúčastňuje sa s pomocou učiteľa	Zúčastňuje sa s pomocou učiteľa	Nevie sa zapojiť

Kritériá hodnotenia písania :

Predmetom Klasifikácie je písomný prejav žiaka v písankách, ale i pri písaní v ostatných predmetoch. Učiteľ prihliada na celkovú úroveň písomného prejavu žiaka. Písomné práce hodnotí z hľadiska kvalitatívneho, ale i kvantitatívneho so zreteľom na *čitateľnosť, plynulosť a úhladnosť*.

Písanie	1	2	3	4	5
Tvar písmen	Dodržiava normaliz. písmo	Malé nedostatky	Väčšie nedostatky	Nesprávny, deformovaný tvar	Deformovaný tvar
Veľkosť písmen	Správna	Správna	Nepravideľná	Nepravideľná	Nedodržiava
Rovnomernosť písma	Dodržiava rovnomernosť písma	Dodržiava rovnomernosť písma	Nerovnomerné písmo	Málo čitateľné písmo	Nečitateľné písmo
Plynulosť písania	Jednotážné písanie	Málo prerušované písanie	Prerušované písanie	Často prerušované písanie	Často prerušované písanie
Sklon	Správny	Správny	Nepravideľ-	Nesprávny,	Nesprávny,

písma			ný	deformovaný	deformovaný
Hustota a rytmizácia písma	Esteticky pôsobiace písmo	Malé nedostatky	Málo estetické písmo	Neestetické, nečitateľné písmo	Nečitateľné písmo
Úprava písomností	Estetické rozvrhnutie plochy a textu	Malé nedostatky v estetike	Málo úhľadná úprava písomností	Neúhľadná úprava písomností	Neúhľadná úprava písomností
Rýchlosť písania	Požadovaná	Primerané	Priemerná	Podpriemerná	Malá
Odpis textu	Bez chýb	Drobné chyby	Časté malé chyby	Veľké chyby	Veľké chyby
Prepis textu	Bez chýb	Drobné chyby	Časté malé chyby	Veľké chyby	Veľké chyby
Písanie spamäti	Bez chýb	Drobné chyby	Veľké chyby	Nevie	Nevie

Vzhľadom na to, že na väčšine škôl učitelia hodnotia svojich žiakov klasifikáciou, teda známku, je potrebné, aby sa dodržiavali metodické pokyny všade rovnako. Prax nám totiž ukazuje, že nie všade dosiahnutá známka v klasifikácii zabezpečuje rovnakú úroveň zvládnutia učiva. Pri hodnotení a klasifikácii žiakov treba dodržiavať stanovené pravidlá kvôli objektivite a rovnakej náročnosti učiteľov, nesmieme však zabúdať na individuálny prístup pri hodnotení žiakov (okrem známky nešetrimo ani pochvalou a povzbudením).

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPP a P.

Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Obsah vzdelávania

Oblasť: Jazyk a komunikácia

Tematický celok	Cieľ	Obsahový štandard	Výkonový štandard – žiak vie:	Počet hodín	Prierezové témy
Vybrané slová Delenie hlások Ohybné slovné druhy	Učivo gramatiky prepojiť s učivom slohovým. Využívať slohové témy (opis, inzerát, rozprávanie).	Vybrané slová, písanie i,í y,ý v ďalších vybraných slovách a odvodených slovách. Delenie hlások, ohybné slovné druhy – podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá, základné pojmy, definícia, identifikácia v cvičeniach, určovanie kategórií.	Žiak si utvrdzuje pravopisné návyky v už prebratých vybraných slovách a nacvičuje nové vybrané a odvodené slová. Vie ich samostatne používať v cvičeniach, texte, v diktátoch a kontrolných cvičeniach.	5	Osobnostný a sociálny rozvoj
Pojem predpona Delenie predponových slov Slabičné a neslabičné predpony	Naučiť žiakov učivo o predponách, explicitne ho používať v slohových útvaroch. Rozširovanie slovnej zásoby.	Tvorenie slov. Odvodenie slov pomocou predpôn. Pravopis a výslovnosť predponových odvodenín. Slabičné a neslabičné predpony.	Žiak vie rozdeliť slová na predponu a slovotvorný základ. Vie tvoriť nové slová prostredníctvom rôznych predpôn. Vie identifikovať slabičné a neslabičné predpony. Pozná význam nových slov a vie ich používať vo vetách, v textoch.		Ochrana zdravia Mediálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske	Využitie pravopisu vybraných slov pri tvorbe umeleckého a vecného textu, v rôznych komunikačných situáciách.	Pravopis ďalších vybraných slov. Príbuzné slová. Poznať ich význam. Geografické názvy s i, í a y, ý po obojakej spoluhláske.	Získať pravopisné návyky v písaní ďalších vybraných slov a významovo príbuzných slov. Rozšíriť pravopisné zručnosti v písaní geografických názvov.		
---	--	--	--	--	--

Delenie hlások Znelé a neznelé hlásky Spodobovanie na konci slova, uprostred slova, na hranici slov	Praktické využitie v textoch (slohových alebo čítankových). Písanie diktátu a pravopisných cvičení. V tomto učive využívame najmä kognitívne kompetencie.	Spodobovanie spoluhlások. Pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfematickom švíku, hranici slov. Rozdelenie hlások na znelé a neznelé. Identifikácia spodobovania. Vysvetliť pravidlo písania spoluhlásky <i>f</i> .	Žiak vie vymenovať znelé a neznelé spoluhlásky. Ovláda ich správnu výslovnosť na konci, v strede slov a na hranici dvoch slov. Vie, že pravidlo o spodobovaní platí len pre výslovnosť. V pravopise sa spoluhlásky zapisujú bez spodobenia. Pravidlo o spodobovaní žiak ovláda nielen teoreticky, ale dokáže ho používať najmä prakticky.		
Priama reč Uvádžacia veta Bodkočiarka Úvodzovky	Žiaci vedia pohotovo využívať učivo o priamej reči v rôznych komunikačných situáciách. Napr. v slohu - v rozhovore na danú tému alebo v interview.	Definícia priamej reči. Úvodzovky v priamej reči. Písanie uvádzacej vety (pred, v strede alebo na konci priamej reči). Interpunkcia v priamej reči (bodkočiarka, čiarka, otáznik, výkričník).	Žiak vie identifikovať priamu reč v texte. Vie rozlíšiť uvádzaciu vetu od priamej reči. Vie prakticky používať priamu reč v písomnom prejave. Správne používa interpunkčné znamienka v priamej reči. Rozozná priamu reč v hovorenom slove.	5	Ochrana života a zdravia

Slovné druhy: Podstatné mená Prídavné mená Zámená Číslovky Slovesá Rozšírenie učiva o základných	Poznatky o slovných druhoch aplikovať pri tvorbe textov, v jazykových alebo v slohových cvičeniach. Precvičovať kompetencie: motorické, pamäťové, analytické,	Rozšírenie poznatkov o ohybných slovných druhoch. Gramatické kategórie rod, číslo a pád podstatných mien. Triediť a zoskupovať podstatné mená podľa rodu a zakončenia (podľa pádovej prípony a spoluhlásky pred ňou) ako prípravu na vyvodenie systému vzorov vo vyšších ročníkoch.	Vie rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená. Vie uplatniť správny pravopis vo vlastných podstatných menách. Žiak ovláda jednotlivé pády (otázky aj ich latinské názvy). Podľa nich vie vyskloňovať podstatné mená. Ovláda tvary		
---	---	---	---	--	--

slovných druhoch. Podstatné mená, funkcia podstatných mien.	aplikačné, informačné.	Určiť rod, číslo a pád prídavných mien na základe zhody s podstatným menom	podstatného mien a vie ich používať v texte. Vie určovať gramatické kategórie rod, číslo		
Gramatické kategórie rod, číslo a pád podstatných mien. Zhoda podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde. Funkcia zámen. Druhy zámen.		Zámená – funkcia zámen vo vete. Druhy zámen: osobné a privlastňovacie. Číslovky, definícia, delenie čísloviek na základné a radové. Pravopis čísloviek v obore do 100. Slovesá – zopakovať definíciu sloves. Gramatické kategórie: osoba, číslo, čas sloves. Neurčitok. Časovanie sloves.	a pád podstatných mien. Rozozná zámená v texte. Vie, že nahrádzajú podstatné a prídavné mená. Vie určiť základné druhy zámen. Žiak vie nielen vyhľadať slovesá v texte a poznať ich funkciu, ale naučí sa aj gramatické kategórie sloves (osoba, číslo a čas). Vie vyčasovať slovesá. Vie určiť u sloves neurčitok.		

<p>Neohybné slovné druhy Funkcia neohybných slovných druhov vo vete. Príslovky Predložky Spojky Častice Citoslovčia</p>	<p>Pri neohybných slovných druhoch platia podobné komunikačné ciele ako pri ohybných slovných druhoch.</p>	<p>Neohybné slovné druhy. Triedenie neohybných slovných druhov. Ich funkcia a následne identifikácia v texte. Príslovky, predložky a spojky – slovné druhy, s ktorými sa žiaci stretli už v minulých ročníkoch. Učivo vyvodíme z cvičenia a textov.</p> <p>Naučíme žiakov pravopis predložiek a ich správnu výslovnosť. Vyvodíme ich z prvotných predložiek s priestorovým významom <i>na, do, v, s/so, z/zo</i> Pravopis a výslovnosť predložiek <i>s/so, z/zo</i>, pravopis a výslovnosť predložiek <i>s/so, k/ku</i> v spojení s osobnými zámenami. Naučíme žiakov identifikovať v texte spojky</p> <p>Spojky – vyvodit' z textu, z aktívnej lexiky žiaka. Zameriame sa na najfrekvencovanejšie spojky (<i>a, ale, keď, aby, že atď.</i>).</p> <p>Častice – vyvodit' z textu, upozorniť na najviac používané výrazy súhlasu, nesúhlasu, istoty, pochybnosti (<i>áno/nie, hádam, asi, možno, naozaj, určite</i> a i.).Citoslovčia – vyvodit' z textu, zo zvukomalebných slov.</p>	<p>Žiak vie triediť slovné druhy na ohybné a neohybné. Pozná funkciu neohybných slovných druhov a následne ich vie vymenovať. Vie ich identifikovať v cvičeniach, v texte. Žiak ovláda výslovnosť a pravopis predložiek. Vie používať spojky. Pozná spojky, ktoré sa vyskytujú v textoch najčastejšie. Vie ich prakticky používať vo vete. Menej známe neohybné slovné druhy – častice a citoslovčia vie identifikovať v texte. Pozná ich funkciu. Vie vymenovať aspoň niektoré a vie ich použiť v hovorenom aj písomnom prejave.</p>	<p>9</p>	<p>Prezentačné zručnosti</p> <p>Environmentálna výchova</p>
--	--	---	---	----------	---

SLOH – 33 hodín – 1- krát týždenne

Umelecký vecný text Kľúčové slová	Na motiváciu používať umelecké texty s CD nahrávkami alebo iné mediálne zdroje. Prezentovať oba druhy textov. V komunikačných prejavoch žiakov dbať na umelecký prednes. Zachytiť kľúčové údaje z písomného textu (formou poznámok). Podporovať tvorivosť na primeranej úrovni. Možno využiť tvorivé písanie.	Základné rozdiely medzi umeleckým a vecným textom. Najviac používané kľúčové slová v umeleckom a vecnom texte. Ich vyhľadávanie v texte. Reprodukcia podľa osnovy.	Žiak po prezentácii jednotlivých druhov textu vie každý pomenovať správnym pojmom. Pozná kľúčové slová a následne ich vie použiť v umeleckom alebo vo vecnom texte. Spätne ich vie v texte vyhľadať. Vie k textu vytvoriť osnovu. Ovláda pojem reprodukcia a vie ju prakticky zrealizovať. Žiak vie postrehnúť vecné chyby v počúvanom texte a vie ich opraviť		Ochrana života a zdravia
Diskusia Názor	V ústnom prejave využívať verbálne i neverbálne prostriedky. V komunikačných situáciách používať niektoré stratégie na riešenie konfliktu. Napr. naučiť žiakov „hádať sa“ .	Pojem diskusia a názor. Diskutovať so žiakmi na rôzne témy (najlepšie také, ktoré sú z blízkeho okolia žiaka, zamerané na bežný život). Učiteľ môže umelo vytvoriť konfliktnú situáciu a následne vyzvať žiakov na prejavenie vlastného názoru k danej situácii. Situácia môže byť reálna alebo vymyslená.	Žiak vie diskutovať na určitú tému vybrať učiteľom/žiakom. Ovláda pojem diskusia. Dôraz kladie najmä na riešenie konfliktnej situácie. Žiak vie vyriešiť primeranú konfliktnú situáciu. Pozná niektoré stratégie riešenia konfliktu. Vie sa napr. „pohádať“ so spolužiakom o nejakom probléme (primeraným spôsobom a primeranými jazykovými prostriedkami).	2	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Environmentálna výchova

Opis osoby, ústne, písomne	V písomnom prejave využívať metódy tvorivého písania.	Opis - neučíme definíciu slohového útvaru. Žiaci sa s opisom ako slohovým útvarom stretli už v 3. ročníku. Vychádzame z vedomostí, ktoré o opise žiaci majú. Zamerať sa na opis osoby, ústne aj písomne . Všímať si charakteristické črty a vlastnosti osoby	Žiak vie charakterizovať opis osoby. Vie ústne opísať vonkajšie črty osoby napr. spolužiaka, rodiča, súrodenca, kamaráta. Pozná základné charakterové vlastnosti, povahové črty opisovanej osoby. Veľmi stručne vie danú osobu opísať aj písomne.	2	Osobnostný a sociálny rozvoj Výchova k manželstvu a rodičovstvu
---------------------------------------	---	--	---	---	--

Cielený rozhovor Interview	Využívať kreativitu žiakov. Pripraviť otázky na interview s nejakou známou osobnosťou napr. spisovateľom pre deti a mládež alebo známym športovcom, lekárom a pod.	Oboznámenie žiakov s cieľným rozhovorom – interview. Ide o nový pojem, s ktorým sa niektorí žiaci ešte nestretli. Tvorba otázok a odpovedí. Cvičenie vzájomnej komunikácie.	Žiak pozná definíciu cieľného rozhovoru. Pozná jeho cudzí názov – interview. Vie skoncipovať jednoduché otázky a odpovede. Napr. so spolužiakom zrealizuje krátke interview o aktuálnej udalosti.		
Reprodukcia Reprodukcia rozprávania, časová postupnosť	Naučiť žiakov pojem reprodukcia textu. Naučiť žiakov reprodukovat' rozprávanie. Dodržať časovú postupnosť deja	. Pojem reprodukcia textu, reprodukovanie nejakej udalosti zo svojho života, alebo života iných ľudí .	Žiak ovláda pojem reprodukcia rozprávania. Vie ju konkrétne zrealizovať v ústnom podaní. Dodržiava časovú postupnosť-veci, ktoré sa udiali na začiatku, stručný popis udalosti, ukončenie – záver.		
Koncept		Náčrt alebo koncept. Definícia. Vysvetliť na príklade. Realizácia konceptu v praxi.	Žiak ovláda definíciu konceptu/náčrtu. Vie vytvoriť náčrt slohového útvaru (teraz neviem akého slohového útvaru sa bude koncept presne týkať).		
Plagát	Využiť medzipredmetové vzťahy iných predmetov: napr. IKT, výtvarná výchova, mediálna výchova. Využiť kreativitu žiakov.	Pojem <i>plagát</i> . Všimnúť si udalosť spoločenského alebo kultúrneho diania, ktorá sa má stať v najbližšom čase. Vytvoriť o nej plagát. Sústrediť sa na text. Všimnúť si prvky, ktoré musí plagát obsahovať. Pokús o vytvorenie plagátu v skupine spolužakov.	Žiak vie zdefinovať pojem plagát. Vie na aké účely sa používa. Vie vytvoriť jednoduchý plagát k nejakej aktuálnej udalosti. Žiak realizuje plagát najprv v skupine, potom sám.		Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

ČÍTANIE A LITERATÚRA – 132 hodín – 4- krát týždenne

<p>Umelecká literatúra Divadelná hra</p>	<p>Prostredníctvom čítania doplnkovej literatúry žiaci nadobúdajú lepšie čitateľské zručnosti. V prozaických dielach upevňovať čitateľské kompetencie zamerané najmä na čítanie s porozumením.</p> <p>Vyjadriť pocity, zážitky z prečítanej literatúry.</p> <p>Nadobudnúť zručnosti vo vyhľadávaní detskej literatúry – orientácia v knižnici. Talentovaní žiaci sa zúčastnia rôznych literárnych súťaží. Učiteľ pred tým môže zorganizovať súťaž (triedne kolo).</p> <p>Škola alebo trieda sa môže zúčastniť detského divadelného predstavenia.</p> <p>Výchovne využiť správanie žiakov v divadle.</p> <p>Využiť medzipredmetové vzťahy s výtvarnou výchovou, pracovným</p>	<p>Oboznámiť žiakov s pojmom umelecká literatúra. Spojiť ho s už prebratými pojmami v 3. ročníku ZŠ: poézia a próza a doplniť o pojem dráma. Učivo zdokumentovať na konkrétnych ukázkach slovenskej aj zahraničnej detskej umeleckej literatúry. Poukázať na rozdiely medzi umeleckou a vecnou (neumeleckou) literatúrou, žiakov tento pojem neučíme.</p> <p>Pojem divadelná hra. Dramatické umenie – dráma je ďalším literárnym druhom. Realizuje sa v divadle.</p> <p>Dramatickým žánrom určeným najmä detskému príjemcovi je bábková hra, bábkové divadlo</p>	<p>Vedieť pojem umelecká literatúra. Vedieť ho odlíšiť od vecnej poézie. Žiak vie, že k umeleckej literatúre patrí poézia, próza a dráma. Pojem dráma žiak nemusí ovládať. Neskôr ho rozvineme pri pojme divadelná hra. Žiak vie recitovať jednu - dve básne z tvorby najznámejších slovenských alebo zahraničných básnikov. Dokáže predniesť kratšie prozaické dielo. Dôraz sa kladie na recitáciu, výrazové prostriedky v prednese.</p> <p>Žiak ovláda pojem divadelná hra. Vie svojimi slovami opísať, čo je divadelná hra, vie to povedať na základe osobnej skúsenosti. Môže povedať názvy divadelných hier, ktoré pozná. Pozná významných slovenských alebo zahraničných</p>		
--	--	--	--	--	--

	<p>vyučovaním, zostrojiť si kostýmy k divadelnej hre. Zručnosti využiť pri prezentácii v rámci školskej slávnosti. Využiť kreativitu žiakov.</p>	<p>(<i>maňuškové, marionetové, javajkové</i>). Pojmy bábkového divadla neučíme, iba zopakujeme (opakovanie z 3. ročníka ZŠ). Žiakov oboznámime s najznámejšími autormi divadelných hier a ich dielami pre deti a mládež.. Uviesť príklad divadelnej hry. Naučiť žiakov interpretovať divadelnú hru – dôraz kladieme na dramatizáciu. Dramatizáciu realizovať v triede, zahrať si divadelné predstavenie. Viest žiakov k tomu, aby si vedeli vytvoriť sami divadelnú hru s jednoduchým námetom a pokúsili sa ju aj zahrať.</p>	<p>autorov divadelných hier. Vie divadelnú hru interpretovať v kolektíve žiakov. Talentovaní žiaci môžu vytvoriť samy kratšiu divadelnú hru so života detí. Vedia ju spoločne</p>		
--	--	---	---	--	--

Rozhlas Televízia Film - kino	Výchovné využitie vhodnosti televíznych a filmových predstavení. Ak má učiteľ možnosť urobiť exkurziu do budovy SR,STV.	Základné druhy médií. Zavedenie pojmov: rozhlas, televízia a film - kino. Vyzdvihnúť ich funkciu pre spoločnosť aj pre jednotlivca. Znak, ktorými sa navzájom odlišujú. Pojmy nie sú pre žiaka úplne neznáme. Sú integrované z predmetu <i>mediálna výchova</i> . Využiť poznatky z bežného života dieťaťa. Pojmy vyvodit' z reálneho prostredia žiaka. Ich využitie v každodennom živote.	Žiak pozná pojem rozhlas, televízia, film (médiá). Vie ich pomenovať a vie ich navzájom od seba odlišit'. Pozná charakteristické znaky rozhlasu, televízie a filmu. Vie kde sídli, pozná budovu slovenského rozhlasu, slovenskej televízie (prípadne iných televízií) a filmu (kiná). Film v minulosti a dnes. Vie, že sa film v minulosti premietal v kinách. V súčasnosti na premietanie filmu slúži aj televízia, prípadne prehrávače DVD, videorekordéry.		Mediálna výchova
--	---	--	---	--	------------------

		Výchovné využitie - vhodnosť a nevhodnosť programov pre deti a mládež. Ich vplyv na duševné zdravie dieťaťa. Niektoré programy (sfilmované príbehy, rozprávky alebo iné dramatické diela) vychádzajú prevažne z umeleckej literatúry, ktorú žiaci poznajú z čítania. Učivo je vhodné prepojiť aj s učivom o divadelnej hre, ktorá sa inscenuje nielen v divadle, ale i v televízii, rozhlase a filme.	Žiak pozná niektoré literárne diela, rozprávky alebo iné literárne žánre, ktoré boli sfilmované. Žiak sa vie primerane správať v kine.		
Dialóg	Pri realizácii dialógu v rámci tvorivosti povzbudzujeme žiakov, aby sami dokázali skoncipovať dialóg, prípadne ho vedeli aj prakticky predniesť. Využívame kompetencie tvorivosti a ústnu prezentáciu	Žiak vie pojem dialóg. Vie kedy vzniká a koľko osôb sa na ňom zúčastňuje. Vie ho identifikovať v texte a dokáže ho aj prakticky zrealizovať. Pri dialógu vie využívať gestikuláciu, mimiku.	Pri realizácii dialógu v rámci tvorivosti povzbudzujeme žiakov, aby sami dokázali skoncipovať dialóg, prípadne ho vedeli aj prakticky predniesť. Využívame kompetencie tvorivosti a ústnu prezentáciu.		

Kapitola Strofa Rým	Pri výučbe a klasifikácii pojmov využívať analytické zručnosti. Realizovať analýzu textu, vyhľadať kapitoly, strofy a rýmy.	Členenie textu na menšie jednotky. Kapitola – pojem, charakteristické členenie najmä v knižkách. Ide o architektonickú jednotku, menšiu než diel (zväzok). Strofa je skupina veršov oddelená od ďalšej strofy. Rým zvuková zhoda slabík na konci veršov.	Žiak ovláda pojmy z učebnice v súvislosti z textom. Vie v básni identifikovať rým, ovláda nielen pojem, ale aj definíciu. To isté platí aj o strofe a kapitole. Žiak vie prakticky rozlišovať v textoch strofy a kapitoly. Ide o pragmatickú stránku výučby. V učive o rýme podľa zakončenia rozozná 3 druhy rýmov: združený aabb, abab, abba.		
Bájka	Žiaci pracujú s textami bájok nielen v súvislosti s ich čítaním a interpretáciou, ale snažia sa napríklad aj o ich vyjadrenie prostredníctvom výtvarného prejavu. Využiť medzipredmetové vzťahy výtvarnej výchovy a IKT.	Pojem: bájka. Ide o vymyslený príbeh s výchovným zameraním, v ktorom vystupujú zvieratá alebo neživé predmety, ktoré konajú a hovoria ako ľudské bytosti. Z bájky vždy vyplýva ponaučenie. Najznámejším bájkarom a zakladateľom bájky bol Ezop. V našej literatúre J. Záborský.	Žiak ovláda pojem <i>bájka</i> . Pozná text, ktorý je bájkou a vie ho odlišiť od iných textov umeleckej literatúry. Po prečítaní bájky vie povedať ponaučenie, ktoré obsahuje. Pozná meno Ezopa ako najznámejšieho autora bájok a tiež pozná meno J. Záborského – nášho významného bájkara.		Osobnostný a sociálny rozvoj
Komiks	Využiť medzipredmetové vzťahy s výtvarnou výchovou, IKT. Komiks môžu žiaci vytvárať aj na hodinách IKT, na počítači. Je potrebné pozornosť zamerať najmä na dejovú a literárnu stránku komiksu, najmä na postupnosť deja (udalosti) vyjadrenej v komikse. Využiť tvorivé písanie.	Naučiť žiakov pojem komiks. Je to sekvenčne usporiadaná postupnosť obrázkov alebo graficky spracovaný (kreslený) príbeh. Má svoj dej a na čitateľa pôsobí esteticky. Text môže byť umiestnený alebo v bublinách uprostred textu alebo na okrajovej časti obrázka. Obrázky sú často doplnené zvukomalebnými výrazmi.	Žiak ovláda pojem komiks. Vie ho odlišiť od iného druhu detskej literatúry. Vie prečítať dej komiksu. Pozná postupnosť deja. Vie, ktoré obrázky sú pred nejakou udalosťou, a ktoré nasledujú za ňou. Vie usporiadať obrázky podľa sledu deja. Vie sám alebo za pomoci spolužiakov nakresliť krátky komiks a napísať k nemu text.		Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezové témy primárneho vzdelávania a používané skratky:

Prierezová téma	Skratka	Prierezová téma	Skratka
Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR	Mediálna výchova	MEV
Multikultúrna výchova	MUV	Ochrana života a zdravia	OZZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	TPaPZ
Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV